

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FRANSIZ DİLİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

OYUN YOLUYLA FRANSIZCA ÖĞRETİMİ

Kadriye SUSÜZER

Danışman:Yrd.Doç. Dr. Mediha ÖZATEŞ

ADANA/ 2006

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FRANSIZ DİLİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

OYUN YOLUYLA FRANSIZCA ÖĞRETİMİ

Kadriye SUSÜZER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA/ 2006

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu çalışma jürimiz tarafından Fransız Dili Eğitimi Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ OLARAK kabul edilmiştir.

Başkan: Yrd. Doç. Dr. Mediha ÖZATEŞ
(Danışman)

Üye : Prof. Dr. A. Necmi YAŞAR

Üye: Yrd. Doç. Dr. Sümra Zinzade AKINCI

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

.../.../2006

Prof. Dr. Nihat KÜÇÜKSAVAŞ
Enstitü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ÖZET

OYUN YOLUYLA FRANSIZCA ÖĞRETİMİ

Kadriye SUSÜZER

Yüksek lisans Tezi, Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı

Danışman: Yrd.Doç.Dr. Mediha ÖZATEŞ

Eylül 2006, 104 sayfa

Bu araştırma, Fransızca dersinde oyunla öğretimin öğrencilerin akademik başarılarına etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla geleneksel öğretim ve oyun yoluyla öğretimin yapıldığı iki grup üzerinde çalışılmıştır.

Araştırma'nın örnekleme, Adana ili Seyhan ilçesi Adana Erkek Lisesi 10-F sınıfında okuyan 29'u kız, 3'ü erkek toplam 32 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada yöntem olarak, deneysel yöntemin kontrol gruplu ön test-son test deseni kullanılmıştır. Araştırma sonucunda aşağıdaki bulgular elde edilmiştir:

Lise 10. sınıf Fransızca dersi "hava durumu, sayılar, meslekler ve yer bildiren edatlar" konularının öğretiminde oyun tekniği uygulanan grup ile geleneksel yöntem uygulanan grubun, yani deney ve kontrol gruplarının başarı testi toplam ön test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucunda gruplar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin başarı testi son test toplam puanlarının kovaryans analizi sonucunda ise ön test toplam puanları kontrol altına alındığında, grupların son test toplam düzeltilmiş ortalama puanları açısından gruplama ana etkisinin anlamlı olduğunu göstermiştir. Başarı testinden elde edilen bulgular, araştırmanın birinci denencesinde ileri sürülen toplam puanlar açısından deney grubu lehine anlamlı farklar olacağı yargısını destekler niteliktedir.

Bu araştırmanın sonuçları oyun yoluyla öğretimin geleneksel öğretimden daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Oyun, geleneksel öğretim yöntemi, yabancı dil, yabancı dil öğretim yöntemleri, yabancı dil öğretim teknikleri.

RESUME**ENSEIGNEMENT DU FRANÇAIS PAR DES JEUX****Kadriye SUSÜZER****Memoire de Maitrise Presente au Departement du Français Langue
Etrangere****Directrice :Yrd.Doç.Dr. Mediha ÖZATEŞ****Septembre 2006, 104 pages**

Cette recherche a été réalisée afin d'examiner l'effet d'un enseignement du Français par des jeux sur la réussite scolaire des étudiants. Le travail a été effectué dans deux groupes ; l'un selon un enseignement traditionnel et l'autre pour un enseignement par des jeux.

32 étudiants continuant leurs études en 10ème année au lycée Erkek Lisesi (lycée pour des garçons) à Adana forment l'échantillon de la recherche. Un protocole expérimental prétest - posttest avec groupe de contrôle a été utilisé dans notre recherche. A la fin de l'étude, les résultats suivants ont été obtenus :

Les nombres, la météo, les professions et les prépositions de lieu sont les sujets enseignés en cours de Français. Avec le groupe témoin, les cours ont été faits traditionnellement alors que dans le groupe d'expérimentation, des activités ludiques ont été utilisées pour les cours. Aucune différence significative n'a été trouvée entre les résultats du test t fait dans les 2 groupes pour les prétests.

Quand les points obtenus des prétests sont tenus sous contrôle, une analyse de covariance qui a été faite pour les posttests des étudiants a montré que l'effet principal entre les 2 groupes a une différence significative par rapport aux points totaux corrigés des posttests. L'hypothèse formulée au départ qui affirme qu'il y aurait une différence significative en faveur du groupe d'expérimentation a été soutenue par les résultats obtenus par le test de réussite.

Finalement, les conséquences de cette recherche révèlent qu'un enseignement du Français Langue Etrangère réalisé par des jeux est plus efficace que celui fait traditionnellement.

Mots-clé : Jeux, langue étrangère, méthode d'enseignement traditionnelle, méthodes d'enseignement des langues étrangères, techniques d'enseignement des langues étrangères.

ÖNSÖZ

Büyük bir hızla gelişen ve değişen dünyada bilim ve teknolojinin gelişimiyle ortaya çıkarılan ürünlere duyulan ihtiyaçlar, ülkelerarası ticaret yapmayı gerektiren koşullar uluslararası iletişim aracı olan yabancı dillerin öğretimine son derece önem kazandırmıştır. Bu nedenlerle artık bir değil, birden çok uluslararası dili öğrenme gereksinimi doğmuştur.

Dünya üzerinde gerçekleşen bu hızlı ve sürekli değişim ve gelişimin, yabancı dil öğrenmeyi daha da zorunlu hale getireceği görülmektedir. Bu gelişmeler ışığında uluslararası alanda varlığını sürdüren Avrupa dillerinden Fransızcanın dünyada ve ülkemizde yeri incelenmeye çalışılmıştır. Ayrıca yabancı dil öğretim yöntem ve teknikleri açıklanarak, oyun tekniği üzerinde durulmuştur. Amacımız günümüz koşullarına uygun, çağdaş öğretim tekniklerinin kullanılmasıyla dil öğretiminin gelişimine katkıda bulunmaktır.

Bu çalışma sırasında bana her zaman destek ve rehber olan, önemli fikirleriyle beni aydınlatan değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Mediha ÖZATEŞ'e teşekkür ederim. Ayrıca çalışmam sırasında sonsuz anlayış ve hoşgörülerine yardımlarını esirgemeyen jüri üyelerim Prof. Dr. A. Necmi YAŞAR'a ve Yrd. Doç.Dr. Silvia Zinzade Akıncı'ya ve Fransız Dili Eğitimi Ana Bilim Dalında görevli tüm hocalarıma teşekkürü borç bilirim.

Uzun ve yoğun bir şekilde devam eden çalışmalarım sırasında sonsuz sevgileri ve sabırlarıyla bana destek olan, en zor durumumda yardımlarını esirgemeyen eşim Sabahattin SUSÜZER'e, oğullarım Çınar, Çağrı ve Çağatay'a, annem Gönül KUNDURACI'ya, arkadaşlarım Mustafa MAVAŞOĞLU, Mine HAYKIR, Aslı ÇETİNER, Emine AYDEMİR, Kasım YILDIRIM ve Ramazan YAŞAR'a sonsuz teşekkür ederim.

Kadriye SUSÜZER

EKLER LİSTESİ

EK 1. Ders Planı: Hava Durumu.....	78
EK 2. Ders Planı: Sayılar.....	83
EK 3. Ders Planı: Meslekler.....	88
EK 4. Ders Planı: Yer Bildiren Edatlar.....	93
EK 5. Ders Planı: Ön test- Son Test.....	98

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
RESUME.....	II
ÖNSÖZ.....	IV
EKLER LİSTESİ.....	V
GİRİŞ.....	1

BÖLÜM I

YABANCI DİL EĞİTİMİ.....	7
1.1.Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi.....	8
1.2.Türkiye’de ve Dünyada Fransızca Öğretiminin Durumu.....	10
1.3.Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri.....	12
1.3.1.Geleneksel Yöntem (Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi.....	15
1.3.2.Dolaysız Yöntem.....	17
1.3.3.Dilsel-İşitsel Yöntem.....	19
1.3.4.İletişimsel Yöntem.....	21
1.3.5.Telkin Yöntemi.....	23
1.3.6.Sessizlik Yöntemi.....	26

BÖLÜM II

YABANCI DİL ÖĞRETİM TEKNİKLERİ.....	29
2.1.Oyun.....	30
2.1.1.Oyun ve Eğitim.....	30
2.1.2.Oyun ve Yabancı Dil Öğretimi.....	35
2.1.3.Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Oyunlar.....	37
2.1.3.1.Kelime Oyunları.....	39
2.1.3.2.Ses Oyunları.....	41

2.1.3.3.Sayı Oyunları.....	42
2.1.3.4.Doğru-yanlış Oyunları.....	43
2.1.3.5.Soru-Cevap Oyunları.....	45
2.1.3.6.Hafıza Oyunları.....	46
2.1.3.7.Resim Oyunları.....	47
2.1.3.8.Hikaye Oyunları.....	48
2.2.Problem.....	49
2.3.Alt Problemler.....	49
2.4.Araştırmanın Önemi.....	49
2.5.Denenceler.....	52
2.6.Sayıtlılar.....	52
2.7.Sınırlılıklar.....	52
2.8.Tanımlar.....	53
BÖLÜM III	
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	54
BÖLÜM IV	
YÖNTEM.....	60
4.1.Araştırmanın Yöntemi.....	60
4.2.Evren\Örnekleme.....	61
4.3. Veri Toplama Araçlarının Hazırlanması ve Toplanması.....	62
4.4.Verilerin Analizi.....	63
BÖLÜM V	
BULGULAR.....	64
5.1.Probleme İlişkin Bulgular.....	64

5.1.1.Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ön Test Başarı Puan- ları Arasındaki Farklılığa Ait Bulgular.....	64
5.1.2.Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ön Test Ve Son Test Başarı Testi Puanları Arasındaki Farklılığa Ait Bulgular.....	65
5.1.3.Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Son Test Başarı Testi Puanları Arasında Farklılığa Ait Bulgular.....	65

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	68
KAYNAKÇA.....	71
EKLER.....	78
ÖZGEÇMİŞ.....	104

GİRİŞ

Kişilerarası iletişimin temelini oluşturan dil, pek çok bilim adamının, özellikle dil bilimcilerin üzerinde durduğu bir konu olmuştur. Bu nedenle farklı biçimde tanımlanıp, açıklanmaya çalışılmıştır. Bunlardan bazıları şöyledir:

- Dil, düşünce duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir (Aksan, 1977,55).
- Dil bireyler arasında anlaşmayı sağlayan toplumsal bir sistemdir (Dilaçar, 1968, 28).
- Dil veya lisan, insanların düşündüklerini ve hissettiklerini bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşmadır (wikipedia.org).
- İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban.
- Düşünce ve duyguları bildirmeye yarayan herhangi bir anlatım aracı (tdk.org.tr).
- İnsanoğlunun, yüzyıllar boyunca oluşturduğu anlamlı sesler ve bu seslerin yazılı olarak ifade edildiği sembollerin oluşturduğu sistemli bütündür.
- İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan doğal bir araçtır. Sözcük, kavram ve anlam düzeneğinden ibarettir.
- Düşünce,duygu ve isteklerin bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanarak aktarılmasını sağlayan uzlaşımsal sembollerdir (sourtimes.org).

Yukarıdaki tanımlamalardan da anlayabileceğimiz gibi dil, insanların oluşturduğu toplumlarda kullanılan, bireyler arasında anlaşmayı sağlayan, duygu, düşünce ve yaklaşımların aktarımına neden olan bir iletişim aracıdır. İnsanlar birbirlerine aktarmak istediklerini jest ve mimikler dışında en etkin şekilde dil ile başarırlar. Dil insanlar arasında bilgi, düşünce ve yaklaşımları aktarabilmenin yanında, insanların fikirlerini düşünmelerine ve duygularını anlatabilmelerine yardımcı olur.

Dili daha iyi tanımak için özelliklerini de bilmemiz gerekir:

1. Dilin birinci ve asıl işlevi anlaşma aracı olmasıdır.
2. Dilin önemli özelliklerinden biri de doğal olmasıdır. Çevremizde *doğal* olarak nitelendirdiğimiz (ağaç, su, toprak, güneş, deniz, at... gibi) varlıkların

tabiatını değiştirmek mümkün olmadığı gibi öz itibariyle dilin tabiatı da değiştirilmez. Nitekim dil yapay olsaydı, insanlar farklı farklı dillerle konuşmak ve yazmak yerine ortak bir dil yaparlar, onu kullanırlardı.

3. Her dilin kendine özgü kuralları vardır. Bu kurallar dilin tabiatından ortaya çıkmaktadır. Daha açık bir ifadeyle söylemek gerekirse biz önce kuralları koyup bu kurallara göre konuşmuyoruz. Mevcut kuralları, dilin doğal yapısından tespit ediyoruz.

4. Dil, kendi kanunları içerisinde yaşayan canlı bir varlıktır. Canlıların ortak özelliklerinden olan doğma, büyüme, gelişme gibi özellikler dil için de geçerlidir.

5. Gizli anlaşmalar sistemidir: Dilin doğuşu konusunda çeşitli teoriler ortaya atılmış ve bu teorilerle ilgili tartışmalar bugün de devam etmektedir.

6. Milletin ortak malıdır: Milleti millet yapan unsurların başında dil yer alır. Her milletin konuştuğu dil kendi milletinin adıyla anılır: Türk-Türkçe, Rus- Rusça gibi.

7. Sosyal bir varlıktır: Dilin kuralları ve söz varlığı, onun sosyalliğini gösteren özelliklerdendir. Dil, bütün yönleriyle toplumdan topluma değişiklik gösterir. Dilin yapısı, kuralları ve kelime hazinesi; milletin anlayışı, dünya görüşü ve felsefesiyle yakından ilgilidir (farabi.selcuk.edu.tr).

Geçmişten günümüze dünya üzerinde var olan en ilkel topluluklardan en gelişmiş ülkelere kadar bütün milletlerin kendilerine özgü bir dilleri vardır. Toplumlar ortak dilleri ile ortak bir kültür ve birlik oluştururlar.

Bu da dilin geçmişten günümüze toplumlar üzerinde ne denli önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir.

İnsanoğlu doğumundan konuşmaya başlayana kadar süren dönemde, kültürden kültüre değişmeyen bazı ortak sesleri çıkarır. Çünkü, insanın doğuştan getirdiği bir dil yetisi vardır. Konuşmaya başlaması ile birlikte, bulunduğu yerde konuşulan dile uygun olarak anlamlı sesler çıkarmaya başlar, yani yaşadığı toplumun dilini öğrenir. İşte doğuştan getirdiğimiz dil yetisi ile birlikte ilk öğrendiğimiz dile, anadil deriz. Dünya üzerinde yaşayan milletlerin kendi bireyleri arasında iletişim kurabilmesi için kendine özgü dilleri, yani ana dilleri vardır.

Diğer toplumların konuştuğu, anadil dışında daha sonra öğrenilen dillere de yabancı dil denmektedir. Bugün, dünyada var olan toplulukların kullandıkları

dil sayısı kesin olarak bilinmese de, ortalama olarak bu sayının 3000 ile 3500 arasında olduğu belirtilmektedir. Dünya üzerinde bu kadar çok dilin bulunmasına karşın gittikçe artan uluslararası ilişkiler, ulusların kendi anadilleriyle iletişim sağlamalarını yetersiz kılmakta ve diğer ülkelerin dillerini öğrenme gereksinimini ortaya çıkarmaktadır. Bunun yanı sıra, bilim ve teknolojiadaki gelişmeler, ticari ilişkilerin hızla ilerlemesi, kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması başka ülkelerin dillerini öğrenmeyi zorunlu hale getirmektedir. Fakat dünya üzerinde varlığını sürdüren bu kadar çok dilin öğrenilmesi imkansız olduğu için bazı ulusların dilleri daha ön plana çıkmaktadır. Günümüzde insanlar, toplumlar ticaret, ekonomi, bilim, turizm, eğitim, sanat, alanlarında her türlü ilişkinin kurulup yürütülebilmesi için anadilinden başka uluslararası alanda kabul edilen ortak dilleri bilip öğrenmek zorundadırlar. Uluslararası dili belirleyen faktörler; ekonomik, teknolojik, dini veya askeri alanda o ülkenin gücüyle orantılıdır. Ülkenin politik ve ekonomik durumu, dilinin uluslararası dil olarak kabul edilmesinde önemli bir etkidir. Eski çağda Roma İmparatorluğu'nun gücü, Grekçe ve Latince'nin o çağa damgasını vurmasına yol açmıştır. Ortaçağ'da Latince ve Arapça, Yeniçağ'da Fransızca, günümüzde ise İngilizcenin en yaygın uluslararası dil olduğu gerçeğinin yanı sıra artık dış ilişkilerin yürütülmesi için birden çok ortak dil kullanılması gerekliliği de ortadadır.

Eski çağlardan beri yabancı dil öğrenmek bir gereklilik iken günümüzde büyük bir ihtiyaç olmuştur. Yabancı dilin önemini farkında olan dünya ülkeleri gitgide yabancı dil eğitimine daha çok önem verir duruma gelmiş, yabancı dil derslerine okul programlarında daha fazla yer verilmesi için olanaklar sağlamışlardır.

Sürekli ve hızla değişip gelişen dünya üzerinde eğitim, önemli bir yer tutmaktadır. Artık çağımızda, eğitimin toplumlar üzerinde ne denli önemli bir etken olduğu herkes tarafından kabul edilmektedir. "Eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci" olarak tanımlanmaktadır (Ertürk,1974,12). Eğitim üzerine yapılan bu tanım çoğunluk tarafından benimsenmekle beraber, eğitimin niteliğini belirleyen unsurlar ortaya çıkarmaktadır: Bunlar, davranış, yaşantı, amaç ve süreç terimleri ile eğitim sürecinin sonunda yapılan değerlendirmedir.

Bireyin, başkaları tarafından doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak gözlenebilen etkinlikleri davranışı oluşturur. İnsanın ölçülebilen veya gözlenebilen, bilinçli olarak yapılan tüm etkinliklerine de davranış diyebiliriz. Eğitimin oluşabilmesi için bireyin davranışında istendik bir değişme olması gerekmektedir. Fakat eğitimin niteliklerinden birini oluşturan insan davranışı, her istendiğinde değiştirilemez. Davranışın değiştirilebilmesi için birtakım koşulların yerine gelmesi gerekir:

1. Davranışı değiştirilebilecek kişi, istenilen davranışı yapabilecek gelişim düzeyine ulaşmış olmalıdır.
2. Davranışın oluşabilmesi için eğitilenin içinde bulunduğu ortam davranış değişikliğine elverişli olmalıdır.
3. Eğitilen kişi değiştirilecek ya da yeniden kazandırılacak davranışı yapmaya istekli olmalıdır.
4. Yeni davranışı için gereken bilgi, beceri ve tutum eğitilince yeterli düzeyde öğrenilmiş olmalıdır (Başaran, 1991,18).

İnsan bir davranışı ancak yaşayarak kazanabilmekte ve istenmeyen bir davranışı ancak yaşayarak değiştirebilmektedir. Bireyin çevresiyle etkileşimi sonucu edindiği değişikliklere yaşantı denilmektedir. Bu düzeyde edinilebilen değişiklik kısa ömürlü olabileceği gibi olumlu ya da olumsuz da olabilir. Yaşantının bireyin çevresiyle etkileşimi sonucu oluşması ve kısmen kalıcı olması öğrenme yaşantısının; planlı ve istendik olması da eğitimsel yaşantının ürünüdür (Bilen, 1999, 13).

Eğitimin temel niteliklerinden bir diğeri olan amaç yani hedef, eğitimin gerçekleştirilmesi için gerekli en önemli unsurlardan biridir. Amaç olmadan eğitimin gerçekleşmesi mümkün değildir.

Amaç yani hedef, bireyde bulunmasını istediğimiz eğitim yoluyla kazandırılabilir nitelikteki istendik özelliklerdir (Bilen, 1999, 4). Yaygın veya örgün eğitimlerde, eğitimin amaçları daha önceden belirlenerek, planlanmaktadır. Etkin bir eğitimin gerçekleştirilebilmesi için hedeflerin önceden belirlenmesi gerekmektedir. Eğitim, bireyleri önceden belirlenmiş eğitim hedeflerine ulaştıracak şekilde planlanır.

Eğitilene şimdiki ve gelecek yaşamına hazırlayacak hedefleri çok iyi belirlemek gerekir. Eğitimin bir diğeri niteliği de, Ertürk'ün tanımından da anlaşılacağı üzere, eğitimin bir süreçten ibaret olduğudur. Eğitim, değişim

demektir. Eğitimin oluşabilmesi için birey bir veya birkaç hedefe doğru sürekli olarak değiştirilmeye çalışılır. Bu değişimin ise belli bir süreç içinde oluşması mümkündür. Bu süreçte neyin nasıl öğretilceğinin ortaya konulması ise öğretme-öğrenme süreçleri ya da eğitim durumlarıdır. Bu süreç içerisinde bireyin gelişme ve değişme içinde olması gerekir.

Eğitim hedeflerine ulaşmak için öğrenmenin gerçekleşmesi gerekmektedir. Öğrenme, bireyin çevresiyle etkileşimi sonucu davranışlarında oluşan kalıcı izli davranış değişikliği olarak ifade edilmekle beraber farklı şekillerde de tanımlanmıştır.

Öğrenme, taklit ya da yaşantı sonucu bireyin davranışlarında oldukça kalıcı davranış değişikliğidir (Büyükkaragöz, 1998, 87).

Öğrenme, büyüme ve vücutta değişik etkilerle oluşan geçici değişmelere atfedilmeyecek, yaşantı ürünü olarak meydana gelen davranışta ya da potansiyel davranıştaki nispeten kalıcı izli değişimdir (Senemoğlu, 2001,13).

Öğrenme tanımları incelendiğinde öğrenmenin ortak bir takım özellikleri olduğu görülmektedir. En başta bireyin davranışında bir değişme olması ve bu değişimin kalıcı olması gerekmektedir. Davranış değişmesinin bireyin çevresiyle bir etkileşime girmesi sonucu belli bir süreç içinde kazanılmış olması öğrenmeyi gerçekleştirmektedir.

Öğrenmenin gerçekleşmesi için bir takım unsurların oluşması gerekmektedir. O halde öğrenme için önceden belirlenmiş bir ortam, etkileşim ve öğrenen gereklidir. Ayrıca öğrenme, öğretme yoluyla gerçekleştirilmektedir.

Öğretme ise bir öğrenmeyi kılavuzlama ve sağlama faaliyetleridir (Ertürk, 1972, 83). Tanımdan da anlaşılacağı gibi eğitim süreci içerisinde öğrenilmesi gereken istendik davranışların gerçekleştirilmesi için yapılması gerekli her türlü etkinlik, öğretme unsurunu oluşturmaktadır. Şu halde öğretme sürecinin geçerli olup olmadığı, istendik davranışların oluşup oluşmadığına bağlı olmaktadır. Yani, öğretme sürecinin geçerli olabilmesi, bireyde istendik davranışların gerçekleşmiş olmasına bağlıdır.

Öğretme oldukça karmaşık bir işlemdir. Gelişen ve değişen dünyada bireyin öğrenmesi gereken birçok davranış olmakla beraber bunların öğrenilmesi keyfiyete bırakılmamalıdır. Bireyin neleri öğrenmesi gerektiği veya ne tür konulara ilgi ve ihtiyaç duyduğu saptanarak, bunların hangi yöntemler ve tekniklerle ve nasıl kazandırılabilceği planlanarak düzenlenmelidir. Öğretme

işleminin gerçekleşmesi için belirlenen hedeflerin belli bir plan dahilinde uygulanması gereklidir.

Öğretme gelişmiş bir becerinin, iyi planlanmış zamanın, dikkatli bir hazırlığın ve sistemli bir uygulamanın ürünüdür. Görüldüğü gibi öğretme işleminin gerçekleşmesi için farklı birçok unsur göz önünde bulundurulmalıdır. Öğretimin ne denli planlı ve sistemli bir şekilde gerçekleştirildiği görülmektedir.

Öğretimin gerçekleşmesi için, öğretilen konunun öğrencide bilgi ve beceri oluşturması gerekir. Bu bilgi ve becerinin oluşması için öğrencinin öğretime aktif bir şekilde katılması gerekir. Öğretimin daha başarılı, verimli ve kalıcı olabilmesi için farklı tekniklerin yanı sıra öğrenen kişinin yaparak yaşayarak öğrenmesi gerekmektedir. Bu nedenle bireyin duyu organlarını kullanarak öğretime katılması önemlidir. Çünkü; insanlar okuduklarının %10'unu, duyduklarının %20'sini, gördüklerinin %30'unu, hem görüp hem duyduklarının %50'sini, hem görüp, hem duyup, hem söylediklerinin %80'ini, hem görüp, hem duyup, hem söyleyip, hem de dokunduklarının %90'ını, hem görüp, hem duyup, hem söyleyip, hem de dokunup, hem de yaptıklarının %95' ini hatırlamaktadır (Demirel, 2000, 21).

Şu halde etkili öğretimin gerçekleşebilmesi için farklı öğretim yöntem ve tekniklerden de yararlanılması gerekmektedir. Birçok duyu organına hitap edebilen yöntem ve tekniklerin kullanımının öğretimi verimli kılacağı göz önünde bulundurularak uygun yöntem ve tekniklerin seçimine dikkat edilmelidir. Bunu gerçekleştirebilecek en geçerli tekniklerden biri de oyun tekniğidir. Araştırmamızın odak noktası olan çağdaş tekniklerden oyun tekniğinin özellikle dil öğretimi için önemi göz ardı edilemez.

BÖLÜM I

YABANCI DİL EĞİTİMİ

Dünyada yabancı dil eğitimi çok eski çağlara dayanmaktadır. İnsanoğlu tarih öncesi çağlarda bile iletişim kurabilmek amacıyla yabancı dil öğrenmeye çalışmıştır. Eskiçağlarda yazı bilinmezken, yani İsa'nın doğumundan 3000 yıl öncesinde, yabancı dil öğrenmenin iki yolla yapıldığı ileri sürülmektedir. Birincisi o dili konuşan öğreticiler aracılığıyla, ikincisi ise o dilin konuşulduğu toplum içinde bir süre yaşayarak yapıldığıdır.

Sümer ülkesi İ.Ö. 2225 dolaylarında komşuları olan Akad Samilerince ele geçirildikten sonra, Sümer ordusu Akad'lı yöneticilere onlardan daha üstün bir uygarlığın dili olan kendi dilleri Sümerceyi öğretmek zorunda kalmışlardı. Bu öğretme işleminin gerçekleşmesini sağlamak için Sümerce sözcük ve deyimlerin derlenmesi ve bunların Akadca karşılıklarının verilmesi gerekmektedir (İ.Ö.2500). Böylece Sümerler, bilinen en eski dilden-dile sözcükleri derlemiş oldular.

Romalılarda ise Grekçe eğitimi İ.Ö. 2. yüzyılda başlar. Romalı küçüklüğünden itibaren Grekçe ve Latince iki dilde eğitim görürdü. Küçük yaşlarda bir köleye ya da Grek bakıcıya emanet edilir okul çağında da Grek ve Latin öğretmenler eşliğinde ders alırlardı. Böylelikle öğretim yöntemlerinden "Dolaysız Yöntem" e benzer bir yöntemle yabancı dil öğretilmiştir. Roma'da entelektüel yaşamın bir parçası olan Grekçe, İ.S. 6. yüzyılda artık bu özelliğini yitirmeye başlamıştır.

Ortaçağ'da da Grekçe giderek önemini yitirmeye devam ederken, Latince Avrupa'da öğretim, din, hatta yönetim ve ticaret dili olarak yer almıştır. İtalya'nın belli bir bölümü dışında yabancı dil Latince olmuştur. Bu devirde Ortaçağ bilim adamı Latinceyi, Müslüman bilim adamı ise Arapçayı ön plana almıştır. 7. yüzyılda günlük iletişimde ulusal dillerin kullanılmasıyla Arapça öğretimi medrese duvarları arasında kalmıştır. Yeniçağa girilmesi ile Ortaçağ kurumları yıkılarak ulusal devletlere yol açmışlardır. Matbaanın bulunmasıyla kitap ucuzlamış, okur-yazarlık ve eğitim, soyluların bir ayrıcalığı olmaktan çıkmıştır. Gerek eğitim gerekse ortak iletişim dili olarak Latince yerini yavaş

yavaş ulusal dillere bırakmaya başlamıştır. Böylelikle ulusal devlet dilleri sömürgelere taşınmış ve iletişim amacıyla yabancı dil öğretimi yaygınlaşmıştır.

Aynı yüzyılda ulusal dillere çeviri etkinliği yaygınlaştırılarak, Almanya ve Fransa'da dil öğretim yöntemleri gözden geçirilerek yeni uygulamalar denenmiştir.

Avrupa'da soylu bir kimsenin yabancı dili, özellikle Fransızca'yı öğrenmesi onun öğreniminin bir bölümünü oluşturuyordu. Fransızcanın dünya üzerindeki etkisi İkinci Dünya Savaşı'na kadar sürmüştü, fakat bu dönemden sonra İngilizce uluslararası dil olarak birinci sıraya oturmuştur. Günümüzde küreselleşmenin de etkisiyle İngilizce tüm dünyada varlığını sürdürmektedir.

Dünyanın hızlı gelişimi ve değişimi sonucu, bilim ve teknolojinin ilerlemesiyle yeni çıkan ürünlere duyulan ihtiyaçlar, sanayi ve ticaretin gelişimiyle beraber ortaya çıkan yeni koşullar, her geçen gün ülkeler arası iletişimi zorunlu hale getiren politik, askeri ve ticari ilişkiler uluslararası iletişim aracı olan yabancı dillerin öğretimine son derece önem kazandırmıştır.

Bu nedenle artık birden çok uluslararası dili öğrenme gereksinimi doğmuştur. İngilizcenin yanı sıra Fransızca, Almanca, İspanyolca, Rusça, Çince gibi dillerin öğrenilmesi günümüz koşullarında ihtiyaç haline gelmiştir. Dünya üzerinde gerçekleşen bu hızlı ve sürekli değişim ve gelişimin, yabancı dil öğrenmeyi daha da zorunlu hale getireceği görülmektedir.

1.1.Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi

Türkiye'de yabancı dil eğitiminin tarihsel gelişimini ele alacak olursak, inceleyeceğimiz dönem, Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliğinin devam ettiği ve daha sonra Cumhuriyet'in ilanından itibaren günümüze kadar gelen uzun bir süreyi kapsamaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu'nda din esasına dayanarak eğitim veren mahalle mektepleri ve medreselerde Türkçenin okutulması önem taşımamakla beraber öğretimde önemli yeri Arapça tutmaktaydı.

1839'da Tanzimat'ın ilanı ile Batıya doğru bir yönelmenin başladığı görülmekte ve bu önemli adım çağdaşlaşma hareketinin öncüsü olarak değerlendirilmektedir. Batılılaşma hareketinin başlaması ile Batı dilleri de değer kazanmıştır.

1773 yılında Mühendishane-i Bahr-i Hümayun ile 1796 yılında Mühendishane-i Berr-i Hümayun açılmış ve okuma yazma ve genel kültür dersleri yanında Fransızca dersleri de okutulmaya başlanmıştır. Böylece, Türkiye’de batılılaşma hareketi ordu okullarında başlarken, yabancı dil öğretiminin okul programlarına girmesi de ilk kez bu okullarda olmuş ve Fransızca Türkiye’de batı dillerinin ilki olarak öğretilmeye başlamıştır. İlk önceleri daha çok tıp öğrenimi dalında yabancı dil öğretime ihtiyaç duyulmuştur. Tıp öğrenimi dışında açılan Mekteb-i Mülkiye’de ise Fransızca, ders programlarına 1863 yılında girmiştir. Yabancı dil öğretiminin orta dereceli okullarda yer alması bugünkü liselerin çekirdeğini oluşturan sultanilerin açılmasıyla başlamıştır. Ortaöğretim düzeyinde yabancı dille öğretim yapan ilk devlet okulu olan Galatasaray Sultanisinin 1869’da açılması bir ilki oluşturmuştur. Daha sonra imparatorluk, İdadi ve Sultani adıyla yeni ortaöğretim kurumları açarak, bu okulların ders programlarına da yabancı dil dersleri konulmasına olanak vermiştir. Böylelikle yabancı dil dersi, 1869’da, ilk kez orta dereceli okul programlarına normal bir ders olarak girmiştir (Demirel, 2003, 6).

Tanzimat ile beraber Fransızca öncelik ve güncellik kazanmış, Meşrutiyet döneminde Almanca, II. Dünya savaşını izleyen dönemde de İngilizce, ülkede etkinlik ve güncellik kazanmıştır.

Cumhuriyet’in ilanı ile birliktede yabancı dil öğretime daha çok önem verilmiştir. Çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmanın hedef alındığı bu dönemde Batı dillerine daha çok yönelme olmuş ve yabancı dil eğitimi oldukça önem kazanmıştır. Özellikle 3 Mart 1924’te Tevhid-i Tedrisat Kanununun kabulü ile medreseler kapatılıp bugünkü okullar açılmıştır. Böylece Osmanlıdan kalma okullarda okutulan Arapça ve Farsça yerine batı dillerinden Fransızca, İngilizce ve Almanca yabancı dil olarak eğitim kurumlarında okutulmaya başlatılmıştır. Bu üç dil son yıllara kadar okullarda eşit olarak okutulmakta iken yavaş yavaş İngilizce diğer dillerin önüne geçerek baskın duruma geçmiştir. Ülkemizde büyük çoğunluk İngilizce öğrenmekte ise de diğer dillere de az da olsa yer verilmektedir.

Bu gün ülkemiz genelinde öğretilen yabancı diller % 85 İngilizce, %7-8 Almanca, %4-5 Fransızca, tarih ve Türk dili bölümleri ile fakültelerinde Arapça, Farsça, Osmanlıca öğretilmektedir. Çok az sayıda da olsa İtalyanca, Rusça, Japonca ve eski diller de öğretilmektedir (Doğan, 1996, 11).

Günümüzde ülkemizde ilk ve ortaöğretim okullarında öğretimi yapılacak yabancı dillerin seçimi Milli Güvenlik Kurulu'nun görüşü alınarak Bakanlar Kurulu kararıyla saptanmaktadır. Bu kararlar doğrultusunda ülkemizdeki ilk ve ortaöğretim kurumlarında yabancı dil olarak İngilizce, Almanca ve Fransızca okutulmaktadır. Ama küreselleşme nedeniyle tüm dünya da olduğu gibi ülkemizde de yaygın biçimde öğrenilen ve öğretilen dil İngilizce olmuştur.

Okullarda da öğrencilerin neredeyse tamamı (%98.4), birinci yabancı dil olarak İngilizce öğrenmektedir. Almanca ve Fransızca ise birinci yabancı dil olarak talep görmemektedir (%1.6), daha çok ikinci yabancı dil olarak öğretilme durumları söz konusudur (Genç,1999, 307).

Avrupa konseyinin öncülüğünde 47 ülkenin katılımıyla 2001 yılının "Avrupa Diller Yılı" olarak kabul edilip etkinliklerle kutlanması diğer Avrupa dillerinin önemini arttırmak için alınmış tedbirlerdendir. Bu tedbirler doğrultusunda ülkemizde de bu konu üzerine birtakım çalışmalara yer verilmiştir.

Ülkemizde yabancı dil öğretimine her zaman önem verilmekle beraber bu konuda ne kadar başarılı olduğumuz tartışılmaktadır. Bu başarısızlıkta da çağdaş dil öğretim yöntem ve tekniklerine yeterince yer verilmemesinin etkisi olduğu da düşünülmektedir.

1.2.Türkiye'de ve Dünya'da Fransızca Öğretiminin Durumu

Hint-Avrupa dil ailesinden Latince kökenli Roma dillerinden olan Fransızca dili, dünya üzerinde en fazla konuşulan dillerden biridir.

Fransa'da konuşulmasının yanı sıra Belçika, İsviçre ve Kanada, Lüksemburg, Haiti, 15' ten fazla Afrika ülkesi, Karayipler'de Guadelope ve Martinique, Güney Amerika'da Fransız Guyanası, Hint Okyanusunda Reunion Okyanusu, Güney Pasifik'te Yeni Kaledonya ve Tahiti'nin resmi dillerinden birisidir. Ayrıca, Fransızca birçok ülkenin resmi olmayan ikinci dili olarak konuşulmaktadır, bunların arasında Fas, Tunus, Cezayir, Lübnan, Suriye, Kamboçya, Laos ve Vietnam yer alır. 75 milyon insanın anadilidir, kayda değer bir seviyede de ikinci dil olarak konuşulmaktadır (www.dilokulu.com).

Günümüzde Avrupa'da Fransızca dahil yaklaşık 20 resmi dil bulunmaktadır. Avrupa Birliği'nin Fransa, Belçika, Almanya, Hollanda,

Lüksemburg ve İtalya'dan oluşan kurucu altı ülkesinin üçünün resmi dili olan Fransızca, bu nedenle ayrı bir yere sahiptir.

Hem yazı hem konuşma dili olarak Avrupa Komisyonu'nun çalışma dillerinden biri olarak yerini alırken, Avrupa Topluları Adalet Mahkemesi ve Uluslararası Ceza Mahkemesinde tek tartışma dilidir. Ayrıca Birleşmiş Milletlerin altı resmi dilinden biri de Fransızcadır.

Yabancı dil eğitiminin ülkemizde ki durumunu ele alacak olursak, daha öncede belirttiğimiz gibi, Tanzimat'ın ilanından sonraki dönem Batı dillerinin öğretimine önem verildiği ve Fransızcanın Batı dilleri arasında ilk yabancı dil olarak okul ders programlarında yer aldığı bir dönemdir. İkinci Dünya Savaşı'na kadar Fransızca ülkemizde çok etkin olarak kullanılan bir yabancı dil olarak varlığını sürdürürken bu dönemden sonra dünya çapında hızla yayılan İngilizce ülkemizde de birinci yabancı dil olmuştur.

Avrupa Konseyi'nin 1999'da aldığı kararı Avrupa Birliği'nin de kabul etmesiyle 2001 yılı "Avrupa Diller Yılı" olarak ilan edilmiştir. Ülkemizin de katıldığı 47 ülkeyi kapsayan projenin temel amacı; Avrupa'nın dil ve kültür mirasına sahip çıkarak çok kültürlü ve çok dilli Avrupalılık bilincini geliştirmek, çok dilliliğin fert ve toplum için ne denli önemli olduğunu anlatarak, dil öğrenimi konusunda halkı bilgilendirmek ve teşvik etmektir. Ayrıca Avrupa ülkelerinde yaşayan vatandaşların kendi ana dilleri dışında en az iki Avrupa dili daha öğrenmeleri için ilgi ve istek uyandırmaktır.

Bu karar Avrupa Birliği'nin öteden beri süper güç/süper dil, tek dil/tek kültür egemenliğine karşı çıktığının, dil ve kültür çeşitliliğine saygıyı Avrupa yurttaşları arasında dayanışmanın temel koşulu olarak benimsediğinin de bir göstergesi olmuştur (Güven, 2000) .

Unesco ve Kanada'nın desteğiyle de sürdürülmüş bu proje çalışmaları ülkemizde de etkisini göstermiş ve 2001-2002 öğretim yılından itibaren Anadolu Öğretmen Liselerine, 2004-2005 öğretim yılından itibaren de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Anadolu Liseleri ve Fen Liselerine zorunlu ikinci yabancı dil dersleri konulmuştur (MEB, 2004, 2).

Avrupa Konseyi tarafından yabancı dil öğrenimi ve öğretimi için, yabancı dil dersinin uygulanmasına dair, karşılaştırılabilir standartlar getiren Avrupa Konseyi Ortak Kriterleri hazırlanmıştır. Bu çalışma, dile ilişkin yeterlik seviyeleri tanımlayan, ulaşılabilir ve kontrol edilebilir hedefler koyan ve bütün Avrupa

lkeleri tarafından tanınan bir araç niteliğindedir. Avrupa Konseyi Ortak Kriterleri bu sebeple, bütün yabancı dil dersi ğretim programlarının hazırlanmasında başvurulabilecek bir kaynaktır. Orta ğretim sınıfları ikinci yabancı dil dersi olarak Fransızca için geliştirilen bu programın temeli de bu kriterlere dayanmaktadır.

1.3. Yabancı Dil ğretim Yöntemleri

Yabancı dil öğrenimini bireyin kendi ana dili dışındaki bir dilin kurallarını öğrenerek o dili doğru ve düzgün bir şekilde kullanması olarak ele alabiliriz. Yabancı bir dili öğrenen kişinin temel dil becerilerini kazanmış olması gerekmektedir. Bu beceriler; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileridir. Yabancı dil ğretimi ise bir dili öğrenmek için gerekli olan bilgilerin öğrencilere öğretilme süreci olarak kabul edilmektedir. Yabancı bir dili öğretme sürecinde dil öğretimini gerçekleştiren kişi, dilbilgisi yapılarından sözcük dağarcığına, belli başlı cümle kalıplarından seslerin telaffuzuna kadar gerekli bilgileri öğrencilerine ağdaş bilgi ve becerilere sahip ve dile hakim bir şekilde aktarmak zorundadır.

Yabancı dilin bireysel yararları sayılamayacak kadar çok olmakla beraber öncelikli olarak dünya görüşü açısından kişinin ufkunu ve dünyaya bakışını genişletir. Ayrıca yabancı dil ğretimi kişinin kendi anadillerinin yapısını daha iyi kavramasına sebep olur.

Yabancı dil öğretiminin karmaşık ve zor bir iş olduğu kabul edilmekle birlikte son yıllarda ülkemizde ve dünyada yabancı dil ğretimi konusuna daha çok önem verilerek büyük çabalar sarfedildiği görülmektedir. Fakat tüm bu çabalara rağmen ülkemizde yabancı dil ğretiminde yeterli başarı sağlanamamaktadır. Bu nedenle yabancı dil öğretiminin çok yönlü irdelenmesi gerektiği gerçeğini göz ardı edemeyiz. Çünkü yabancı dil öğretiminin etkili ve kalıcı olabilmesi için gerekli birçok faktör bulunmaktadır; eğitim programları, ğretim yöntem ve teknikleri, araç ve gereçler, materyal, ders kitapları, öğretmenlerin yeterlilikleri, zaman, yönetim süreçleri bunlardan bazılarıdır. Bütün bu unsurlar göz önüne alınarak öncelikli olarak sınıflara en etkili ğretmen ve en ağdaş ğretim yöntem ve tekniklerini seçilerek, bunların etkili bir şekilde uygulanması sağlanırsa yabancı dil ğretiminde başarıyı yakalama şansı artabilir. Öğretmenin alanıyla ilgili gelişmeleri takip ederek, öğrendiklerini

dersinde uygulaması etkili bir öğretim gerçekleştirmesini sağlayan önemli bir unsurdur. Varış (1988,218)' in da belirttiği gibi çağdaş yaklaşımları uygulayan öğretmen ile geleneksel yaklaşımı uygulayan öğretmenin elde ettiği ürünler arasında önemli fark vardır. Bunlar aşağıdaki gibidir:

Geleneksel Öğretmen

1. Tek bir konuda yetişmiştir.
2. Bilgi dağıtır.
3. Öğrenci pasiftir
4. Öğrenci program sürecine katılmaz.
5. Bellek ve ödevi uygular
6. Dış uyarımlar önemlidir
7. Öğrenci sınav için öğrenir.
8. Rekabet ve kıyaslamaya yer verir.
9. Öğrenci sınıfta öğrenir
10. Kalıp bilgi öğretir.

Çağdaş Öğretmen

1. Birleştirilmiş konularda yetiştirilmiştir.
2. Eğitim yaşantılarına rehberlik eder.
3. Öğrenci aktiftir.
4. Öğrenci program geliştirme sürecine katılır.
5. Keşfetme yöntemleri uygulanır.
6. İçten gelen uyarımlar önemlidir.
7. Öğrenci kendisi için öğrenir.
8. Grup çalışmalarına önem verir.
9. Öğrenci her yerde öğrenir.
10. Yaratıcılığa önem verir.

Geleneksel öğretmen, geleneksel yöntemleri uygularken çağdaş öğretmen, çağdaş yöntemleri uygulayan kişidir. Ayrıca birey üzerinde bıraktığı etkiler açısından ders kitabının seçimi de oldukça önemli öğelerden biridir. Yabancı dil öğretiminde kullanılan araçların en etkililerindedir. Öğretmen izleyeceği yaklaşıma uygun olan kitabı seçmelidir. Günümüzde dil öğretiminde

etkili yaklaşımlardan biri olarak kabul edilen iletişimsel yaklaşıma uygun bir kitap ile geleneksel yöntemle uygun kitap arasındaki farkı Ataman (2001, 7) şu şekilde ayırmıştır:

Geleneksel Kitaplar

1. Dilin gramerini, dilin iletişimsel fonksiyonundan daha çok vurgular.
2. Okuma ve yazma becerilerini daha çok vurgular.
3. Ana dilin kullanımına yer verir.
4. Dilin doğru kullanımı önemlidir.
5. Program ve sınavlara dar bir bakış açısı ile yaklaşır.
6. Kullanılması kolay olduğundan öğretmenlere çekici gelmektedir.
7. Sınavlara odaklıdır.

İletişimsel Kitaplar

1. Dilin iletişimsel işlevlerini vurgular.
2. Öğrencilerin ihtiyaç ve ilgilerini yansıtmaya çalışır.
3. Dilin doğru kullanımından çok, akıcı kullanımı üzerinde durur.
4. Dinleme ve konuşma becerilerini daha çok vurgulamakla beraber bütün dil becerilerini kapsamına alır.
5. Amaçlar konusunda çok net tanımlar yapar.
6. Günlük hayattaki dili yansıtır.
7. Uygulama odaklıdır.

Görülüyor ki seçilmesi gereken kitap, çağdaş yöntem ve teknikleri uygulayan çağdaş öğretmenin kullanacağı kitap olmalıdır.

Etkili, verimli ve kalıcı öğretimi gerçekleştirmek için gerekli faktörlerden öğretmen ve ders kitabını inceledikten sonra, konumuzun odak noktasına varmamızı sağlayacak olan yabancı dil öğretim yöntemlerini ele almamız gerekli olmaktadır. Etkili ve verimli bir öğretim için öğretmenin çağdaş öğretim yöntem ve tekniklerini kullanması kaçınılmazdır.

Günümüze kadar, yabancı dil öğretiminde birçok yönteminin kullanıldığı saptanmıştır. Bu yöntemlerin birkaçını sırasıyla açıklamaya başlamadan önce yöntem kavramına bir açıklık getirmemiz gerekmektedir.

Öğretim yöntemi bir sorunu çözmek, bir deneyi sonuçlandırmak, bir konuyu öğrenmek ya da öğretmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen düzenli yoldur. Yöntem, öğretimde önemli bir yere sahiptir. Çünkü, öğretim ancak belli yöntemlerle gerçekleştirildiği zaman, hedef davranışlar kolayca öğrencilere kazandırılabilir. Yabancı dil öğretiminde seçilen yöntem ve tekniğin dört temel beceriyi kazandırmasındaki etkisine dikkat etmek gerekmektedir.

Geçmişten günümüze farklı eğitimciler, farklı öğretim yöntemlerinin doğruluğunu savunarak bu yöntemlerin kullanılmasında öncülük etmişlerdir. Yabancı dil öğretiminde kullanılan dil öğretim tekniklerinden bazıları şunlardır:

1.3.1. Geleneksel Yöntem (Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi)

Bu yöntem Latince öğretiminin etkisiyle geliştirilmiş ve günümüze kadar kullanılmış bir yöntemdir. 18. yüzyılın sonlarına doğru okullarda uygulanan dil yöntemi amaç dilden anadile çeviri yöntemi olmuştur. (Demirel 2003, 30)

Bu yöntemde adından da anlaşılacağı gibi dilbilgisi ve çeviri büyük önem taşımaktadır. Bu yüzyılın başlarında öğrencilerin yabancı dili edebi olarak öğrenmelerine yardımcı olmak için kullanılabilirdiği ve kendi ana dillerinin kurallarını bilmelerinde de faydalı olabileceği düşünülmüştür. Öğrencilerin hedef dili hiç kullanamayacakları bilirse de bu yöntemin yararlı olabileceği zannedilmiştir.

Yöntemin hedeflediği öğrenci kazanımları edebi metinleri okuyabilmektir. Bunu yapmak için öğrencilerin hedef dilde kuralları ve kelimeleri bilmeleri gerekmektedir. Ayrıca; yabancı dil öğrenmenin zihinsel bir egzersiz sağladığına inanılmaktadır.

Öğretmen bu yöntemde her zaman ki geleneksel rolünü oynamaktadır. Bu da gösterir ki öğretmen sınıfta tek otoritedir. Öğrenci öğretmenin istekleri doğrultusunda hareket eder.

Bu yöntemde, öğrenme-öğretme sürecinin en önemli özelliği bir dilden başka bir dile çeviri öğretilir. Öğrenci gramer çalışır, bazı kurallar öğrenir, gramer kalıpları ve örnekleri ezberler. Öğrenci sınıfta pasif durumdadır. Geleneksel yöntemde edebi dil konuşma dilinden üstündür ve öğrenciler bu

konu üzerinde çalışırlar. Ayrıca hedef dilin konuşulduğu ülkenin kültürü güzel sanatlar ve edebiyattan ibaret görülür.

Kelime ve gramer öğretimi üzerinde durulurken okuma ve yazma öğrencilerde mutlaka olması gereken beceriler olarak kabul edilmektedir. Konuşma ve dinlemeye önem verilmezken telaffuz üzerinde daha da az durulmaktadır. Sınıfta kullanılan dil daha çok ana dildir. Öğrenci ders esnasında hata yaparsa öğretmen tarafından yalın olarak düzeltilir.

Bu yöntemde değerlendirme, yazılı olarak, anadilden yabancı dile, yabancı dilden ana dile çeviri ile yaptırılmaktadır.

Geleneksel yöntemin esas alındığı bir dil dersi esnasında öğrenciler, edebi bir metni okuyarak derse başlarlar. Yabancı dil öğrenmenin temel amacı; yazılı edebiyatı okumak olarak kabul edilmektedir. Edebi dil bu yöntemde her zaman için konuşma dilinden önce gelmektedir. Yöntemin amacı bir dili diğer dile çevirebilmek olduğundan öğrenciler metindeki bir bölümü, hedef dilden ana dile çevirmeye çalışmaktadırlar. Öğrenciler çeviri yapabiliyorlarsa başarılı kabul edilmektedirler.

Ders esnasında üzerinde çalışılan metinle ilgili sorular ana dilde sorulur ve öğretmen ana dilde cevap verir. Çünkü hedef dilde iletişim kurmak bu yöntemin amacı değildir. Temel alınan beceriler okuma ve yazma becerileri olduğundan öğrenciler okuma-yazma sorularını cevaplar. Konuşma ve anlama becerileri arka planda kalmaktadır.

Sınıfta ki tek otorite öğretmen olduğundan öğrenci cevaplarının doğru olup olmadığına o karar vermektedir. Ayrıca; öğrencilerin sorulara doğru cevap vermesi çok önemlidir. Tüm hedef dillerde ki kelimelerin ana dilde tam karşılığı olduğu kabul edildiğinden hedef dilden ana dile kelime çevirisi yapılır. Bu yöntem öğrencilerin sözcük dağarcığını zenginleştirmeye önem verir. Metin üzerinde bilinmeyen sözcükler listelenir ve öğrencinin bu sözcükleri ezberlemesi istenir. Hedef dilde bir edat, zarf, zamir veya bir ek ele alınarak onun ana dilde tam karşılığı olan kelime ve ekler bulunarak, öğretim faaliyetlerinin benzerliklere odaklanması sağlanmaktadır.

Öğrencilere okutulan metindeki dilbilgisi kuralları verilir, dilbilgisi kalıpları öğretilir. Bu yöntemde hedef dilin biçimini öğrenmek önemlidir. Bu tür kuralların dilbilgisi tekniği açısından önemi büyük olduğundan öğrenciler verilen dilbilgisi

kurallarını örneklere uygulayarak öğrenirler. Öğrencilere sürekli ezber yaptırıldığı için bu yöntemin iyi bir zihinsel egzersiz sağladığı kabul edilmektedir.

Öğretim ezbere dayalıdır. Sözcüklerin, dilbilgisi kurallarının, fiil çekimlerinin ezberlenmesi gerekmektedir. Verilen metin üzerinde anadilden yabancı dile, yabancı dilden anadile çeviri yapılmaktadır. Bu yöntemin kullanıldığı ders esnasında şu gelişmeler takip edilmektedir:

- Metin okunur
- Kelimelerin anlamları açıklanır
- Gramer kuralları gösterilir
- Ve sonra çeviri yapılır.

Öğretmen merkezli, çeviri ve dilbilgisine önem veren, iletişimi yani dinleme ve konuşma becerilerini arka plana atan, öğrencinin pasif olduğu bu yöntemde çağdaş öğreti tekniklerinden biri olan oyunun kullanılamayacağı görülmektedir.

1.3.2.Dolaysız Yöntem

Yabancı dili ne dilbilgisi kurallarını ezberleyerek ne de çeviri ya da bir başka türlü açıklamalar yoluyla, ana dilden yararlanmaksızın, ama öğretilen dil ile yaşam arasında doğrudan ilişki kurularak öğrenme yolu “Dolaysız Yöntem” adını alır (Demircan, 2002 ,171).

Bu yöntem uzun bir süre etkin olarak kullanılan dilbilgisi-çeviri yöntemine bir tepki olarak 20. yüzyılın başında ortaya çıkıp, dünyada ve ülkemizde oldukça fazla kabul görmüştür. Yani dilbilgisi-çeviri yöntemi gibi bu yöntemde yeni değildir. Birçok öğretmen tarafından uzun yıllar boyunca kabul edilerek kullanılan bir yöntemdir. Dilbilgisi-çeviri yöntemi öğrencileri hedef dili iletişimsel olarak kullanmaya hazırlamada yeterli olmadığı için, dolaysız yöntem popüler olmuştur. Bu yöntemin en temel kuralı, kesinlikle çeviriye izin vermemesidir. Aslında dolaysız yöntem adını; ana dile çeviri yapmadan, anlamın hedef dille direkt olarak eşleştirilmesi gerçeğinden almaktadır.

Bu yöntemi kullanan öğretmenler, öğrencilerin hedef dilde iletişim kurmayı öğrenmelerini amaç edinirler. Bunu gerçekleştirmek için öğrencilerin hedef dilde düşünmelerini sağlamak gereklidir. Öğretmen sınıf etkinliklerini yönetmesine rağmen geleneksel yöntemden daha az pasiftir. Öğretmen ve

öğrenciler öğretme-öğrenme sürecinde birbirlerinin partneri gibi hareket etmektedirler. Bu yöntemi kullanan öğretmenler bir kelime ya da cümle söylendiğinde bunun anlamını gerçek nesnelere, resimler ya da pantomimle göstermekte ve asla ana dilde tercüme yapmamaktadırlar. Dilbilgisi farkına varmadan öğrenilmekte, öğrenciler dilbilgisi kurallarını örneklerden çıkarmakta ya da örneklere göre genelleme yapmaktadırlar. Öğrenci ve öğretmen arasındaki etkileşim çift yönlüdür. Öğretmenden öğrenciye, öğrenciden öğretmene etkileşim devam eder.

Dolaysız yöntemde ilk önce dil konuşulur, yazılmaz. Yani dilin yazılarak öğrenilmesinden önce, konuşularak öğrenilmesi önem taşımaktadır. Bu yüzden öğrenciler, hedef dilde günlük konuşmalar üzerinde çalışmaktadırlar. Ayrıca; hedef dili konuşan insanların kültürü öğrencilerin üzerinde durması gereken bir konudur.

Bu yöntem, kelime öğretimi ve dilbilgisi öğretimine önem vermektedir. Baştan itibaren dört temel dil becerisi üzerinde durulsa da temel olarak alınan beceri sözlü iletişimdir. Ayrıca; dolaysız yöntemin uygulandığı sınıflarda telaffuza büyük özen gösterilmektedir. Bunların yanı sıra öğretmen ve öğrencilerin sınıfta anadili kullanmamaları gerekmektedir.

Bu yöntemin değerlendirme aşamasında ise öğrenciler konuşturulur ve arkasından bir paragraf yazmaları istenir. Bu aşamalar üzerinden değerlendirme yapılır.

Öğretmen, öğrencilerin hedef dilde yaptıkları hataları kendi kendilerine düzeltmelerini ister. Bu yöntemde öğretmenin öğretilmek istenilen dili anadili olması ya da o dili anadili gibi konuşabilmesi gerekir. Yoksa bu yöntem başarılı olamaz. Dolaysız yöntemde beceriler dinleme, konuşma, yazma ve okumadır.

Dolaysız yöntemin dil öğretiminde uygulandığı sınıflarda öğrenciler bir okuma parçasını yüksek sesle okumaktadırlar. Genellikle konular hedef dilin konuşulduğu ülkenin tarihi veya coğrafyasıyla ilgili olabilmektedir. Hedef dilde okuma becerisi, konuşma pratiğiyle gerçekleştirilecektir. Derste kullanılan harita, tablo veya gerçek nesnelere oluşan materyaller sınıf ortamında öğrencilerin kelimelerin anlamlarını kavramasına yardımcı olmaktadır. Ders esnasında öğretmen, öğrencilerin bir sorusu olup olmadığını hedef dilde sorar ve öğrencilerin hedef dilde soru sormalarını ister, ana dil kullanımına izin verilmez. Öğretmen, soruları tahtaya çizerek veya örnekler vererek cevaplar. Bu

yöntemde öğretmen göstermelidir; açıklamamalı ya da çeviri yapmamalıdır. Öğrencilerin hedef dil ile anlam arasında direkt bir eşleştirme yapması beklenmektedir. Öğrenciler mümkün olduğunca hedef dilde düşünmeyi öğrenmelidirler. Kelime öğretimi için, kelimelerin liste halinde ezberlenmesi değil cümle içinde kullanarak öğretilmesi daha uygun görülmektedir. Dil öğrenmenin amacı iletişim kurmak olduğundan öğretmen, kelime telaffuzu üzerine çalışmalara önem vermektedir. Dersler, bazı konuşma etkinlikleri yapmak ve dili gerçek metinlerde kullanabilmek için fırsatlar içermek durumundadır. Öğrenciler mümkün olduğunca konuşmak için cesaretlendirilmelidir.

Ayrıca bu yöntemde, öğretmenin verdiği boşluk doldurmalı metinlerle dilbilgisi kurallarının öğretimi yapılmaktadır. Bir dilbilgisi kuralı açık olarak kesinlikle verilmemelidir.

Tüm bu aşamalardan da anlaşılacağı üzere bu yöntemin en önemli unsuru konuşmadır. Hedef dilde iletişim önemlidir. Dilbilgisi; farkına varmadan öğretilir. Dikte yoluyla yazma alıştırmaları yapılır. Soru-cevap tekniği ağırlıklı olarak kullanılmaktadır. Kelime öğrenimi oldukça önem taşır ve kelimeler cümle içerisinde verilir. Ana dil asla kullanılmaz.

Dolaysız yöntemde öğretmen sürekli aktiftir, çok yorulur. Kısaca öğretmeni yoran bir yöntemdir. Bu da başarıyı olumsuz etkilemektedir. Öğretmen hareketleriyle sözcüklerin karşılığını vermeli süpürme, sıkma gibi. Bu yöntemde oyun tekniğinden yararlanılabilir (Demirel, 2003, 33).

1.3.3.Dilsel-İşitsel Yöntem

1940'lı ve 50'li yıllarda ortaya çıkan dilsel-işitsel yöntem, dolaysız yöntem gibi sözlü ifadeleri esas alan bir yöntemdir. Fakat bu yöntem kelime kazanımının vurgulanmasından daha çok, dilbilgisel cümle kalıplarının kullanılması üzerinde durur. Dolaysız yöntemin tersine sağlam dilbilimsel ve psikolojik temellere dayanır. Bu yöntem, gelişim sürecinde davranış psikolojisinden prensipler edinmiştir.

Yapısalcı dilbilimciler ve davranışçı psikologlar özellikle Skinner, dilsel-işitsel yöntemin ortaya çıkmasında ve gelişmesinde oldukça etkili olmuştur. Skinner'a göre her uyarıcıya karşı belli bir tepki vardır. Etki-tepki bağının kurulması için pekiştiricilerin verilmesi şarttır. Bu öğrenme kuramına göre

yabancı dil öğrenmede de alışkanlıkların olabilmesi için tekrara, alıştırmalara ve pekiştirmelere yer verilmelidir (Demirel,2003,35).

Bu yöntemin ortaya çıkışında katkıları olan Bloomfield, Brooks ve Lado'ya göre dilbilgisi-çeviri yöntemi yabancı dili etkili bir şekilde öğretememekte ve dilin doğal öğrenim sırasına, yani sırasıyla dinleme, konuşma, okuma ve yazma, uygun bir öğretim gerçekleştirilmemektedir. Bu yöntem dil öğreniminde, dilbilgisi alıştırmalardan çok cümle kalıplarını öğrenmenin önemi üzerinde durmaktadır.

Dilsel-işitsel yöntemi kullanan öğretmen, öğrencilerin hedef dili iletişimsel olarak kullanmalarını hedefler. Öğrencilerin ana dilde eski alışkanlıklarını bırakarak, hedef dili düşünmeden, otomatik olarak kullanıp hedef dilde yeni alışkanlıklar elde etmelerini sağlamak için çaba sarf eder.

Bu yöntem uygulanırken, öğretme-öğrenme süreci içerisinde diyalogların içinde yeni kelimeler ve yapısal örnekler verilir. Öğrenciler diyalogları taklit ve tekrar yöntemi ile öğrenirler. Alıştırmalar diyaloglara dayandırılarak verilir. Öğrencilerin doğru cevapları mutlaka pekiştirilir. Ayrıca öğrenciler diyaloglarda farklı roller alır ve bu rolleri uygularken aralarında etkileşim sağlanır.

Dilsel-işitsel yöntemde öğretim günlük konuşma üzerinde yoğunlaşır. Öncelikle amaç öğrencinin konuşma becerisini geliştirmektir. Hedef dili konuşanların günlük konuşmalarını ve davranış biçimlerini ele alarak öğretimde kültüre yer veren bir yöntemdir. Öğrencilere ses sistemi ve dilbilgisi örnekleri verilirken kelime en az seviyede sunulur. Dil becerileri sırasıyla; dinleme, konuşma, okuma ve yazma biçiminde sıralanmaktadır. Bu yöntemde en önemli yeri dilsel ve işitsel beceriler alır.

Bu yöntemde ana dil, öğrencilerin hedef dili iyice öğrenmelerine yardımcı olmak için kullanılır. Ayrıca sınıfta ana dil değil hedef dil kullanılmaktadır.

Dilsel-işitsel yöntemin dil öğretiminde uygulandığı sınıflarda öğretmen yeni bir diyalog verir. Bu diyalogu iki kez okur, alıştırmaları açıklar. Öğrencilerin telaffuz hatalarını düzeltir. Öğretmen sınıfta sadece hedef dili kullanır. Kelimelerin anlamlarını hareketler, resimler veya canlı objelerle vermeye çalışır. Ana dil ve hedef dil bu yöntemde birbirinden ayrılır. Öğrencilerin hedef dili kullanımı için ana dille çatışmaları azaltılmaktadır. Dil öğretmenin ana rolü, hedef dilin modeli olmaktır. Öğretmen, öğrencilere iyi bir model olmalıdır. Çünkü öğrenci onu dinler ve taklit eder. Bu yöntemde öğretmen yöneten, rehberlik

eden ve öğrencilerin hedef dildeki davranışlarını kontrol eden bir orkestra şefi gibi davranmaktadır. Öğrencileri cesaretlendirmek için güler yüzlü bir tavır sergileyerek öğrencilere konuyla ilgili bilgi verir, ipuçlarıyla yönlendirir.

Dil öğretiminin esas amacı; öğrencilerin yapısal örnekleri kazanmalarıdır. Kelime öğretimi daha sonraya bırakılmıştır. Yeni kelimeler diyalog içinde yer alır. Verilen bu kelimeler sınırlı tutulmaktadır.

Yabancı bir dil öğrenilirken, ana dil öğrenimindeki gibi, kuralları ezberlemek gerekmez. Bu nedenle öğrencilere hiçbir dilbilgisi kuralı verilmez. Bu kurallar örnekler ve alıştırmalar içinde yer alır. Öğretmenin hafta boyunca tahtaya yazdığı diyalog üzerinde sınırlı yazılı çalışmalar yapılır. Çünkü bu yöntemde konuşma, yazmadan daha önemlidir.

Dilsel-işitsel yöntemde hedef dilin konuşulduğu ülkenin kültürü önemlidir. Dil kültürden ayrılmaz. Yalnız sanat ve edebiyat değil, hedef dili kullanan insanların günlük davranışları üzerine de bilgi verilmektedir.

Dilsel-işitsel yöntem öğrencilerin hedef dili sözlü olarak kullanabilmesi için geliştirilmiştir. Öğrencileri ana dillerinde sahip olduğu alışkanlıklarından uzak tutmak ve hedef dilde yeni alışkanlıklar edinmelerini sağlamak amaçtır. Hedef dildeki cümle kalıpları bu yöntemde en çok dinleme yoluyla öğrenilir.

Yöntemin uygulama aşamalarında da görüldüğü gibi oyun tekniği bu yöntemde kullanılabilir. Özellikle bu yöntemin üzerinde durduğu dilsel ve işitsel becerileri kazandırmada oyun vazgeçilmez bir unsur olarak görülmektedir.

1.3.4.İletişimsel Yöntem

Son zamanlarda yabancı dil öğretiminde, dilbilimciler dile iletişim yetisi adlı yeni bir boyut kazandırmışlardır. Dolayısıyla, öğrenci dil öğreniminde dil bilgisi kurallarını bilmenin yanı sıra konuşma kurallarını da edinmek durumundadır. Dil öğrenmenin temelinde dört temel beceriyi edinmek yer alsa da bu yöntem yazılı-sözlü iletişimin gerekliliğini savunmaktadır. Şu halde dilin kurallarını bilmekten çok dilin bir iletişim aracı olarak kullanılması önem taşımaktadır.

Sözcükler ve cümleler, kavramların iletilmesi için birer araçtır. Diğer bir deyişle, dilin yüzeysel yapısı yani gramer kurallarından çok, dilin alt yapısı yani

konuşmada kullanılan kavramların öğrenilmesi ve kullanılması önemlidir (Demirel,2003,42).

Bu yöntemin amacı öğrencinin hedef dilde iletişim kurabilmesidir. Öğrenci, kendini ifade ederken farklı biçimlerde dili kullanabilmelidir. Öğrencinin iletişimsel yetisini geliştirmek diğer birçok yöntemin amacı olmakla birlikte iletişimsel yöntemde daha kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır. Farklı ortamlarda uygun dili konuşabilmek önem taşıdığından dilin yapılarını, anlam ve işlevlerini iyi bilmek gerekmektedir.

Öğretmenin sınıf içindeki rolü öğrencinin dili kullanmasını arttırmak ve öğrenmesini kolaylaştırmaktır. Sınıf içi etkinliklerde bir rehber durumundadır. Öğrenci sorularını cevaplayıp, öğrenci performanslarını izleyerek iletişim ortamını oluşturur. Öğrenciler ise iletişim kurmaya çalışmakta, kendilerini anlatıp ifade etmeye çalışmaktadırlar.

Bu yöntem, öğrenme-öğretme süreci boyunca iletişim ortamı sağlamak amacıyla oyunlar, rol oyunları gibi iletişimsel etkinliklere yer vermektedir. Öğrenciler bu etkinliklerle iletişim kurma fırsatını geniş anlamda elde ederler. Ders esnasında öğretmen dersin bir kısmını özellikle dilbilgisi bölümünü anlatırken diğer zamanlarda tüm etkinlikleri öğrencilere bırakır.

Ayrıca bu yöntem öğrenci duygu ve düşüncelerine önem vermektedir. Öğrenciler, dili kullanabildikleri süre boyunca yüksek düzeyde motive olurlar. Diğer bir deyişle hedef dili konuşabildikleri sürece öğrenme istekleri artar. Bunun yanı sıra belli konularda öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade edebilme fırsatı öğretmen tarafından verilir. Öğrenci arkadaşlarıyla iletişime girip işbirliğinde oldukça kendine güveni artar.

Bu yöntem hedef dili konuşan ulusun kültürünü iletişimin önemli bir ögesi olarak görmektedir.

İletişimsel yöntemde dilin yapılarından çok dilin işlevi önemlidir. İlk önce basit yapılar verilirken dile hakim olmaya başlandıkça işlevlerin sunumu yenilenir ve daha karmaşık yapılar sunulmaya başlanır. Öğrencilere dört temel becerinin kazandırılması önem taşır.

Hedef dil yalnızca iletişim etkinliklerinde değil komut vermede, açıklama yapmada veya ödev vermede de kullanıldığı için hedef dilin araç olarak kullanılabilirdiği de görülür. Bu yöntemde amaç, sadece dilin doğru kullanımını değil akıcı kullanımını da sağlayabilmektir. Bu nedenle, dilin yapısına ve

sözcüklerine hakim olsa da iyi bir şekilde iletişim kuramayacağı göz önüne alınarak öğrenci değerlendirilir. Öğretmen, öğrenciyi iletişimsel testlerle değerlendirir. Öğrencinin dil öğrenirken yaptığı hatalar hoş görülür. Öğretmen konuşma sırasında hataları not eder ve daha sonra öğrenciye bildirir. Öğrencinin telaffuzu anlaşılabilir olduğu sürece kabul edilir. Ders esnasında sınırlı da olsa ana dilin kullanımına izin verilir. Fakat tüm etkinlikler hedef dilde düzenlenir.

Ders esnasında iletişimsel yöntemde takip edilen sıranın başında seçilen orijinal bir metnin okunması yer almaktadır. Örneğin; bir gazeteden alınmış spor üzerine bir makalenin okunması olabilir. Mümkün olduğunca gerçek yaşamda kullanılan dilin öğretilmesi esas alındığından böyle bir metin seçilmektedir. Öğrenciler konunun ana hatlarını ifade eden cümlelerin altını çizerek yazarın niyetini anlayabildiklerini göstermektedirler. Öğretmenin hedef dilde verdiği komutlar bu dilin aynı zamanda bir araç olarak kullanıldığını da göstermektedir.

Bu yöntemde hedef, öğrencinin dil öğretimi süreci sonunda iletişim kurma yeteneğini elde etmesini sağlayabilmektir. Bu yöntemde tekrar önemli bir yer tutmaktadır; tekrar ne kadar çok yapılırsa, öğrenme o kadar iyi olur. Diyalog okuma sırasında öğretmen hataları düzeltir. Bu yöntemin prensipleri arasında öğrencilerin hata yapmalarını engellemek önemlidir. Hatalar alışkanlıklara neden olabilir, yani yanlış kullanım devam edebilir. Öğretmen, öğrencilerin birbirleriyle etkileşime girecekleri alıştırmalar başlatır. Dil öğrenmenin amacı dilin iletişimde nasıl kullanılacağına bilinmesi olarak kabul edildiğinden bu tip zincirleme alıştırmalara çok sık yer verilir. Öğrencilerin düşünmeden otomatik olarak cevap vermesi istendiğinden, öğretmen hızlı bir şekilde sorular sorar.

Ayrıca olumlu pekiştireçler öğrencilerin doğru alışkanlıkları geliştirmesine yardımcı olduğundan ders esnasında sorulara doğru cevap veren öğrenciler için kullanılır. Bu yöntem, iletişimsel ortamı sağlamak amacıyla öğrenme-öğretme süreci boyunca oyuna yer vermektedir.

1.3.5.Telkin Yöntemi

Bu yöntem G. Lozanav tarafından ortaya atılmıştır. Telkin yöntemi öğrencilerin başarılı olamayacaklarına dair hislerini ve çalışmaya karşı olumsuz

tutumlarını ortadan kaldırmaları ve böylelikle öğrenmenin karşısındaki engellerin üstesinden gelmeleri için geliştirilmiştir.

Lozanov'a göre dil öğrenmedeki başarısızlıkların temel nedeni bireylerin öğrenmeye karşı psikolojik engeller koymasındır. Yani daha öğrenmeye başlamadan öğrenemeyeceğimizden korkar, öğrenmeye olan becerimizi sınırlandırır ve bu nedenlerle başarılı olamayız. İnsanlar zeka kapasitesinin yalnızca %5 ila %10'unu kullanmaktadırlar. Başarısızlığımızın temel nedenlerinden biri zeka kapasitemizin tamamını kullanamamaktır (Larsen-Freeman, 2003, 73).

Bu yöntemde öğretmenin hedefi, öğrencilerin günlük yaşamda hedef dili kullanmalarını sağlamak, zeka kapasitelerini kullanım oranını yükseltmek ve öğrenmeye karşı sahip oldukları önyargıları ortadan kaldırmaktır.

Öğretmen sınıftaki otoritedir. Metodun başarılı olabilmesi için öğrencilerin öğretmene güvenmesi ve saygı duyması gerekir. Bu yöntemde bir ders renkli ve neşeli bir sınıf ortamında gerçekleşir. Duvarlara asılı posterler, öğrencilerin görsel olarak öğrenmelerinin avantajlarını kullanmak için etkili rol oynar. Öğrenciler hedef dilde isimler ve meslekler seçerler. Çalışma kağıtlarındaki diyaloglar sayesinde çok sayıda kelime öğrenirler. Bu yöntemin etkinlikleri dramatizasyonu, oyunları, şarkıları ve soru-cevap alıştırmalarını kapsar.

Öğretmen öğrencilerin birbirleriyle etkileşimini sağlar. Başlangıçta öğrenciler yalnızca sözlü olmayan tepkiler verirken daha sonraları hedef dilin kontrolü onlara geçer.

Bu yöntemde öğrencilerin hislerine önem verilir. Öğrencilerin öğrenme ortamında kendilerini rahat hissetmeleri gerekir. Öğrenmek için kendilerini zorlamadan, doğal bir yolla ve kolayca öğrenmeleri esas alınır.

Bu yöntemin başarısıyla ilgili iddialar genellikle kelime öğretimi üzerinde odaklanmaktadır. Dilbilgisi en az düzeyde gösterilirken iletişim üzerinde durulmaktadır. Öğretmen gerekli durumlarda ana dile başvurur.

Değerlendirme ise testlerle, sınavlarla değil, öğrencinin sınıftaki performansına göre yapılır. Bu yöntemin önemli özelliklerinden biri de öğrencinin yaptığı hataların öğretmenin kullandığı yumuşak bir ses tonuyla, nazikçe düzeltilmesidir.

Görülüyor ki, bu yöntem, öğrencilerin öğrenmeye karşı olumsuz kaygılarını yenmeleri ve önyargılarını yıkmak için geliştirilmiştir.

Bu yöntemin uygulandığı bir yabancı dil dersinde sınıf ilgi çekici ve renkli olarak süslenmiştir. Çünkü öğrenme neşeli ve renkli bir ortamda kolaylaşmaktadır. Doğrudan bir ilgileri olmasa bile öğrenciler, ortamda bulunanlardan öğrenebilmektedir. Bu nedenle sınıfta asılı tabloların üzerinde dilbilgisi kuralları yer almaktadır. Öğrencilerin öğrenmeye karşı önyargıları olduğunu bilen öğretmen, öğrencileri hedef dilin kolay ve eğlenceli olduğu konusunda ikna etmeye çalışmaktadır.

Bu yöntemin uygulandığı sınıflarda yer alan öğrenciler, yeni isimler ve kimlikler seçerek kendilerini tanıtır. Çünkü yeni bir kimliğe bürünmek öğrenciye güven hissi vermekte ve daha açık olmalarını sağlamaktadır. Gösterdikleri performans başka bir kimliğe ait olduğundan daha az rahatsız olurlar. Bu yöntemle dil öğretimi yapılırken, öğrencilerin şarkı söylerken müzik aleti çalmalarına izin verilir. Şarkılar kasları gevşettiği ve olumlu duygular uyandırdığı için eğitimde kullanılması öngörülmektedir. Ayrıca öğretmen, dağıttığı çalışma kağıtları üzerindeki diyaloglarda yer alan koyu renkle yazılmış dilbilgisi kurallarına çok az değinerek geçerken öğrencilerin diyalog üzerine odaklanmalarını sağlamaktadır. Verilen çalışma kağıdın da diyalogun anadile çevirisi de bulunmaktadır. Anadile çeviri, anlamı açık hale getirmek için kullanılmaktadır.

Bu yöntemde, öğretmen müzik eşliğinde diyalogu okurken, sesinde müziğin ritmine göre vurgu oluşturmaktadır. Öğrenme iki şekilde oluşmaktadır. İlk olarak öğrencinin bilinçli olarak öğrenmesidir. Bu kısımda öğrenci dil öğrenimine bilinçli olarak katılır. Müzik ise öğrencinin bilinçli olmadan öğrenmesine yardımcı olmaktadır. Müzik, öğrenmenin kolay ve eğlenceli olduğunu göstermektedir. Bir konseri dinlerken oluşan sakin bir ruh hali önyargıların üstesinden gelmek ve öğrenme potansiyelinin oluşumunu sağlamak için idealdir. Ayrıca öğrencilerden ödev olarak diyalogu sabah ve akşam okumaları istenmektedir. Bu zamanlarda farkında olma ve olmama arasındaki ayrım çok net olmadığından öğrenme ortaya çıkmaktadır.

Bunların yanı sıra, öğretme işlemi sırasında oyunlar ve oyunlar içinde birtakım materyaller kullanılmaktadır. Bunlar öğrenciyi rahatlattığı gibi öğrenciyi aktif hale getirmekte önemli unsurlardır. Öğrenmeye karşı bireyde bulunan psikolojik engelleri yok etmede de önemli faktörlerdir. Müzik, resim ve drama farkında olmadan öğrenmeyi sağlayan öğretme sürecinde kullanılabilen sanat

türleridir. Bu nedenle öğrenme-öğretme yaşamı içerisinde kullanılması gerekmektedir. Ayrıca öğrenmeyi eğlenceli hale getiren oyunlar, öğrencinin kalıpları düşünmeden hedef dili kullanmalarına neden olmaktadır.

Bu yöntemde, müziğin dilsel yeteneği geliştirdiği düşünülerek, şarkı öğretimine yer verilir. Şarkı öğrenirken çocuk öğrenmeye daha açık olmaktadır.

Bu yöntemde hatalar direkt ve sert bir şekilde değil nazikçe düzeltilir. Öğrenci hata yapar ve öğretmen yumuşak bir ses tonuyla hatayı düzeltir.

Telkin yöntemi, öğrencilerin öğrenmeye karşı oluşmuş önyargılarını ortadan kaldırmak için renkli, eğlenceli sınıflarda, oyun, şarkı, drama gibi etkinliklerin kullanıldığı rahat ve eğlenceli bir ortamda, anlayışlı, yumuşak bir öğretmen eşliğinde uygulanan bir dil öğretim yöntemidir. Müzik, oyun, drama eşliğinde çocuğun zeka kapasitesini yükselterek farkına varmadan dil öğrenmesini sağlamak için uygulanan bu yöntemde öğrenciler zorlanmadan, kolayca ve doğal bir şekilde dil öğrenmektedirler.

Amaçlarından birinin öğrencilerin zeka kapasitelerini kullanmayı arttırmak olduğu yöntemin uygulanması esnasında buna bağlı olarak oyunlara yer verildiği açık bir şekilde görülmektedir.

1.3.6.Sessizlik Yöntemi

Sessizlik yöntemi, Gattego tarafından 20. yüzyılın sonlarında geliştirilmiştir. Bir dizi alışkanlık oluşturma anlamına gelen bu dil öğrenme fikri ciddi bir şekilde 1960'larda tartışılmıştır. Dilbilimci Chomsky'e göre dil, bir alışkanlık oluşturma ürünü değil de, kural oluşturma olarak kabul edilmelidir.

Chomsky, dil olgusunu dil edinimi ve dil yetisi olarak ikiye ayırmıştır. Dil edinimi, dili nasıl kullandığımızı, dil yetisi de dili kullanma yeteneğimizi ortaya koyar, ancak dili kullanma yeteneğimiz dili nasıl kullandığımızı tam olarak ortaya koymaz. Bilişsel öğrenme yaklaşımı, öğrenmeyi düşünme doğrultusunda ele alır. Bu zihinsel algılama dil öğrenimini daha zevkli hale getirir. Bu yaklaşıma göre dil bir alışkanlık ürünü değil yaratıcı bir süreçtir. Öğretmen sık sık alıştırmaları tekrarlatan bir kişi değil, dili düşünerek dil öğrenmeyi kolaylaştıran bir rehber olarak görülür (Demirel,2003,39).

Bu şekilde insan aklına odaklanma, Bilişsel Yaklaşımın kurulmasına önderlik etmiştir. 1970'li yıllarda Bilişsel Yaklaşımı uygulamaya yoğun bir ilgi

bulunmaktaydı. Üstelik; hiçbir dil öğretim yöntemi direkt olarak Bilişsel yaklaşımdan ortaya çıkmamıştır. Gattegno'nun bu yöntemi direkt olarak Bilişsel Yaklaşımdan doğmamasına rağmen bu yaklaşımın prensiplerini paylaşmaktadır.

Sessiz yöntemde amaç, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini rahatça söyleyebilmelerini ve kendilerini ifade edebilmelerini sağlamaktır. Bunun için öğretmenden bağımsız hareket etmek durumunda olmalıdırlar. Öğrencilerin bağımsız olması, kendilerine olan güvenlerini arttırmaktadır. Bu yüzden, öğretmen, onlara sadece öğrenmek için ihtiyaç duydukları bazı şeyleri vermelidir.

Bu yöntemin temel amacı öğrencinin sınıftaki hareketleri dikkatle izlemesi, öğretmenin ve sınıf arkadaşlarının söylediklerini dinlemesi ve bunlardan anlam çıkarmaya çalışmasıdır (Demirel, 2003, 55).

Bu yöntemde öğretmen bir mühendis veya bir teknisyen durumundadır. Öğrenmeyi sadece öğrenci yapabilir ve öğretmen yalnızca yardım edebilir. Öğretmen öğrencilerin algılamalarına odaklanabilir, farkındalıklarını zorlayabilir ve dile girişlerini sağlamak için alıştırmalar oluşturabilir. Bu yöntemde, öğretmen öğrencinin özgürlüğüne saygı göstermelidir. Öğrenci ise, bildiklerinden yararlanan, öğrenme sırasında dikkatini engelleyebilecek unsurlardan kendini koruyabilen ve dili keşfederken aktif olan kişidir.

Gattegno "Kimse bizim için öğrenemez, öğrenmek bizim kişisel sorumluluğumuzdur" demektedir. Bu yöntemin kurucusunun sözlerinden de anlaşılacağı gibi, öğretmen öğrenme-öğretme sürecinde yalnızca öğrenciye yardım eder. Öğrencinin kendisi öğrenme işinin içerisinde, bu süreçte en aktif olan öğrencinin kendisidir.

Ayrıca öğrenme-öğretme sürecinde öğretmen, öğrencilerin dikkatinin dilin yapılarına odaklanmasını sağlayarak, dilin anlamlarını algılaması için bir araç yaratır. Öğretmen sadece birkaç çubuk kullanarak, çubukların renklerine göre temsil ettikleri sembolleri öğretir. Bazen çubukların yardımıyla, bazen ufak konuşma ipuçlarıyla öğrencilere rehberlik etmektedir. Daha sonra yoğun olarak kelime öğretilir.

Öğretmen-öğrenci etkileşiminin genelinde öğretmen sessizdir. Farkındalığı zorlamak için durumlar oluştururken, öğrencilerin konuşmalarını dinlerken, onların dili üretmeleriyle ilgilenirken aktiftir. Öğretmenin konuşması

ipuçları vermek içindir, dili örneklemek için değildir (Larsen-Freeman, 2003, 66).

Bu yöntemde arzu edilen davranış, öğrencilerin birbirlerinden öğrendikleri sonucundan yola çıkarak, kendi aralarında iletişime geçmeleridir. Öğretmenin sessizliği, öğrencileri bu konuda cesaretlendirmek için bir yoldur.

Bu yöntemde öğretmen öğrencileri sürekli olarak gözlemlemektedir. Öğrencinin duygu ve düşünceleri önem taşımaktadır. Ders sonlarındaki dönüt bölümleri dolayısıyla öğrenci duygularını ifade etme şansına sahiptir. Öğretmen öğrenci duygu ve düşüncelerini dikkate alarak öğrenme-öğretme sürecinde oluşabilecek olumsuz düşüncelerin üstesinden gelmeleri için yardım etmeye çalışır. Rahat ve eğlenceli bir sınıf ortamı yaratmak için uğraşır.

Bu yönetime göre, kültür dilden ayrılamaz. Bu nedenle dil öğretimi sırasında hedef dili konuşan ulusun kültürüne de yer verilir. Sesler dilin temeli olarak kabul edildiğinden telaffuza baştan beri büyük önem verilir. Ayrıca dilin yapıları da önemlidir. Sessiz yöntem dört temel becerinin edindirilmesine de özen gösterir. Ders esnasında, talimat vermek veya öğrencinin yanlışlarını düzeltmek için gereken yerlerde ana dil kullanılır.

Bu yöntemde değerlendirme, yazılı bir metin verilmemesine rağmen, öğrencinin öğrenme-öğretme sürecinde dili kullanma sürekliliğiyle değerlendirilir. Öğretmen öğrencilerin içsel gelişimini engeller kaygısıyla, öğrenciyi övmez ya da eleştirmez. Öğretmen tutarlı ilerlemeyi arar, mükemmelliği değil.

Ders esnasında yapılan öğrenci hataları normal görülür. Bu yöntemde hatalar, öğrenimin kaçınılmaz bir parçasıdır. Öğrencilerin dili tanıyıp keşfetmeleri için bu şarttır. Öğretmen öğrencilerin kendi kendilerini düzeltmeleri için çalışmaktadır.

Amacın, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini rahatça söyleyebilmelerini ve kendilerini ifade edebilmelerini sağlamak olduğu bu yöntemde öğrenme-öğretme süreci boyunca oyuna yer verilebilmektedir.

BÖLÜM II

YABANCI DİL ÖĞRETİM TEKNİKLERİ

Öğretmenler, öğrencilerin farklı öğrenme stratejilerine sahip olduklarını göz önünde bulundurarak öğrenme-öğretme sürecinde farklı öğretim teknik ve etkinliklerini kullanmaya özen göstermelidirler.

Teknik, öğretme yönteminin temel bir ögesi olup, strateji ve yöntemin düzenlenmesinde temel bir birim oluşturmaktadır. Teknik, bu anlamda belirli bir eğitsel etkinliğin öğretiminde başvurulan özel bir yol olarak tanımlanabilir (Bilen, 1989, 29). Eğitim alanında teknik kavramı, öğretme tekniği anlamında kullanılmaktadır. Eğitim programlarında belirlenen hedeflere ulaşabilmenin en önemli koşullarından biri bu tekniklerin sınıf içinde etkili bir şekilde kullanılmasının sağlanmasıdır. Farklı teknikleri uygulama kapasitesine sahip bir öğretmen duruma göre uygun tekniği uygulamayı bilmelidir. Seçilen teknik belirlenen hedeflere ulaşmada uygun ve etkili bir teknik olmalıdır. Görüldüğü gibi öğretim tekniğinin seçimi, tekniğin yabancı dil öğretiminde etkisi nedeniyle önemli bir sorundur. Tekniklerin seçiminde nelere bakmalı ve hangi ilkelere uymalıyız? Bu soruya Bilen (1989, 29) aşağıdaki gibi bir açıklama getirmiştir:

1. Öğretme teknikleri belirli hedef ve hedefleri gerçekleştirecek biçimde seçilmeli ve örgütlenmelidir.
2. Teknikler öğretme etkinliklerini monotonluktan kurtarıcı nitelikte olmalıdır.
3. Teknikler, öğretimin bireyselleştirilmesini sağlayıcı, bireysel ihtiyaçları karşılayıcı nitelikte olmalıdır.
4. Öğretme teknikleri, öğrenme yaşantılarının tutarlılığını, kaynaşıklığını sağlayıcı nitelikte olmalıdır.
5. Öğretme teknikleri, kubaşık çalışma ve grup psikolojisini teşvik eder nitelikte ve sosyalleşmeyi sağlayıcı olmalıdır.
6. Teknikler öğrencilere kendi eğitimsel yaşantılarını planlama gücü geliştirecek şekilde seçilmelidir.
7. Teknik, öğrencilerin faaliyetlere etkin bir şekilde katılmasını sağlayıcı olmalıdır.

Yabancı dillerin öğretiminde yaygın olarak kullanılan öğretim teknik ve etkinlikleri; gösteri, soru-cevap, drama ve rol yapma, benzetim, ikili ve grup çalışmaları, bilgisayar destekli öğretim, beyin fırtınası, boşluk doldurma, sıraya koyma, grup tartışması, raporlaştırma ve eşleştirme, iletişim oyunları, gramer oyunlarıdır. Bu araştırmada üzerinde çalışılmak üzere eğlence-dramatizasyon tekniklerinden oyun tekniği seçilmiştir.

2.1.Oyun

Oyunun dinlenme gereksiniminden kaynaklandığını ve yorgunluğu giderici bir faaliyet olduğunu savunan görüş bildiğimiz en eski kuramlardan biridir. Ne yazık ki bu ve buna benzer görüşler, içinde bulunduğumuz 21. yüzyılda bile varlığını kimi kesimlerce sürdürmektedir.

Sonraki zamanlar, ilk gerçek oyun kuramları ortaya atılmaya başlanmıştır. Herbert Spencer oyunu fazla enerjinin harcanması olarak nitelendirmiş, oyun ile çocuktaki gerginliğin azalabileceğini savunmuştur. Montaigne de “Çocukların oyunları oyun değil, onların en ciddi eylemleridir.” diyerek oyun tanımı üzerine farklı bir bakış açısı getirmiştir.

Her çocuk çok küçük yaşlardan itibaren oyun oynamaya başlar ve gitgide bu konuda uzmanlaşır. Oyun, çocuğun fazla enerjisini atmasına neden olur, gerilimini azaltır. Ayrıca, çocuğun kavrama ve mantıklı düşünme gücünü geliştirir.

Oyun, çocuk için öğreten ve büyüten doğal ve hayati bir unsurdur. En küçük yaşlardan başlayarak oyun çocuğun hayatındadır ve onu her zaman eğlendirir. Oynarken çocuk dener, keşfeder, öğrenir ve etkileşime girer. Bunların sonucunda özerkliğini elde eder. Oyun ile insan ilişkileri, yardımlaşma ve paylaşma gibi deneyimler edinir. Oyun, çocuğun içinde bulunduğu yaşamı kavramasını, gerçeğe gerçek olmayanı ayırt edebilmesini sağlar.

2.1.1.Oyun ve Eğitim

Eflatun ‘Cumhuriyet’ adlı yapıtında baskılı eğitimin kalıcı ve iyi sonuç vermeyeceğini vurgulamış, derslerin oyun oynar gibi yapılmasını öğütlemiştir.

Erasmus baskıya karşı çıkmış, hoşgörüyü savunmuştur; “Öğrenimden

baskıyı çıkarıp onun yerine özgürlüğü ve eğlenceyi koyun.” demiştir.

Locke; “Oyun, öğrenme aracı olarak kullanılmalıdır. Çocuklara oynuyormuş duygusunu vererek öğretebiliriz. Çocuk kendi içinden gelenleri seve seve yapar, dıştan baskıyla yaptırılanlardan çabuk usanır” der.

Bir rahip olan Commenius da, “Ölü kitapları kapatın, doğanın canlı kitabını okuyun, çocuklar her şeyi başkalarının aktardığı gibi değil, kendi gözleriyle görerek, dokunarak, tüm duygularını kullanarak tanısınlar” der.

Rousseau 18. yy da ‘Emile’ adlı kitabında “Çocuk neyi öğrenmeye hazırsa onu öğretin” der.

Görülüyor ki; yüzyıllardır en önemli düşünürler, oyunla eğitimi, eğitimde duyuların ve eğlencenin önemini görmüşlerdir. İçinde bulunduğumuz yüzyılda, bu konuya oldukça duyarlı bir şekilde yaklaşılırken, kimileri içinse oyun, çocuğun eğlenmesine ve oyalanmasına yarayan, amaçsız, boş zamanlarda yapılması gereken bir uğraştır. Bu düşünceler oyunu eğitimde kullanan eğitimcilerin başarıları üzerine gitgide azalmaktadır.

Bilen (1989, 103) oyunu “bireylerin fiziksel, zihinsel yeteneklerini geliştirici, yaşantıyı zevkli kılıcı, sanatsal ve estetik nitelikleri ile beceriyi geliştirici etkinliklerdir “ şeklinde tanımlamaktadır. Tanımdan da anlaşılacağı üzere oyunlar, bireyin beceriler kazanmasını sağlayabileceği gibi öğrenirken zevk alarak yeteneklerini de geliştirebileceği öğretici etkinliklerdir.

Eğitimde kullanılan oyunların öğretim sürecinde belirlenen hedeflere ulaşmayı sağlayıcı etkinlikler olması gerekir. Orlich (1985, 307)’e göre, sınıfta eğitim oyunlarına yer vermenin on temel işgörüsü vardır. Bunlar:

1. Tutum değiştirme.
2. Özel davranışları değiştirme.
3. Gelecekte yeni roller almaları için bireylere yardım etme.
4. Rol değişimlerini anlamada bireylere yardım etme.
5. Uygulanan ilkelerle öğrencilerin yeteneğini geliştirme.
6. Karmaşık durum veya problemleri basite indirgeme.
7. Yaşamlarını etkileyen fakat göz önünde bulundurmadıkları rolleri gösterme.
8. Motivasyon geliştirme.
9. Analitik süreçler geliştirme.
10. Diğer insanların yaşam rolleri için bireyleri duyarlı hale getirme.

Öğretmen için öğrencinin motivasyonunu sağlamak her zaman kolay değildir. Öğrenciyi derse çekmek için kullanılan tekniklerin en etkililerinden biri olan oyun, öğrenciyi heyecanlandıran, eğlendiren ve doğal olarak öğreten bir tekniktir. Dolaylı öğretimin etkili bir aracı olarak kabul edilen oyun öğrenciyi motive eden, farkına varmadan, eğlenerek öğrenmeyi sağlayan bir unsurdur.

İnsanların, özellikle çocukların, dikkatleri üzerindeki kontrolleri zayıftır. Başlangıçta ne kadar hevesli olurlarsa olsunlar, bir süre sonra farkına varmadan dikkatleri başka şeylere, başka düşüncelere kayar. Öğretmen merkezli geleneksel öğretim yönteminin halen çoklukla kullanıldığını düşünürsek, öğrencilerin sınırlı olarak rol alabildiği böyle bir ortamda ilgilerini sonuna kadar canlı tutmalarını beklemek yanlış olur. Çocuklar olsun, yetişmiş insanlar olsun, kişinin eğitim-öğretim sırasında dikkatini uzun süre dağıtmadan odaklanması oldukça zordur. Bir süre sonra sıkılması ve dikkatinin dağılması muhtemeldir ki bu da kalıcı bir şekilde öğrenmeyi engeller. Oyun ise her yaştaki öğrencinin derse dikkatini uzun süre verebilmesinde etkili bir tekniktir. Aynı zamanda etkili ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan bir öğretme aracıdır.

Oyun, öğrencileri pasif durumdan aktif duruma geçirmede diğer öğrenme tekniklerinden daha güçlüdür. Çünkü, öğrenciyeye zevk veren bir tekniktir. Oyunla öğrenci, keşfetme zevkini, tanıma-bilme zevkini, deneme zevkini ve iletişimi keşfetme zevkini tatmaktadır.

Oyun tekniği kullanılarak zor ve karmaşık problemler bile basite indirgenebilir. Öğrenci oyunla motive olup, tüm dikkatini derse verdiği için zor ve karmaşık konuları bile anlatıp öğretmek oldukça basitleşebilir.

Oyun, soyut yaşantıları somut yapmada önemli özelliklere sahiptir. Öğrencinin sınıfta öğrendiklerini hayata geçirmesinde de oldukça faydalıdır. Bu özelliklerinden de anlaşılacağı gibi bu tekniğin kullanımı öğrencilerin daha kalıcı bir şekilde öğrenmelerini sağlayacaktır.

Öğrenmenin etkin ve kalıcı olarak gerçekleştirilmesi için Orlich (1985, 315)'e göre aşağıdaki aşamalara dikkat etmek gerekir:

1. Desenlenecek hedefleri tanımlama.
2. Oyun alanını belirle.
3. Süreçlerdeki ana oyuncular, diğer bireyleri, grupları, organizasyonları ve kurumları belirle.
4. Hedeflere uygun seçilecek oyuncuların sağlık durumları, güçleri,

etkileri ve diğer ödülleri tanımlama.

5. Oyuncu kaynaklarıyla oyunla ilgili alınabilecek her bilgiyi belirle.

6. Oyuncuların almaya karar verdikleri eylemlerle ilgili ölçüt ve kararları belirle.

7. Oyuncular arasındaki etkileşim sırasını belirle.

8. Oyuncuların eylemlerine dışarıdan gelen sahte etkileri belirle.

9. Oyunun elde edilen ölçütleri veya puan yönelimlerine karar ver.

10. Sunumun biçimini seç ve işlemin sırasını formüle et.

Görüldüğü gibi Orlich oyunu belli hedefleri gerçekleştirmede kullanılan profesyonel bir etkinlik olarak kabul etmektedir. Oyunu sınıf içinde gerçekleştirmek için etkili bir organizasyona ihtiyaç olduğu belirtilmektedir. Bunun yanı sıra öğretmenin bu konuda oldukça profesyonel olması da gerekir. İyi yetişmiş bir öğretmen tarafından sınıf içinde hedeflere ulaşmada kullanılacak olan oyun aşağıdaki ilkelere göre düzenlenmelidir:

1. Uygulanacak oyunun seçimi:

- Kurs hedeflerinin göz önünde bulundurulması.
- Öğrenci ihtiyaçlarını belirleme
- Mantığını gözden geçirme.
- Oyunun tipini seçme.

2. Oyunun hedeflerini hazırlama:

- Oyunun konusunu seçme.
- Oyunun alanını belirleme.
- Oyunun hedeflerini ayrıntılı olarak belirleme.
- Özel hedefleri yazma.

3. Oyunla ilgili veriler toplama:

- İhtiyaç duyulacak verileri belirleme.
- Veri kaynaklarını belirleme.
- Verileri örgütleme.
- Uygulanabilecek modelleri araştırma.

4. Bir oyun modeli desenleme:

- Oyuncuları belirleme.
- Oyuncuların amaçlarını belirleme.

- Oyuncuların kaynaklarını belirleme.
  - Yardımcı materyalleri belirleme.
5. Oyun materyalleri geliştirme:
- Senaryo yazma.
  - Rollerini iyileştirme.
  - Oyun yönelimlerini hazırlama.
  - Yardımcı materyalleri belirleme.
6. Oyunu oynama:
- Mantığını kontrol etme.
  - Materyalleri gözden geçirme.
  - Oyuncuları yönlendirme.
  - Oyunu oynama.
7. Oyunu değerlendirme:
- Oyun sonrası analizleri hazırlama.
  - Bantları gözden geçirme.
  - Oyunun hedeflerini test etme.
  - Oyunu yeniden desenleme.

Orlich, oyuna oldukça profesyonel bir biçimde yaklaşarak, bu tekniğin sınıf içinde uygulanmasında geniş çaplı bir organizasyonun gerekliliğini öngörmüştür. Fakat bu tekniği ele alan diğer eğitimciler zaman ve maliyet açısından daha ekonomik ve daha kolay uygulanabilen oyun çeşitleri ortaya koymuşlardır. Bu tekniğin uygulanmasındaki kolaylık, öğrenci üzerindeki etkisi, ekonomikliği sınıf içinde kullanımını kolaylaştırmaktadır.

Eğitimin tüm alanlarında oyun tekniğini kullanmanın mümkün olduğu kabul edilmektedir. Öğretme-öğrenme sürecinde bazı öğrencilerin başarılı olamayacaklarına karşı bir takım olumsuz duygular taşıdıkları görülmektedir. Oyun, öğrencileri bu duygulardan uzaklaştırmada oldukça önemli bir araçtır. Zira öğrenci oyun oynamayı ayrı bir yere koymakta ve bu teknikle farkına varmadan öğrenmeye başlamaktadır. Böylelikle oyun, öğrenmenin karşısındaki engellerin üstesinden gelmede etkili bir teknik olarak kullanılmaktadır.

Yüzyıllardır düşünürler tarafından savunulduğu görülen yaşantı yoluyla eğitim, oyunla eğitim, eğitimde duyuların ve eğlencenin önemi gibi yaklaşımlara 21. yüzyılın eğitim sistemi artık duyarsız kalmamalıdır.

2.1.2. Oyun ve Yabancı Dil Öğretimi

Oyun, çocuğun dil eğitimine de fayda sağlar. Oyunla yeni kelimeler öğrenir, düzgün cümle kurar, düşüncelerini rahatça açıklayabilir. Akandere (2003, 13), oyunun dil gelişimine etkisini şu şekilde açıklamaktadır:

“Çocuk oyunlarının birçoğunda dilin kullanılması gerekmektedir. Oyun çocukların dil gelişimini destekler.

Oyun çocuğun sözlü olarak ifade edilenleri anlama yeteneğinin gelişimini sağlar. Çocuklar oyun içinde yeni sözcükler öğrenir. Oyundaki olaylar zamanla öğrenilir, oyun süresince soru sorulur ve cevap alınır. Oyunda dil zihinsel değerlendirmeler için kullanılır ve oyunda dille komut verilir. Oyunda dil çocuğun duygularını ve düşüncelerini anlatır. Oyunla dil problemi olanların bu problemleri çözümlenmeye çalışılır ve oyunla çocuğun sözcük dağarcığı gelişir, düzgün cümleler kurar, rahat konuşma alışkanlığı kazanır. Oyunla çocuk soru sorar ve yeni bilgiler kazanır.”

Oyun, tüm öğrencilerin aktif olarak katılımına zemin hazırlayan ve öğretimi eğlenceli hale getiren bir etkileşim faktörüdür. Oyunlar, dinlemeye, yazmaya ve konuşmaya açık olduklarından bu yoldan çocuklara ulaşmak ve öğretimi gerçekleştirmek mümkündür. Çocuklar böyle bir iletişimle doğal olarak dili işleyecek ve kullanmaya gayret edecektir.

Yaratıcı oyunlar ve alıştırmalarla öğrenciler derslerden elde etmiş oldukları yapıları ve sözcük dağarcığını kullanacaklar ve bu şekilde öğrendiklerini hayata geçireceklerdir. Oyun oynamak çocuklar için doğal ve hayati bir unsurdur ve öğretimde doğru kullanıldığında çok iyi sonuçlar verir.

Oyunlar, iyi belirlenmiş kurallara uyarak kesin bir amaca ulaşmak için kullanılmaktadır. Oyun, dile hakim olma isteği ve ihtiyacı yaratır. Zira, etkin bir şekilde oyuna katılmak ve kazanmak için, dinlemek, anlamak ve konuşmak gerekir. Özellikle ilköğretim sıralarındaki çocuklar henüz ergenlik çağına gelmemiş oldukları için, oyun, hala ait oldukları dünya ile onlara öğreteceğimiz arasında mükemmel bir köprü vazifesi görür ve rahatlatıcı bir atmosfer sağlar.

Oyunların yalnızca çocuklara hitap ettiğini düşünmek de yanlış olur. Çünkü kişilerin özelliklerine göre her yaşta oyun oynanabilir ve oyun her yaş için yabancı dil öğretme sürecinde etkili bir araç olabilir.

Yabancı dil öğretmenlerinin en çok zorlandıkları konulardan biri motivasyondur. Özellikle çocukların ilgilerinin devamlılığını sağlamak zordur. Oyun, motivasyon konusunda öğretmenin başvuracağı en güçlü faktörlerden biridir. Bu yolla öğrenciler derse yaklaşma ve katılma isteği duyarlar. Oyun sırasında öğrenci heyecanlanır, sinirlenir, neşelenir. Böyle güçlü duygular yaşadığı sürece öğrenci öğrendiklerini asla aklından çıkaramaz. Böylelikle etkili ve kalıcı bir öğretim gerçekleşir.

Oyun, yabancı dil derslerinde, tamamlanan bir konudan kalan zamanı doldurmak için ya da çocukları ödüllendirmek için başvurulacak bir uygulama olmamalıdır. Öğretimle birlikte götürülecek, öğretimin bizzat merkezinde yer alacak gerçek bir çalışma olarak ele alınmalıdır. Çünkü oyun iki çok önemli dilbilimsel becerinin gelişmesini sağlar:

1-Konuşma becerisi

2-İşitsel beceri

Bu konuda en önemli nokta, “amaca göre oyun” bulup oynatmaktır. Öğretmen, hedefine göre farklı oyunlar ortaya koyar. Şarkı, bilmece türünde olanlar işitsel becerilerini geliştirir. Diğerleri ise konuşma becerilerini. Buradan okuma ve yazma becerilerini geliştirmede sonucuna gitmemiz yanlış olur. Çünkü amaca göre seçilen oyunlar diğer becerileri geliştirmek için kullanılabilir. Bunların yanında, tüm oyunlar sınıf içindeki sosyal iletişime katkıda bulunur. Oyun enerji gerektirdiği ve öğrenciler de enerji boşaltma ihtiyacı içinde olduklarından, öğretmen bu etkileşimden faydalandığı takdirde hem başarı elde eder hem de monotonluktan uzak, canlı ve pozitif bir atmosfer sağlamış olur. Çocuklar, oyunla öğrendikleri bilgileri çok daha kolay hatırlarlar.

Yabancı dil öğretiminde oyunlar iki temel amaç için kullanılır. Bunların ilki, dilbilgisi kurallarını kazandırabilmek için oynanan dilbilgisi oyunlarıdır. Bu tür oyunlar, dil yapılarının doğru kullanımını hedefler. İkincisi ise dilin yapısından çok, akıcı olmasını hedefleyen tür oyunlardır. İletişimsel oyunlar olarak ifade edilen bu oyunlarda dilbilgisi hataları üzerinde durulmaz. Dilin akıcılığı önemlidir.

Oyunun dil gelişimi üzerindeki olumlu etkisi birçok dilbilimci ve eğitimci tarafından kabul görmektedir. Bu olumlu etkiler yabancı dil öğretiminde de paralellik göstermektedir. Yabancı dil öğretimi sırasında oluşan olumsuzlukları ortadan kaldıran önemli bir faktördür. Öğrencinin hedef dili kullanmasını sağlayacak ortamı oluşturabileceği gibi kendini ifade etmekte zorluk çeken öğrencileri bile aktif hale getirebilecek özelliklere sahiptir. Dil öğrenimi sırasında oyun, hedefe ulaşmada öğretmenin yardımcısıdır.

Yabancı dil öğretiminde çok çeşitli oyunlarla ortam yumuşatılıp, öğrenciler motive edilerek öğretim verimli bir hale getirilebilir.

2.1.3.Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Oyunlar

Yıllardan beri oyunlar dil sınıflarında yer almış ve uygulanmıştır. Her şeyden önce tüm pedagoglar onların yararını kabul etmişlerdir. Yabancı dil öğretiminde oyun oynamanın beklenenin çok ötesinde yararlar sağladığı inkar edilemez bir gerçektir. Uzun süre harcayarak öğrencilere öğretilmek istenen bir konu oyun yoluyla çok kısa sürede ve daha verimli bir şekilde öğretilir. Sıkıcı bir dilbilgisi konusunu oyun oynayarak öğretmek, hem öğrenci için hem de öğretmen için yararlı ve eğlenceli bir etkinliktir.

Oyunlar, öğrencilerin ilgilerini ve çalışmalarını desteklemelerine yardımcı olduğu gibi onları yüreklendirir ve derse katılımlarını sağlar. Öğrenciler oyun içinde yer almak istediklerinden ne söylenildiğini iyi anlamak zorundadırlar. Oyuna katılabilmek için kendilerini ifade etmeye, fikirlerini söylemeye çalışırlar ve bunun için özel bir çaba sarf ederler. Halliwell, yabancı dil eğitiminde oyunun yerini içtenlikle savunurken “Çok kullanışlı ve çok önemli olmasının yanı sıra öğrencinin iletişim isteğini ortaya çıkardığı için oyunların oldukça eğlenceli olduğunu” da söyler.

Oyunları tüm dil becerilerinin gelişmesi için kullanmak mümkündür. Fakat bu becerilerin gelişmesi için derslerde amaca uygun, farklı oyunlar kullanmak gerekir. Her bir beceriyi geliştirmek için o becerinin kullanıldığı oyunlar esas alınmalıdır. Öğrencinin konuşma becerisini geliştirmek için kullanılacak oyun başka, yazma becerisini geliştirmek için ise başka bir oyun kullanılabilir. Fakat bunun yanı sıra, birkaç beceriyi bir arada geliştirebilecek oyunlarda mevcuttur.

Oyunların geliştirilmek istenen becerilere göre seçiminin yanı sıra yabancı dili öğrenen kişinin yaşını göz önüne alarak seçilmesi gerekebilir. Oyunların çocuklar üzerindeki etkisinin daha büyük yaştakilere göre daha fazla olduğu savunulsa da oyunların yaşla sınırlandırılmayacağı da bir gerçektir. Eğlencenin derecesi oyunun uygunluğuna ve oyuncunun rolüne bağlıdır. Ergenlikteki öğrenciler kendilerinin daha da farkında olduklarından oyun oynamaya daha isteklidirler (Wright, 1985, 2). Oyun çocuğa daha önceki durumuna dönme fırsatı verir. Öğrenci büyümeden önce çocuktur. Bu küçük yaştaki öğrenciler için olduğu kadar büyük yaştaki öğrenciler içinde geçerlidir. Sonuçta herkes geçmişinde çocuktur ve çocukluğun vazgeçilmez parçası olan oyunu herkes oynamıştır. Sınıf içinde yabancı dil öğrenirken geçmişe dönüp o rahat, eğlenceli ve samimi ortamı bulmak öğrenciye zevk verecektir. Sınıf içinde sessiz, pasif hiç derse katılmayan bir öğrenciyi oyunun sağladığı rahat ortam içinde çok farklı bir durumda bulmak mümkündür. Oyun, kendini ifade etmede zorlanan öğrencilerin rahatlamasını, motive olmasını, ders içinde aktif rol almasını sağlar. Oyun sınıf içindeki havayı yumuşattığı gibi bıkmaya başlayan öğrenciyi rahatlatmak ve aktif hale getirmek için önemli bir araçtır.

Oyunun dil öğretiminde kullanımının önemi ortadadır. Dil öğreniminde oyun vazgeçilmez bir unsurdur. Julien (1988,2)'e göre "Oyun basit bir sınıf etkinliğinden daha önemli bir şeydir; o, ayrıcalıklı bir öğrenme biçimi, bir yaşam biçimi ve de bir zihniyet olabilir."

Konunun amacına göre oyun seçiminin önemi göz ardı edilemediği gibi öğrencilerin seviyesine uygun oyunların seçimi de oldukça önemli yer tutmaktadır. Başlangıç seviyesinde ki bir öğrencinin ileri seviyedeki öğrencilere yönelik oyunlara adapte olması imkansızdır. Bu durumda oyun eğitici olmaktan çıkabilir ve öğrencinin güvenini kaybetmesine yol açabilir.

Ayrıca yabancı dil öğreniminde oyunu kullanmak isteyen öğretmene gerçekten büyük görevler düşmektedir. Öğretmenin amacına, seviyeye ve yaşa uygun, seçimler yapması gerekmektedir. Bu etkinliği gerçekleştiren öğretmenin en başta amacına uygun oyunu bulması ve yaratıcılığını kullanması şarttır. Öğretmenin bu işe girerken çok iyi hazırlanması ve hedef dile hakim olması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Bunların yanı sıra seçilen oyunun ikili grup çalışmasına mı yoksa sınıf çalışması mı yönelik olacağı öğretmenin üzerinde durması gereken bir konudur. Bazı oyunlarda ikili çalışma yapılırken bazılarında

grup çalışması veya sınıf çalışması gerekebilir. Öğretmenin konunun hedeflerine uygun olarak en uygun oyunu seçmesi önemlidir.

Bunların yanı sıra Fransızca dersinde ülkemizde oyunun anlamı daha büyüktür. Son yıllarda Fransızca dersinin ihmal edilmiş olması, çağdaş kitapların yok denecek kadar az bulunması, çağdaş bilgilerle donanımlı yeni mezun Fransızca öğretmenlerinin görev alamaması gibi nedenlerle öğretmenin kendi olanakları ve yaratıcılığı ile hedeflerini gerçekleştirmek için çağdaş öğretim tekniklerinden biri olan oyun tekniğini derslerine taşıması şart olmuştur. Bu tekniğin öğrencilere faydasının yanı sıra öğretmen ve öğrenciye taze bir kan getireceği de bir gerçektir. Oyunların getirdiği yenilik, canlılık, verimlilik öğrencilerin zevk alarak, daha iyi öğrenmelerini sağlayacaktır.

Aşağıda oyun çeşitleri hakkında bilgi verilmekle beraber yabancı dil öğretimini geliştirici, zenginleştirici oyunlar bunlarla sınırlı kalmamaktadır. Oyunlar amaca göre istenildiği gibi düzenlenebilir ve çeşitlendirilebilir. Bunun öğretmenin yaratıcılığı ile yakın ilişkisi bulunmaktadır.

2.1.3.1.Kelime Oyunları

Bu tür oyunlar, öğrencinin kelime haznesini genişletip, öğrendiği yeni kelimeleri zihninde koruyabilmesi için oldukça faydalı oyunlardır. Kelime öğrenimi öğrenci için her zaman zor bir aşamadır. Sürekli olarak ezber yapması gerekebilir. Listeler halinde verilen kelimelerin ezberlenmesi de hayli zor, verimsiz ve sıkıcı bir uğraştır.

Öğrenci oyun oynama sırasında farkında olmadan öğrenmeye başlar. Bu nedenle, oyun öğrencinin zorlanmadan kelime öğrenmesine yardımcı olacak bir araç görevini alır. Bu aracın etkili ve verimli kullanılması öğrencinin sözcük dağarcığının zenginleşmesini sağlayacaktır. Bu tür oyunlar sırasında öğrenciyi aktif bir şekilde sürekli düşünmeye yönlendirdiği ve hafızasında birikmiş kelimeleri tekrar ettirdiği için oldukça yararlı oyunlardır.

Kelime oyunlarını içeren çok sayıda oyun bulunmaktadır. Kelime oyunlarından seçilip aşağıda yer alan oyunlar, öğretmenin sınıf içinde rahatlıkla oynatabileceği basitlikte oyunlardır.

Son Harf

Fransızca öğretiminde kullanılan bu oyun öğrencinin sözcük dağarcığını zenginleştirirken telaffuzunu da geliştirmektedir. Yabancı dil bilgisi, temel, orta veya ileri seviyede olan öğrencilere uygulanabilecek, basit nesnelere oynanabilecek bir oyundur. Çok zaman almaması ve kolay oynanabilir bir oyun olmasından dolayı severek oynanır.

Öğretmen bir sözcükle oyunu başlatır ve sırasıyla öğrenciler o sözcüğün bittiği harf ile yeni bir sözcük türetir. Oyun böylelikle devam eder. Burada esas alınacak şey sözcüğün son harfinin telaffuz edildiği gibi değil, yazılışına göre tespit edilmesidir. Oyunun kuralları arasında yanlış bir kelime söyleyen ve söylenmiş bir kelimeyi tekrar eden öğrencilerin oyun dışında bırakılmasıdır. En son kalan öğrenci oyunu başarıyla bitirir.

Örneğin öğretmen bir sözcük söyler; mots. Daha sonraki öğrenciler, sırasıyla, söylenen kelimelerin son harfiyle yeni bir kelime türetirler:

Mots, secrétaire, étudiant, tapis, soleil, lune, enseignant, télévision, nom, mouton...

İsim- Şehir- Bitki

Hemen herkesin çocukluğundan beri zevkle oynadığı, hala günümüz çocuklarının da eğlenerek oynamaya devam ettiği bir oyundur. Öğrencilerin Fransız dilindeki kelimeleri öğrenmelerinde ve telaffuzlarını pekiştirmelerinde etkili olabileceği gibi bu oyun, hedef dilin kültürü hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlayacaktır.

Sınıftaki öğrencilerin her bir sütunun üzerinde isim, ülke, şehir, hayvan, bitki, sanatçı ve meyve yazıları olan yedi sütunu, on satırı bulunan bir kağıtları olacaktır. Öğretmenin vereceği bir harfle oyun başlar. Örneğin öğretmen "C" harfi ile oyunu başlatır. Öğrenciler "C" harfi ile isim, ülke, şehir, hayvan, bitki, sanatçı ve meyve isimleri bulmaya çalışır. Öğrencilerin durumuna göre belli bir bekleme süresi verilir ve daha sonra her doğru cevap için 10 puan, birden fazla kişinin bulduğu doğru cevap için ise 5 puan verilecektir. Böylelikle öğrenciler diğerlerinden farklı cevaplar verebilmek için çaba sarf edip yeni yeni kelimeler

öğreneceklerdir. Oyun başka bir harf ile devam edecek ve en sonuncu satır bittiğinde puanlar toplanarak birinci ilan edilecektir.

Oyunun hem eğlendirici hem de yüksek oranda eğitici işlevi vardır. Temel ve orta seviyeli öğrencilerin zevkle oynayabileceği bir oyundur.

NOM	PAYS	VILLE	ANIMAL	PLANTE	ARTISTE	FRUÏT
Carmen	Canada	Chamberry	Chien	Chou	Catherine DENEVUE	Cerise

2.1.3.2.Ses Oyunları

Ses oyunları öğrencinin aklında farklı etkiler yaratır. Herhangi bir nesnenin, bir canlının, bir doğa olayının veya benzer başka olayların çıkardığı sesler üzerine oynanan oyunlar bu oyunların bir kısmını oluşturmaktadır. Öğrencinin dil becerisini geliştirdiği gibi tahmin yeteneğini ve yaratıcılığını olumlu etkiler. Ayrıca bu tip oyunlar öğrencinin hayal dünyasını geliştirir ve dili kullanma olanağı sağlar.

Bu Nedir?

Öğretmen elindeki nesneyi öğrencinin görmeyeceği şekilde yere atar. Öğrenciye bu nesnenin ne olduğunu sorar. Bu soru üzerine öğrenci tahminlerde bulunur. Doğru cevap bulunmadığı takdirde öğretmen nesneyi bir kez daha yere atıp öğrenciye yardımcı olmaya çalışır. Bu arada öğrencinin seri bir şekilde tahminde bulunmasını sağlar. Sınıfta gönüllü öğrencilerle aynı oyunu oynamaya

devam eder. İlk yere attığı cisim bozuk para ise sonrakilerde bu şekilde net ses çıkaracak cisimler olmalıdır.

Ne Yapıyor?

Öğretmen gönüllü bir öğrenciyi tahtaya kaldırarak arkasını sınıfa dönmesini söyler. Diğer öğrencilerden biri sesli olarak bir etkinlik yapar. Öğretmen, öğrenciye arkadaşının ne yaptığını sorar. Öğrenci hayal dünyasını, tahmin yeteneğini ve kulak keskinliğini kullanarak cevaplar verir. Arkasındaki öğrencinin yürüme, yemek yeme, koşma, zıplama gibi hareketlerini kulağını vererek bulmaya çalışır. Doğru cevabı verdiğinde öğretmen tarafından ödüllendirilir. Oyun aynı şekilde diğer öğrencilerle devam ettirilir.

2.1.3.3.Sayı Oyunları

Her birey ana dilinde sayıları düşünmeden hızlı bir şekilde sayabilir. Ana dilinde kazanmış oldukları bu alışkanlığı hedef dilde de kazandırabilmek için sayı oyunları kullanılabilir.

Yabancı bir dili öğrenirken sayıların doğru kullanımının gerekliliği kaçınılmazdır. Alışverişten tutun da telefon numaraları, adresler, hesaplar ve daha birçok konuda sayıları tam olarak kavrayamamak büyük yanlışlıklara sebep olabilir. Sayı oyunları rakamların seri bir şekilde telaffuz edilmesine yardımcı olduğu gibi dili pratik olarak kullanmak için oldukça faydalı oyunlardır.

Sil!

Öğrencilerin sayıları eğlenerek öğrenip, düzgünce telaffuz edebilecekleri bir oyundur. Uygulaması oldukça kolay olan bu oyunun tüm öğrencileri kapsayarak sınıf içinde belli bir etkileşim sağlaması da canlılık getirecektir.

Bu oyunda öğretmen tahtayı ikiye bölerek birinci bölüme "A", ikinci bölüme ise "B" harfini verir. A bölümüne ve B bölümüne yirmi-otuz kadar farklı sayıyı düzensiz olarak yazar. Sınıfı da "A" ve "B" grubu olarak ikiye ayırarak her gruptan sırayla öğrencileri tahtaya kaldırarak tahtada yazılı olan sayılardan birini

söyler. Tahtada olan öğrenciden söylediği sayıyı kısa sürede bulup silmesini ister:

Mille neuf cent soixante-deux. Effacez! S'il vous plait.

Oyun öğrencilerin tek tek tahtaya kalkıp sayıları bulup silmesi ile devam eder. Her yanlış sayının silinmesi karşı grubun 10 puan almasına neden olur. Tahtadaki tüm sayılar silinip oyun bittiğinde grupların toplam puanları hesaplanır ve birinci olan grup ilan edilir.

Pat!

Sınıf içinde uygulanması kolay, fazla zaman almayan ve seri oynanması gereken bir oyundur. Bu oyun, başlangıç seviyesindeki öğrencilerin sayıları kolayca sayabilmesi için oldukça uygun bir oyundur. Sayı sayan öğrenciyi aynı zamanda düşündürdüğünden bu oyun zihinsel etkinlik yapılmasını da sağlar.

Bu oyunda bir rakam "Pat" olarak belirlenir. Diyelim ki bu rakam beş olsun. Öğrenciler sırasıyla sayıları saymaya başlar, sırası beş ve beşin katlarına gelen öğrenciler bu sayılar yerine "Pat" demek zorundadır. Hata yapan öğrenci oyundan çıkar ve oyun diğer öğrencilerle devam eder. En son kalan öğrenci oyunu kazanmıştır.

Un- Deux- Trois- Quatre- PAT- Six- Sept- Huit- Neuf- PAT- Onze- Douze- Treize- Quatorze- PAT-...

2.1.3.4.Doğru-Yanlış Oyunları

Bu tür oyunlar öğrenciyi düşündürebildiği gibi dilde pratiklik kazanmasını sağlar. Bu oyun grubu içinde çok sayıda oyun bulunmaktadır. Dil seviyesi başlangıçtan ileri seviyede her öğrenciyeye hitap edebilen bu oyunlar eğlenceli olması ve katılanların hoş vakit geçirmelerini sağladığı gibi öğrenci ile öğrenci, öğretmen ile öğrenci arasında yoğun bir etkileşim oluşturur. Öğrencilerin soru sorma yeteneğini arttırabilir. Bu nedenle iletişim artar ve dilin daha çok kullanılması sağlanır.

Evet-Hayır

Eskiden beri ülke olarak televizyon programlarından sınıflara kadar yayılan bu oyun son derece eğlenceli ve bir o kadar da dil becerilerini artırıcı bir oyundur. Özellikle dinleme ve konuşma becerilerinin etkin olarak kullanıldığı bu şu şekilde oynanmaktadır:

Tahtaya gelen bir öğrenciye evet veya hayır ile cevaplandırılması gereken sorular sorulur. Sınıf A ve B grubu olarak ikiye ayrılır. A grubundan tahtaya çıkan öğrenciye B grubu öğrencileri sorular sorar. Öğrenci yanlışlıkla evet veya hayır diye cevap verirse oyundan çıkarılır ve diğer grubun öğrencisi tahtaya kalkar. Aynı şekilde bu kez A grubunun öğrencileri tahtaya kalkan B grubundan öğrenciye sorular sorar.

Sorulara cevap verirken kararlaştırılan süreyi “evet” veya “hayır” demeden tamamlayan öğrenci yerine geçer ve kendi grubundan bir başka öğrenci oyuna devam eder. Böylelikle grubuna artı puan kazandırmış olur. Gruplardan birinde öğrenci kalmayana kadar oyun devam eder ve karşı grup oyunu kazanmış olur.

Örnek:

Ton père est malade?

Il n'est pas.

Est-ce que tu es professeur?

Je ne suis pas.

Aimes-tu le chien?

Je l'aime.

Doğru-Yanlış

Yabancı dil öğretirken sınıflarımızda farklı şekillerde de olsa kullandığımız bir oyundur. Öğrencinin birden fazla dil becerisini geliştirmesini sağlar. Bu oyunlar öğrencinin dile hakimiyetine yardımcı olur. Seçilen metnin durumuna göre, başlangıç seviyesinden ileri seviyede dil becerisine sahip öğrencilere kadar uygulanabilir. Burada örnek olarak aldığımız oyun yaşı daha küçük öğrencilere göre düzenlenmiştir.

Oyun, öğretmenin bir metni öğrencilere dağıtmasıyla başlar. Öğrenciler verilen metni belli süre içerisinde dikkatlice okur ve süre bitiminde dağıtılan metinler geri toplanır. Daha sonra öğretmen metin içerisinde geçen olaylarla ilgili cümleler kurar ve doğru ise öğrencilerden sağ ellerini yanlış ise sol ellerini kaldırmalarını ister. Her bir cümlede yanlış elini kaldırıp hata yapan öğrenciler oyundan çıkar. Böylelikle en sona kalan öğrenci oyunu kazanır.

2.1.3.5.Soru-Cevap Oyunları

Öğrencilerin günlük hayatta sıklıkla kullandıkları soru kalıplarını öğrenmeleri ve doğru cevap verebilmeleri için düzenlenmiş oyunlardır. Bu tür oyunlar da birden fazla dil becerisinin gelişimine katkıda bulunur. Çok fazla çeşidi olan bu oyunların her seviyeye uygulanması mümkündür. Ayrıca müfredat konularının çoğu için kullanılabilirler. Öğrencilerin dilbilgisi konusunda gelişimine de katkıda bulunur.

Bu Kim?

Öğretmen öğrencileri iki gruba ayırarak, A grubu öğrencilerinden birine, diğer öğrencilerden gizli olarak ünlü bir kişinin adını verir ve sınıfa dönerek sorar:

Qui est-ce?

Öğrenci bu ünlü kişinin özellikleri ile ilgili diğer gruptaki arkadaşlarının sorduğu sorulara yalnızca evet ya da hayır diyerek cevap verir:

Tu es turc?

Oui.

Tu es chanteur?

Non.

Tu as des enfants?

Oui.

Belli sayıda sorular soran öğrenciler verilen cevaplar üzerine üç tahminde bulunurlar. Bu tahminler sonucunda kişinin kim olduğunu bulurlarsa gruplarına

10 puan kazandırır, tahminleri doğru çıkmazsa karşı grubun 10 puan kazanmasına neden olacaktırlar.

Kim Kiminle?

Bütün öğrencilere uzunlamasına kesilmiş kağıtlar dağıtıldıktan sonra öğretmen ilk soruyu sorar: Qui?

Öğrenciler bu soruya bir cevap yazıp kağıdı katlayarak yanındaki öğrenciye verir. Daha sonra öğretmen sırasıyla “Avec qui?”, “Où?”, “Quand?”, “Qu-est qu’il a fait?” “Qui a vu?”, “ Qu’est qu’il a dit?” sorularıyla oyunu devam ettirir. Öğrencilerin birbirlerinden habersiz verdiği cevaplar oyun bitiminde okunduğunda birbirinden ilginç cümleler ortaya çıkar:

Cem Yılmaz a marché avec sa mère au Belgique en 1998. Hasan Şaş a vu. Il a dit: Oh la la!

Öğrencilere oldukça eğlenceli bir ortam sağlayan bu oyun, cümle kalıplarını da farkına varmadan öğrenmelerini sağlamaktadır.

2.1.3.6.Hafıza Oyunları

Bu tür oyunlarda amaç, öğrencinin dil gelişimine katkıda bulunmak, hafızasının güçlülüğünü ve hatırlama kabiliyetini ölçmektir. Biliyoruz ki bir yabancı dil öğrenilirken hafızanın sağlam oluşu ve hatırlama kabiliyetinin gelişmiş olması oldukça önemli bir faktördür.

Çok çeşitli oyunlar içeren hafıza oyunları beyin jimnastiği yapmak için idealdir. Zorlanmadan oyun oynar gibi bu tür etkinlikleri yapılması beynin hızlı çalışmasına yardımcı olmaktadır.

Öğrenciye dil öğrenim süresince oldukça büyük yarar sağlamaktadır. Bu nedenle bu tür oyunlar, bu kabiliyetleri ölçmede de geliştirmede de faydalıdır.

Hatırla

Sınıf A ve B grubu olarak ikiye ayrılır. Gruplardan birinden bir öğrenci seçilerek sınıftan dışarı çıkarılır. Sınıftaki öğrencilerin birinin herhangi bir eşyası seçilir. Seçilen eşya bir kalem, atkı, eldiven veya daha farklı bir eşya olabilir.

Dışarıda bekleyen öğrenci içeri alınarak bu eşyanın kime ait olduğu sorulur. Öğrencinin önceden saptanmış sayıda tahminde bulunmasından sonra eşyanın kime ait olduğunu bilmesi grubuna 10 puan kazandırır, bilemezse karşı grubun 10 puan almasına neden olur. Oyun diğer grubun öğrencilerinden birinin dışarı çıkmasıyla devam eder. Oyun sonunda en çok puanı alan grup ödüllendirilir.

İçinde Ne Var?

Öğretmen, öğrencilerin dikkatini çekecek bir şekilde, elindeki büyük poşetin içine birbirinden farklı nesnelere koymaya başlar. Bunlar portakaldan kaleme, kitaptan kazağa her türlü nesne olabilir. Fakat sayılarının en az yirmi tane olması gerekir. Öğretmen, öğrencilere poşetin içine koyduğu nesnelere neler olduğunu sorar ve bu konudaki tahminlerini dinler. Öğrencilerin tahminlerini, yanlarına adlarını da yazarak tahtaya liste halinde geçirir. Hatta daha detaya inerek nesnelere özellikleri hakkında bilgi ister. Torbadan tüm nesnelere çıkarıldıktan sonra hangi öğrenci en çok doğru tahminde bulunmuşsa oyunun birincisi ilan edilir.

Hatırlama kabiliyeti yüksek olan öğrencilerin bu oyunlarda başarılı olma şansları daha yüksektir. Böyle oyunlar, öğrencilerin bu tür yeteneklerini geliştirmesine imkan sağlar.

2.1.3.7. Resim Oyunları

Eğlenceli olduğu kadar oldukça öğretici olan bu oyunlar öğrenciye görsel olarak hitap ettiği içinde eğitimde oldukça önemli bir yere sahiptir. Özellikle yabancı dil öğretiminin vazgeçilmez materyallerinden biri olan resimler ders sırasında öğretmenin en büyük yardımcısıdır. Öğretmenin dakikalarca uğraşarak vermeye çalıştığı birçok şeyi resimlerle birkaç saniyede ifade edebilmesi mümkündür.

Birçok dil öğretmeni öğrencilerinin yabancı dil kullanma becerilerini geliştirmek için resimlerden yararlanır. Resimler, oyunlarda amaca uygun olarak kullanıldığında öğrenci ve öğretmen için büyük kolaylık yaratmaktadır.

7 Fark

Aralarında yedi tane çok küçük fark bulunan iki resmin yan yana olduğu kağıtlar sınıfa dağıtılır. Öğrencilerden resimleri dikkatle incelemeleri ve iki resim arasındaki 7 farkı bulmalarını istenir. Bu farkları en kısa zamanda bulup, onları doğru cümlelerle ifade eden öğrenci oyunu kazanır.

Öğrencinin hem dikkatini ölçen hem de dil becerilerini geliştirmesini sağlayan bu oyun öğrencilere eğlenceli bir öğrenme ortamı sağlar.

Surat

Öğrencilere üzerinde mutlu, üzgün, sinirli, şaşkın, korkmuş ve bunun gibi özellikleri taşıyan yüz resimleri dağıtılır. Öğrenciler bu resimleri iyice inceledikten sonra öğretmenin direktifleri üzerine resimlerin altındaki boşluklara suratları ifade eden sıfatları yazar. Sürenin bitiminde en çok doğru cevabı bulan öğrenci birinci ilan edilerek, ödüllendirilir.

2.1.3.8.Hikaye Oyunları

Hikaye oyunları öğrencinin hayal dünyasını geliştirebileceği gibi yaratıcılığını da artırır. Bu tür oyunlarda öğrencinin dil seviyesinin orta veya ileri düzeyde olması beklenir. Oldukça zengin içerikli ve öğrencinin birden fazla dil becerisini geliştirici oyunlardır. Öncelikle öğrencinin düzgün cümle kurmasını sağlar.

Hikaye Tamamlama

Öğretmen, bir hikayenin giriş ve gelişme bölümünü öğrencilere yazılı veya sözlü olarak verir. Sonuç bölümünü ise öğrencilerin hayal dünyalarını kullanarak tamamlamalarını ister. Daha sonra öğrencilerin oluşturdukları sonları okumalarını ister. Tüm öğrenciler okuduktan sonra hikayenin sonuç kısmı öğretmen tarafından okunur ve bu sona en yakın sonucu bulan öğrencinin birinciliği ilan edilerek ödüllendirilir.

Öğretmenin hikayeyi sesli olarak okuması, bilinmeyen kelimeler ve dilbilgisi kalıplarını açıklayarak öğrencilere yardımcı olması yararlı olacaktır. Ayrıca hikayenin seviyeye uygun olarak seçilmesi de öğretmenin dikkat etmesini gerektirecek bir husustur.

Hayal

Öğretmen, öğrencilerden gözlerini kapayıp anlatacağı bir konu üzerine hayal kurmalarını ister. Örneğin “ Bir gün evde sakince oturuyorsunuz. Rahat rahat uzanmış dinlenirken telefon çalıyor ve karşıdaki ses size büyük bir müjde veriyor. “Sizi arayan kimdir?” “Size nasıl bir müjde vermiştir?” diyerek öğrencilerin gözleri kapalı bir şekilde yaratıcılıklarını kullanarak belli bir süre hayal kurmalarını ister. Daha sonra her öğrencilerin hayallerini dinler. Diğer öğrencilerin eleştiri ve beğenileri sonucunda en güzel hayal kuran öğrenci seçilerek ödüllendirilir.

2.2.Problem

Ortaöğretim 10.sınıf II. Yabancı dil Fransızca dersinin sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar konularının öğretiminde oyun tekniği kullanılan grup ile geleneksel yöntemin uygulandığı grubun başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2.3.Alt Problemler

Oyun tekniğinin kullanıldığı deney ve geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol gruplarındaki öğrencilerin “Başarı Testi” toplam öntest puanları kontrol altına alındığında, sontest puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2.4.Araştırmanın Önemi

Ülkemizde pek çok öğrenci Fransızcanın zor olduğunu ve bu dili öğrenemeyeceğini düşünerek kaygılanmakta ve bu dile karşı olumsuz tutum

göstermektedir. Fransız diline karşı bu tutumun oluşmasına neden olan birçok faktör bulunmaktadır.

Bunların içinde bir takım politik nedenler bulunmasına rağmen dil öğretim sürecinde devam eden olumsuzluklarda önemli unsurlardır.

Günümüzde, Fransızca eğitiminde uygulanan, çağın gereklerini karşılamayan yöntemlerle öğrenciler dili gerçek yaşamla ilişkilendirememektedir. Özellikle geleneksel öğretmenlerin, Milli Eğitimin önerdiği çok eski kitaplarla, çağın gerisinde kalmış yöntemleri uygulayarak Fransızca eğitimi vermeye devam etmesi Fransızcaya karşı oluşan olumsuz kanıyı gittikçe güçlendirmektedir. En son hazırlanan Ortaöğretim programındaki ikinci yabancı dil Fransızca dersinin öğretim sürecinde uygulanması istenen etkinliklere baktığımızda hedeflenen ile uygulananın tezat oluşturduğu görülmektedir:

İkinci yabancı dil öğretiminde, öğrenme ve öğretme etkinlikleri, hedefe ulaşmak için dersin nasıl işleneceğini belirlemede öğretmenlere ışık tutar ve dersin öğrenci merkezli, iletişimsel yaklaşım doğrultusunda işlenmesine yardımcı olur. Etkinlikler, bireysel farklılıklara, öğrencilerin görerek, işiterek veya yapıp–yaşayarak öğrenme özelliklerine öğrencilerin gelişim seviyelerine uygun ve somuttan soyuta doğru düzenlenmiş, çok duyu organına hitap eden, öğrencinin ilgisini çeken, tekrara ve dönütlere yer veren bir nitelikte olmalıdır. Mekanik ve yapısal alıştırmalarla sınırlı kalmamalıdır. Bu etkinlikler öğrencinin düşünme becerilerini geliştirmeli onları eleştirel düşünmeye ve araştırmacılığa sevk etmelidir. Öğrencilerin yapacakları sınıf içi ve dışı etkinliklerin, eğitim–öğretim açısından büyük yararı olduğu bir gerçektir. Öğretmen, öğrencileri bu tür etkinliklere özendirmeli, öğrenciler de tek başlarına ya da gruplar hâlinde bu tür etkinlikler yapmalıdırlar. Bu etkinliklerde öğrencilerin yararlanacağı kaynaklar, öğretmen tarafından verilebilir ya da öğrenciler kaynakları kendileri araştırıp bulabilirler. Öğrencilerin, etkinlik yaparken konuyla ilgili kavramları geliştirmeleri, bunları günlük yaşantılarıyla ilişkilendirmeleri ve pratik beceriler kazanmaları önem taşır. Etkili öğrenme sistemlerinde öğrenme ortamı ve çevresi bütün öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenir.

Öğrenme stratejileri öğrencilerin bağımsız olarak kendi öğrenme görevlerini gerçekleştirmelerini sağlayan teknikler, ilkeler ya da alışkanlıklardır. Bir strateji bireyin bir görev ya da duruma yaklaşımını gösterir. Bu yaklaşım öğrencilerin öğrenme görevlerini planlarken, gerçekleştirirken, sunuşları ve performansı değerlendirirken nasıl düşüneceğini ve hareket edeceğini içermektedir. (MEB, 2004, 6)

Programda yer alan kazanımlarda dört dil becerisinin geliştirilmesi ve öğrenci merkezli yaklaşım temel alınmıştır. Öğrenci merkezli eğitimin temel hedefi; öğrenciyi merkeze alarak kendisinin ve sistemin ihtiyaç duyduğu değişim sürecini başlatmak, öğrenciyi aktif bir katılımcı ve sorunları araştırmacı bir birey hâline getirmektir.

Bütün bu hedeflerle en başta ilköğretim ve ortaöğretimde kullanılan Fransızca ders kitapları arasındaki uyumsuzluk dikkat çekmektedir. Zira kitaplarda, şekil yönünden olsun, öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanımı açısından olsun öğrenci motivasyonunu yükseltici, bu dili öğrenmeye karşı sıcak duygular besleyeceği unsurlar görülmemektedir. Ortaöğretim ikinci yabancı dil programında yer alan hedeflerin uygulanması için bu hedeflere ulaşmada bütünleştirici olan ders kitapları ve öğretmenlerin kullandığı yöntem ve tekniklerin iyileştirilmesi yolunda önemli adımlar atılması gerekmektedir.

Oyun, belli bir ortamda gerçekleştirilen, kendine özgü kuralları olan, psiko-sosyal bir etkinliktir. Bireyin eğlenerek öğrenmesini sağlarken iç dünyasını zenginleştirir. Aynı zamanda eğlendirirken eğiten, öğretici bir etkinliktir.

Sonuç olarak, Fransızca öğretiminde oyun tekniğinin kullanımı ile ilgili çalışmaların yok denecek kadar az olması, bu konu üzerine çok daha fazla sayıda çalışma yapılması gerektiğini göstermektedir. Fransızca öğretiminde bu tür çalışmaların daha fazla yapılması Fransızca öğretmenlerine yardımcı olması açısından gereklidir. Zira bu çalışmalar arttıkça diğer alanlarda olduğu gibi Fransızca öğretiminde de eğitim kalitesinin yükseleceği açıktır. Bu çalışma, bu alandaki çalışmalara katkı getirmeyi amaçlamaktadır.

2.5.Denenceler

Ortaöğretim 10.sınıf II. Yabancı dil Fransızca dersi “sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar” konularının öğretiminde oyun tekniği kullanılan grup ile geleneksel yöntemin uygulandığı grubun başarıları arasında anlamlı bir fark vardır.

2.6.Sayıtlılar

1. Öğrencilerin Fransızca başarı testi ön test, son test puanları gerçek başarı düzeylerini yansıtmaktadır.

2. Araştırmada kontrol altına alınamayan değişkenler her iki grubu da aynı şekilde etkilemiştir.

3. Öğrenciler ölçme araçlarının uygulanması süreçlerinde yaklaşık aynı ölçüde güdülenmişlerdir.

Sonuç olarak araştırma süresince kontrol altına alınamayan değişkenler her iki grubu benzer şekilde etkilemişlerdir.

2.7.Sınırlılıklar

1. Araştırma, 2005-2006 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, Adana İli Seyhan İlçesindeki, başarı düzeyi iyi öğrencilerin devam ettiği bir lisenin onuncu sınıfında, aynı derslikte okuyan öğrencilerle sınırlıdır.

2. Araştırma, 2005-2006 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde 22 Mart 2006 – 26 Nisan 2006 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

3. Araştırma, uygulama süresince ortaöğretim programında yer alan Fransızca dersi programının onuncu sınıf öğrencileri için ön gördüğü kazanımlarla sınırlıdır. Diğer bir ifadeyle, araştırma, uygulamanın gerçekleştirileceği süre boyunca işlenecek konularla sınırlıdır.

4. Araştırma bulguları, deney ve kontrol gruplarına uygulanan Fransızca başarı testinden aldıkları puanlar ile sınırlıdır.

2.8.Tanımlar

Oyun: Fiziksel ve zihinsel yeteneklerle sosyal uyum ve duygusal olgunluğu geliştirmek amacıyla, farklı bir ortamda yapılan, sonunda maddi bir çıkar sağlamayan, kendine özgü belirli kurallara sahip, sınırlandırılmış yer ve zaman içinde süren, gönüllü katılım yoluyla toplumsal grup oluşturan ve katılanları tümü ile etkisi altında tutan eğlenceli bir etkinliktir (Akandere, 2003,1).

Oyun Tekniği: Oyun tekniği öğrencilerin fiziksel ve zihinsel yeteneklerini geliştirmelerinin yanı sıra öğrenme-öğretme süreci içerisinde öğrenmeyi zevkli, etkili, kalıcı hale getirmeyi amaçlayan bir öğretim tekniğidir.

Geleneksel Öğretim Yöntemi: 18. yüzyıldan itibaren okullarda uygulanmaya başlayıp günümüzde de kullanımı devam eden, öğretmen merkezli, öğrencinin pasif olduğu klasik öğretme yöntemidir.

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili literatüre yer verilmiştir. Örnekler, yapılan çalışmalar ve ulaşılan sonuçlar açıklanmıştır.

Çalışkan (1999) "Almanca Öğretiminde Oyun Tekniği ile Öğretim Yöntemleri" adlı betimsel çalışmasında, öğretim tekniklerini kuramsal olarak ayrıntılı biçimde tanımını yaparak, oyun tekniğinin dil öğretiminde olumlu etkisi olduğunu ortaya koymuştur.

Aynal (1989) " Dramatizasyon Yönteminin Yabancı Dil Öğretimi Üzerine Etkisi" adlı yüksek lisans tez çalışmasında, dramatizasyon yönteminin yabancı dil öğretimine etkisini incelemiş ve Yabancı Dil dersinde dramatizasyon yönteminin derse karşı ilgiyi arttırdığı ve bu yöntemle hatırlamanın olumlu yönde etkilendiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca bu yöntemin geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğu görülmüştür.

"İlköğretimde İngilizce Öğretiminde Oyun Tekniğinin Erişime Etkisi" adlı yüksek lisans tez çalışmasında Taşlı (2003), ilköğretim 4. sınıf İngilizce dersinin "renkler, sayılar, telefon numaraları ve saatler" konularının öğretiminde oyun tekniği kullanılan grup ile geleneksel yöntemin kullanıldığı grubun erişilerini karşılaştırmıştır. İki grubun erişileri karşılaştırıldığında oyun tekniği uygulanan grup lehine anlamlı bir fark bulunduğu ortaya çıkarılmıştır.

"İngilizce Öğretiminde Dilbilgisel Doğruluk ve İletişimsel Etkiliği Arttırmak İçin Önerilen Oyunlar" adlı yüksek lisans tez çalışmasında Bilsoy (1992), üniversite öğrencilerinin İngilizce öğretimindeki başarılarına oyun tekniğinin etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda oyun tekniği ile öğrenen grubun daha çabuk ve etkili öğrendiği ve daha geç unuttuğu sonucuna ulaşılmıştır.

Baykal (1994), "Türkiye'de Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Oyun ve Oyunsal Uğraşı" adlı doktora tez çalışmasında, oyunu kuramsal olarak ayrıntılı bir şekilde tanıtarak yabancı dil öğrenme sürecinde oyunun yeri, önemi ve kullanımını incelemiştir. Ayrıca oyunun dilsel beceri, bilgi ve bildirişimsel davranışların gelişiminde önemli bir araç olduğu sonucuna varmıştır. Bunun yanı sıra yabancı dil öğretiminde oyunun can sıkıntısını giderme, hoşça vakit geçirme ve boş zamanları değerlendirme gibi geleneksel anlamdaki boyutunu geçerek

istenilen hedeflere ulaşmada oyunun kesin ve belirli amaçları olduğu sonuçlarını elde etmiştir.

Ay (1997), "Yabancı Dil Öğretiminde Dramanın Kullanımı" isimli yüksek lisans tez çalışmasında, drama ve tekniklerinin öğretim yöntemi olarak kullanımına ilişkin betimsel bir araştırma yapmış ve şu sonuçlara ulaşmıştır;

1. Drama, öğretilmesi hedeflenen dilin kültürünün ve davranış kodlarının anlaşılmasına yardımcı olur.

2. Drama, öğrencilerin iletişim yetilerini güçlendirir.

3. Drama, öğrencilerin kendilerine güven duymalarını sağlar.

4. Drama yöntemiyle kalıcı öğrenme sağlanır.

"Oyun ve Yaratıcı Drama İlişkisi" adlı yüksek lisans tez çalışmasında Adıgüzel (1993), oyun, yaratıcı drama ve yaratıcı dramanın öğretim yöntemi olarak kullanımına ilişkin kuramsal olarak ayrıntılı açıklamalar yaparak yaratıcı dramanın bir sanat eğitimi olduğunu belirtmiştir. Ayrıca yaratıcı drama, dramatisasyon, rol oynama, okul oyunu, okul tiyatrosu ve özellikle oyun kavramlarından çok farklıdır, oyun yaratıcı dramanın bir ön koşuludur sonucuna ulaşmıştır.

Ayşe Aylin Yıldız (2001), "Teaching English To Young Learners Through Games" adlı yüksek lisans tez çalışmasında bir ilköğretim okulunda ders kitapları ve süregelen müfredatın dışında oyun ihtiyacının ve kullanımının gerekliliğini araştırmak, ayrıca örnek oyunlar geliştirerek bunları çocuklara sunma amacı gütmektedir. Veri toplama aracı olarak anket yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre yeni oyunlar geliştirilerek sunulmuştur.

"Hayat Bilgisi Dersinde Bir Yöntem Olarak Eğitsel Oyunların Etkisi" adlı doktora tez çalışmasında, Beyazıtöğlü (1996), ilköğretim 2. sınıf Hayat Bilgisi dersi "Trafik ve Taşıtlar ile Haberleşme" ünitesinde, eğitsel oyunların geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Karabacak (1996), "Sosyal Bilgiler Dersinde Eğitsel Oyunların Öğrencilerin Erişi Düzeyine Etkisi" adlı yüksek lisans tez çalışmasında, ilköğretim Sosyal Bilgiler dersinde "Bölgeler" konusunda eğitsel oyunların geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Nihal Ahioğlu (1999), "Sembolik Oyunun 4 Yaş Çocuklarının Dil Kazanımına Etkisi" adlı yüksek lisans tez çalışmasında dil becerileri yönünden eksiklikleri olan anaokulu düzeyindeki çocukların bu eksikliklerinin onların

günlük aktivitelerinde sıkça yer alan oyun ile birlikte oyun türü olan sembolik oyun yoluyla giderilebilmesine yönelik eğitimsel önerilerin geliştirilmesini sağlamaktır.

Kamen (1992), "İlköğretim Fen Bilgisi Dersi Öğretiminde Yaratıcı Dramanın Etkisi" adlı çalışmasında, Fen Bilgisi dersindeki kavramlarda öğrenci başarısında yaratıcı drama yönteminin etkililiğini araştırmış, yaratıcı dramanın öğrenci başarılarını arttırdığı sonucuna ulaşmıştır.

Üstündağ (1988), "Dramatizasyon Ağırlıklı Yöntemin Etkililiği" adlı yüksek lisans tez çalışmasında, 2. sınıf Hayat Bilgisi dersinin "Sonbahar" ünitesinde, dramatizasyon ağırlıklı yöntemin geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğunu ortaya koymuştur.

Koç (1999), "Sosyal Bilgiler Öğretiminde Bir Yöntem Olarak Dramanın Öğrenmeye Etkisi" konulu yüksek lisans tez çalışmasında, 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin "Türklerin Anadolu'ya Yerleşmesi" ünitesinde, geleneksel yöntemle göre yaratıcı dramanın daha etkili olduğunu ortaya koymuştur.

Kaf (1999), "Hayat Bilgisi Dersinde Bazı Sosyal Becerilerin Kazandırılmasında Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisi" konulu yüksek lisans tez çalışmasında, bazı sosyal beceriler kazandırılmasında yaratıcı dramanın etkisini incelemiş ve yaratıcı drama yönteminin Hayat Bilgisi dersinde sosyal becerilerden selam verme ve paylaşma-işbirliği becerileri üzerinde olumlu katkılar sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

Pehlivan (1997), "Örnek olay ve Oyun Yoluyla Öğretimin Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrenme Düzeyine Etkisi" adlı doktora tezinde toplam erişimi, bilgi düzeyi erişimi ve kavrama düzeyi erişiminde oyun ile geleneksel yöntemin uygulandığı grup arasında ve oyun ile örnek olayın kullanıldığı grup arasında oyun lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Yıldız (1992), "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Oyunun Yeri" konulu araştırmasında öğretmenin oyunu kullanmadaki bilgi ve beceri düzeyi ile okul öncesi eğitim kurumunun bağlı bulunduğu kuruluşlar arasında oyun oynanmasında fark olup olmadığını incelemiştir. Elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin oyunun çocuk için ne denli önemli olduğunu farkında oldukları saptanmıştır. Ayrıca; öğrenim düzeylerinin ve izledikleri mesleki yayınların bilgi ve becerilerini geliştirmede olumlu etkileri görülmektedir.

Tullia Mussatti (1986), “Erken Sosyal Oyunda İletişimsel Yetenekler ve Gösterimi” konulu çalışmasında ilk sosyal anlamda taklit oyun ve zihinsel anlatımı geliştirmede çocuk oyunları ve iletişimsel davranışı incelemiştir. Çocukların oyun davranışları ve kullandıkları dil gösterdikleri kapasite ile ilgili bulunmuştur. Bu araştırmaya göre, çocukların rol yapmaya dayalı yetenekleri ile iletişimsel davranışları arasında bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Marianne D. Kennedy (1991), tarafından gelişimsel gecikme gösteren genç çocuklarda dil oyun ilişkiliği incelenmiştir. Uzun zaman alan bu çalışmanın amacı normal dil gelişimi ile sembolik oyun arasında birbiri ile yapılan kayıtların paralel olup olmadığını incelemektir. Yapılan analizler sonucunda klinik yargılara varılmıştır.

Jill Hadfield (1999), “Beginner’s Communication Games” ve “Advanced Communication Game” adlı kitaplarında oyunları, grupların ya da kişilerin birinci olmak için yarıştığı “Yarışma Oyunları”, takım ya da grupların ortak bir hedef için birlikte çalıştıkları “İşbirlikçi Oyunlar” olarak sınıflandırmıştır. Ayrıca öğretilirken amacı öğrenciye gramer yapılarını öğretmek olan oyunları “Dilbilgisi Oyunları” diye tanımlamıştır. Amacı dilbilgisel yapıları öğretmek olmayan, doğru yapıyı öğretmekten çok iki resmi eşleştirmek veya haritada yol bulmak gibi etkinliklerden oluşan son yıllarda etkin bir şekilde kullanılan İletişimsel yöntemin etkisi yaygın olarak kullanılan “İletişimsel Oyunlar” dır. Bu oyunlarda cümle yapısının doğru olmasından çok akıcı olması önemlidir. Hadfielde’a göre; oyunlar müfredatın bütünleştirici parçası olarak kabul edilmelidir. Oyunlar öğrenci için sınıf ortamı ile gerçek dünya arasında bir köprü görevindedir.

Yazar sınıf içindeki oyunları;

- İkili çalışma.
- Küçük gruplar halinde çalışma.
- Sınıf çalışması

olarak ele almaktadır.

Andrew Wright (1985), “Games for Language Learning“ adlı çalışmasında oyunların öğrenci üzerindeki pozitif etkilerinden bahsederek öğretmene yardımcı yönleri üzerinde durmaktadır. Oyunların tüm dil becerilerini geliştirmede etkili araçlar olduğunu savunarak öğretmenlere yararlanabilecekleri farklı seviyelerde dil becerilerine sahip öğrencilerle oynayabilecekleri farklı isimler altında gruplandırılan 101 adet oyun sunmaktadır.

Ayrıca Wright, hangi oyunların hangi seviyelerde öğrencilerle oynanabileceği konusunda öğretmenlere yol gösterirken oyun seçiminde de şu önerilerde bulunmaktadır:

1. Öğretmen seçtiği oyunun hazırlanmasının kullanılışlığına göre durumunu göz önünde bulundurmalıdır.
2. Oyunun sınıf içinde uygulanmasının kolaylığına dikkat edilmelidir
3. Seçilen oyunun uygulanılacak öğrenci grubuna hitap etmesine özen gösterilmelidir.
4. Gelişmesi istenilen dil becerilerinin elde edilmesi için gerekli oyunların seçilmesi sağlanmalıdır.
5. Öğrencilerin oyunu adilce oynamaları için seviyelerinin yeterli olmasına dikkat edilmelidir.

François Weiss (1983), "Jeux et Activités Communicatives dans la Classe de Langue" adlı çalışmasında orta öğretim öğrencilerine ve yetişkinlere hitap etmektedir. Bu kitapta Weiss bu yaş grubundaki temel, orta ve ileri seviyelerdeki öğrencilere yönelik sunduğu oyunlarını 7 başlık altında sınıflandırmaktadır:

1. Rakam ve sayı oyunları.
2. Harf ve kelime oyunları.
3. Soru oyunları.
4. İletişim oyunları.
5. Rol oyunları.
6. Yaratıcı oyunlar.
7. Rahatlatıcı oyunlar.

Partice Julien (1988), "Activités Ludiques" adlı çalışmasında oyunun basit bir sınıf etkinliğinden daha önemli bir şey olduğunu vurgulayarak onun ayrıcalıklı bir öğrenme biçimi, bir yaşam biçimi ve de bir zihniyet olduğunun altını çizmektedir. Uzun yıllardan beri pedagogların oyunun yararları konusunda hem fikir olduklarını belirterek oyunun gerekliliği üzerinde durmaktadır. Julien'e göre; oyun dersten sıkılmaya başlamış öğrenciyi canlandırmak ve motive etmek, sınıf ortamını yumuşatmak için kullanılmaktadır. Ayrıca, oyun geleneksel eğitim sistemi içinde tam olarak değerlendirilemeyen öğrencilerin kişisel kapasitelerini ortaya çıkarmaktadır.

Julien, dil sınıflarında oyunu kullanmakta kararlı olan öğretmenlere yardımcı olmak için bu kitabında 70 adet etkinlik sunmuştur. Ayrıca bu oyunları şu başlıklar altında sınıflandırmıştır:

1. Takdim oyunları.
2. Alfabe ve imla oyunları.
3. Sayı oyunları.
4. Kelime oyunları.
5. Dilbilgisi (yapı) oyunları.
6. Yazma oyunları.
7. Dramatizasyon.

Javier Suso Lopez (2003), “Jeux Communicatifs et Enseignement Apprentissage des Langues Etranger “ isimli çalışmasında oyunun farklı tanımlarını vererek eğitimsel değeri üzerinde durmaktadır. Oyunları, dilbilgisi oyunları ve iletişim oyunları olarak sınıflandırmaktadır. Özellikle iletişimsel oyunların ortak bir boyutta kişiler arasında etkileşimi sağlaması gerektiği konusu üzerinde durmaktadır: Öğrenci ile öğrenci arasında, öğretmen ile öğrenci arasında ve öğrenci ile öğretmen arasında.

Ayrıca oyunları şu şekilde sınıflandırmaktadır:

1. Meslek oyunları.
2. Canlandırma.
3. Rol oyunları.

Lopez, oyunları kullanma konusunda bu işe yeni başlayan öğretmenlerin çok iyi hazırlanmaları gerektiği konusunda uyarılmaktadır. Söz konusu oyunda hangi materyallere ihtiyaç duyulacağı gibi teknik bilgiden çok hangi yöntemin kullanılacağı saptanmalıdır. Önce nereye gidileceği saptanmalıdır yani yol ve hedefler önem taşımaktadır. Öğretmenin oyunu kullanmak için planlı ve sistemli olarak hazırlanması gerekmektedir.

Sonuç olarak Lopez'e göre; öğretmenin sınıf içinde verimli bir ortam sağlayacak bu etkinlikleri harekete geçirmeyi bilmelidir. Ayrıca öğretmenin yaratıcılığını kullanması gerekmektedir. Bunun için öğretmen yalnızca teknik bilgiye değil, bunu ortaya koyabileceği beceriye de sahip olmalıdır.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın örnekleme, verilerin toplanması, veri toplama araçları, verilerin çözülmesinde kullanılan istatistiksel yöntem verilmiştir.

4.1.Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada Fransızca dersinde “sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar” konularının öğretiminde oyun tekniği ağırlıklı yöntemin öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Bir başka deyişle bağımsız değişkenler olan oyun tekniği ağırlıklı yöntem ile geleneksel yöntemin, bağımlı değişken olan başarıyı etkileyip etkilemediği sorusu yanıtlanmaya çalışılmıştır Bu nedenle araştırmada deneysel yöntem kullanılmıştır Deneysel yöntem, neden-sonuç ilişkilerini tespit etmeye çalışmak amacıyla doğrudan araştırmacının kontrolü altında, gözlenmek istenen verilerin üretildiği araştırma modelidir. Deneme modellenmiş araştırmada, hedefler, genellikle, denence şeklinde ifade edilir Bu nedenle, olayların olası nedenlerine dair yargılar denenmiş olur (Karasar, 1998).

Bu araştırmanın deney deseninde “Ön test- Son test Kontrol Gruplu Deney Deseni”nden yararlanılmıştır. Desenin şekilsel görünümü Tablo III.1 de verilmiştir.

Tablo IV.1. Deney Deseni: Kontrol gruplu Ön test- Son test Modeli

	Gruplar	Ölçme	Denel işlem	Ölçme
R1	Grup 1	Ön Test	Geleneksel Öğretim	Son Test
R2	Grup 2	Ön Test	Oyun Yol. Öğretim	Son Test

Desendeki Grup 1 geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubunu, Grup 2 oyun yoluyla öğretimin yapıldığı deney grubunu göstermektedir. Her iki grubada ön test ve son test uygulanmıştır.

Bu araştırmada geleneksel öğretim ve oyun yoluyla öğretim olmak üzere iki grup üzerinde çalışılmıştır. Sınıfın seviyesine uygun olarak “ hava durumu, sayılar, meslekler ve yer bildiren edatlar” konuları seçilmiştir. Öğretime

başlamadan önce gruplara araştırmacı tarafından geliştirilen öğrencilerin öğrenme düzeylerini belirlemeye yönelik test, ön test olarak uygulanmıştır. Ön test uygulamasının ardından grupların başarıları kontrol edilmiş ve bu iki grubun başarıları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucu elde edilmiştir. Daha sonra gruplardan Kontrol grubuna yukarıdaki konular geleneksel yaklaşımla öğretilmeye çalışılmıştır. Deney grubuna ise aynı konular oyun tekniği yöntemi ile öğretilmiştir. Bu konular anlatılırken ekler bölümündeki resimlerde kullanılmıştır.

Uygulamanın ardından gruplara ön test olarak uygulanan test, son test olarak tekrar uygulanmıştır.

4.2.Evren \ Örneklem

Araştırmada deneysel desen kullanıldığı için ayrıca bir evren tayinine gidilmemiştir. Araştırmanın örneklemini ise Adana ili Seyhan ilçesi Erkek Lisesi 10-F sınıfından 3'ü erkek 29'u kız olmak üzere toplam 32 öğrenci oluşturmuştur. Deney ve kontrol grubundaki öğrenciler, yaş ve öğretmen değişkenleri açısından denkleştirilmiştir. Öğrencilerin tamamı aynı yaşta olmakla beraber her iki gruba da aynı öğretmen tarafından eğitim verilmiştir. Ayrıca öğrencilerin bir önceki döneme ait başarı durumları incelenerek gruplar denkleştirilmiştir.

Adana ilinde bulunan Adana Erkek Lisesi 10-F sınıfı öğrencileri bu araştırmada denek olarak alınmıştır. Bu sınıftaki öğrenciler eşit sayıda iki gruba ayrılmıştır. Birinci grup kontrol grubu, ikinci grup ise deney grubu olarak ele alınmıştır. Bir önceki dönem başarı notları kontrol edilerek denklikleri sağlanan kontrol ve deney gruplarında yer alan öğrencilerin sayıları ve cinsiyet dağılımları tablo III. 2 de verilmiştir.

Tablo IV.2. Denekler Tablosu: Kontrol ve Deney Gruplarının Sayıları ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

GRUPLAR	Kız	Erkek	Toplam
Geleneksel Öğretim	16	0	16
Oyun Yoluyla Öğretim	13	3	16

4.3. Veri Toplama Araçlarının Hazırlanması ve Toplanması

Araştırmada veriler ön test ve son test aracılığıyla toplanmıştır. Testin oluşturulması ve uygulanması sırasında aşağıdaki aşamalar izlenmiştir.

1. Önce ilgili literatür taranarak oyun tekniği ağırlıklı yöntem ile ilgili kaynaklar incelenmiş ve lise 2 yani 10. sınıf seviyesinde Fransızca öğretimine uygun oyunlar seçilmiştir İkinci aşamada, Ortaöğretim Programı incelenerek "sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar" konularında planlama oyun tekniği ağırlıklı yöntem ile öğretilecek şekilde yeniden hazırlanmıştır.

2. Uzman görüşleri doğrultusunda araştırma konusu olan konuların hedefleri belirlenerek, belirtke tablosu hazırlanmıştır. Belirtke tablosunda ölçülmek istenen davranışlar belirlenmiş ve bu tablo doğrultusunda sorular hazırlanmıştır Bu çalışmalar sonucunda her bir hedef davranışı ölçecek nitelikte 20 sorudan oluşan çoktan seçmeli ölçme aracı elde edilmiştir.

3. Araştırmacı tarafından geliştirilen ölçme aracı olan ön test "sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar" konularının öğretiminden önce araştırmadaki deney ve kontrol grubuna uygulanmıştır.

4. Ön testin uygulanmasından sonra "sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar" konuları günlük ve yıllık planlar doğrultusunda, belli zaman aralıklarında, kontrol grubuna geleneksel yöntem; deney grubuna ise oyun tekniği ağırlıklı yöntem kullanılarak anlatılmıştır.

5. Konuların uygulanmasından sonra deney ve kontrol gruplarının her ikisine de son test uygulanmıştır.

Hazırlanan test ön test ve son test olarak deney ve kontrol grubunu oluşturan toplam 32 deneğe iki kez uygulanmıştır. Testin uygulanması için 45 dakikalık bir süre verilmiştir. Uygulamada sürenin yeterliliği gözlenmiştir.

Uygulamadan sonra teslim edilen cevap kağıtları araştırmacı tarafından dikkatle kontrol edilmiştir.

Yapılan ön test ve son test sonucunda her bir öğrenci için cevap kağıdındaki her bir doğru cevaba 1 puan verilmiştir. Öğrenci cevaplarına göre elde edilen puanlar saptanmıştır.

Bu puanlara göre grupların ön test, son test puan ortalamaları hesaplanmıştır.

4.4.Verilerin Analizi

1.Grupların ön test puan ortalamalarının birbirinden farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır. Sonuçların yorumlanmasında .05 anlamlılık düzeyi kabul edilmiştir.

2.Öğrencilerin Fransızca başarı testi ön test puanlarına göre düzeltilmiş son test ortalama puanları arasında farklılaşma olup olmadığı kovaryans (ANCOVA) analizi ile test edilmiştir. Sonuçların yorumlanmasında .05 anlamlılık düzeyi kabul edilmiştir.

BÖLÜM V

BULGULAR

Bu bölümde elde edilen bulgular araştırma alt problemi doğrultusunda aşağıda verilmiştir.

5.1.Probleme İlişkin Bulgular

Bu başlık altında problem cümlesine ait bulgular verilmiştir

5.1.1.Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ön Test Başarı Puanları Arasındaki Farklılığa Ait Bulgular

Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin başarı testi toplam ön test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t- testi sonuçları Tablo 1 'de verilmiştir

Tablo V.1: Deney ve Kontrol Gruplarının Başarı Testi Toplam Öntest Puanlarına İlişkin Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Gruplar	N	X	S	Sd 30	t .127	P .900
Deney Grubu	16	5.62	2.84			
Kontrol Grubu	16	5.50	2.70			

Tablo V.1 incelendiğinde, ön test toplam puan ortalamaları açısından deney grubunun aritmetik ortalaması 5.62; kontrol grubunun aritmetik ortalaması ise 5.50'dir.

Bu iki değer arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını anlamak için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonucunda gruplar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

5.1.2. Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ön Test Ve Son Test Başarı Testi Puanları Arasındaki Farklılığa Ait Bulgular

Aşağıdaki tabloda deney grubundaki öğrencilerle kontrol grubundaki öğrencilerin başarı testi ön test-son test puanlarının aritmetik ortalamaları, standart sapma değerleri ile son test düzeltilmiş ortalamaları ve standart hata değerleri yer almaktadır.

Tablo V.2 : Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Başarı Testi Ön test-Son test Puanlarının Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri ile Son test Düzeltilmiş Ortalamaları ve Standart Hata Değerleri

Gruplar	N		Toplam Puanlar		Düzeltilmiş Son test Ortalamaları	
			X	SS	X_d	SH
Deney	16	Ön test	5.62	2.84		
		Son test	18.87	1.02	18.88	.867
Kontrol	16	Ön test	5.50	2.70		
		Son test	12.12	4.73	12.11	.867

Deney ve kontrol gruplarının kontrol edilmiş başarı testi ön test puanlarına göre düzeltilmiş başarı testi son test puan ortalamaları Tablo V.2.'de verilmiştir. Buna göre; deney grubunun düzeltilmiş son test puan ortalaması 18.88; kontrol grubu düzeltilmiş son test puan ortalaması ise 12.11'dir.

5.1.3. Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Son Test Başarı Testi Puanları Arasında Farklılığa Ait Bulgular

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin düzeltilmiş son test başarı testi puan ortalamaları arasında gözlenen farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin kovaryans analiz sonuçları Tablo V.2.1.'de verilmiştir.

Tablo V.2.1. Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Başarı Testi Son test Toplam Puanlarının Kovaryans Analizi Sonuçları

VARYANSIN KAYNAĞI	KARELER TOPLAMI (KT)	Sd	KARALER ORTALAMASI (KO)	F	P
Kontrol edilen Değişken (Öntest)	2.434	1	2.434	.202	.456
Gruplama Ana Etkisi	365.688	1	365.688	30.381	.000
Hata	349.066	29	12.037		
Toplam	716.000	31			

Tablo V.2.1.'de görüldüğü gibi, kovaryans analizi sonuçları, ön test toplam puanları kontrol altına alındığında, grupların son test toplam düzeltilmiş ortalama puanları açısından gruplama ana etkisinin anlamlı olduğunu göstermiştir. Başarı testinden elde edilen bulgular, araştırmmanın birinci denencesinde ileri sürülen toplam puanlar açısından deney grubu lehine anlamlı farklar olacağı yargısını destekler niteliktedir.

Sonuç olarak, deney ve kontrol gruplarının başarı testi toplam ön test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t- testi sonuçlarına göre ön test toplam puan ortalamaları açısından deney grubunun aritmetik ortalaması 5.62; kontrol grubunun aritmetik ortalaması ise 5.50'dir.

Bu iki değer arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını anlamak için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonucunda gruplar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Bu sonuç göstermektedir ki; deney ve kontrol gruplarına Fransızca dersinde seçilen "sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar" konuları üzerine hazırlanan 20 soruluk ön test uygulanmış ve elde edilen veriler sonucunda yapılan t-testi sonucunda iki grubun başarıları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Daha sonra ise kontrol grubuna "sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar" konuları geleneksel yöntem ile anlatılırken, deney grubuna ise aynı konular oyun tekniğinin kullanıldığı yöntemle anlatılmıştır. Dört haftalık bir

çalışma sonrasında beşinci hafta her iki gruba da aynı test son test olarak uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarının kontrol edilmiş başarı testi ön test puanlarına göre düzeltilmiş başarı testi son test puan ortalamalarına göre; deney grubunun düzeltilmiş son test puan ortalaması 18.88; kontrol grubu düzeltilmiş son test puan ortalaması ise 12.11'dir. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin düzeltilmiş son test başarı testi puan ortalamaları arasında gözlenen farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin kovaryans analiz sonuçlarına göre ise ön test toplam puanları kontrol altına alındığında, grupların son test toplam düzeltilmiş ortalama puanları açısından gruplama ana etkisinin anlamlı olduğunu göstermiştir. Başarı testinden elde edilen bulgular, araştırmmanın birinci denencesinde ileri sürülen toplam puanlar açısından deney grubu lehine anlamlı farklar olacağı yargısını destekler niteliktedir.

Birbirine benzer özellikli iki grup olan kontrol ve deney gruplarının ilkinde geleneksel öğretim yoluyla, ikincisine oyun tekniği yoluyla Fransızca dersi "sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar" konuları anlatılmıştır. Her iki gruba uygulanan son test sonucunda elde edilen bulgular deney grubu öğrencilerinin daha başarılı olduğunu göstermektedir. Sınırlandırılan konular dahilinde, oyun tekniği kullanılan yöntem geleneksel yöntemden daha etkili bir yöntemdir. Bu yöntemin uygulandığı grubun öğrencileri geleneksel yöntemin uygulandığı grubun öğrencilerinden daha başarılı görülmüştür.

Bu sonuçtan da anlaşılacağı gibi "sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar" konularının oyun tekniği ile anlatıldığı deney grubunun, aynı konuların geleneksel yöntemle anlatıldığı kontrol grubundan daha başarılı olduğu görülmektedir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, Fransızcanın oyun yoluyla öğretiminin öğrenciler üzerinde akademik başarıya etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla geleneksel öğretim ve oyun yoluyla öğretimin uygulandığı iki grup üzerinde çalışılmıştır. Lise10. sınıf Fransızca dersinin “sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar” konularında, oyun tekniği yönteminin öğrencilerin akademik başarısı üzerine etkisi araştırılmıştır.

Araştırmanın örneklemini, 2005-2006 öğretim yılında, Adana ili Seyhan ilçesi Adana Erkek Lisesi 10-F sınıfında okuyan 29’u kız, 3’ü erkek toplam 32 öğrenci oluşturmuştur. Eşit olarak iki gruba ayrılan öğrencilerin oluşturduğu birinci grup “kontrol grubu”, ikinci grup ise “deney grubu” olarak ele alınmıştır. İlk gruba eşit zaman dilimlerinde aynı konular geleneksel öğretim yöntemi ile anlatılırken deney grubu öğrencilerine oyun tekniğinin yer aldığı yöntemle anlatılmıştır. Araştırmada yöntem olarak, deneysel yöntemin kontrol gruplu ön test-son test deseni kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarından elde edilen bulgular şu şekildedir:

1. Lise10.sınıf Fransızca dersinde sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar konularının öğretiminde oyun tekniği uygulanacak grup ile geleneksel yöntemin uygulanacağı gruplarda yer alan öğrencilerin başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Lise 10. sınıf Fransızca dersinde sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar konularının öğretiminde oyun tekniği uygulanacak grup ile geleneksel yöntemin uygulanacağı gruplarda yani deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin başarı testi toplam ön test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonuçları incelendiğinde, ön test toplam puan ortalamaları açısından deney grubunun aritmetik ortalaması 5.62; kontrol grubunun aritmetik ortalaması ise 5.50’dir.

Bu iki değer arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını anlamak için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonucunda gruplar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Bu sonuç şu şekilde açıklanabilir:

Fransızca dersinde belirtilen konuları her iki grubunda araştırma başlamadan önce bilmedikleri yapılan ön test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucunda gruplar arasında anlamlı bir fark görülmemesiyle ortaya konulmuştur.

2. Lise10.sınıf Fransızca dersinde sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar konularının öğretiminde oyun tekniği uygulanan grup ile geleneksel yöntemin uygulandığı grubun başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Deney ve kontrol gruplarının kontrol edilmiş başarı testi ön test puanlarına göre düzeltilmiş başarı testi son test puan ortalamaları şu şekildedir: Deney grubunun düzeltilmiş son test puan ortalaması 18.88; Kontrol grubu düzeltilmiş son test puan ortalaması ise 12.11'dir.

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin düzeltilmiş son test başarı testi puan ortalamaları arasında gözlenen farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin kovaryans analiz sonuçları, ön test toplam puanları kontrol altına alındığında, grupların son test toplam düzeltilmiş ortalama puanları açısından gruplama ana etkisinin anlamlı olduğunu göstermiştir. Başarı testinden elde edilen bulgular, araştırmanın birinci denencesinde ileri sürülen toplam puanlar açısından deney grubu lehine anlamlı farklar olacağı yargısını destekler niteliktedir.

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin düzeltilmiş son test başarı testi puan ortalamalarına ilişkin başarı testinden elde edilen bulgulardan deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunması şu şekilde açıklanabilir:

Fransızca dersinde belirtilen konuları her iki grubun araştırma başlamadan önce bilmediğini, ancak araştırma sonunda oyun tekniği ağırlıklı yöntemin deney grubuna uygulanmasıyla son test puanlarında anlamlı bir farkın görülmesi, Fransızca dersi “sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar” konularının öğretiminde oyun tekniği ağırlıklı yöntemin etkili olduğunu göstermiştir. Bu sonuç, oyun tekniğinin farklı alanlar ve konular üzerinde etkililiği üzerine yapılmış diğer çalışmaların bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Elde edilen bu sonuçlara göre şu önerilerin dikkate alınması gerekmektedir:

1. Fransızca dersinde “sayılar, hava durumu, meslekler ve yer bildiren edatlar” konularının öğretimi üzerine yapılan araştırma, Fransızca dersinin diğer konularında da yapılmalıdır.

2. Lise 10. sınıf öğrencilerine uygulanan bu çalışma diğer ortaöğretim sınıflarında da uygulanmalıdır.

3. Lise 10. sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen bu araştırma, ilköğretim sınıflarında da gerçekleştirilmelidir.

4. İlköğretim ve ortaöğretim programlarında yer alan diğer dersler içinde, benzer çalışmalar yapılarak oyun tekniğinin başarıya etkisi araştırılmalıdır.

5. Oyun tekniğinin başarıyla uygulanabilmesi için öğretmenlere ve öğretmen adaylarına bu tekniğin yararları ve uygulanışı üzerine geniş bilgiler verilmelidir.

KAYNAKÇA

ADIGÜZEL, Ömer (1993), *Oyun ve Yaratıcı Drama İlişkisi*, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, Ankara Üniversitesi

AHİOĞLU, E. Nihal (1999), *Sembolik Oyunun 4 Yaş Çocuklarının Dil Kazanımına Etkisi*, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, Ankara Üniversitesi.

AKANDERE, Mehibe (2003), *Eğitici Okul Oyunları*, Ankara, Nobel Yayınları.

AKSAN, Doğan (1977), *Her Yönüyle Dil: Ana Çizgileriyle Dilbilim I*. Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.

ATAMAN, Ayşe (2001), *Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu*, Ankara, Nobel Yayınevi.

AY, Sıla (1997), *Yabancı Dil Öğretiminde Dramanın Kullanımı*, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, Ankara Üniversitesi.

AYNAL, Songül (1989), *Dramatizasyon Yönteminin Yabancı Dil Üzerindeki etkisi*, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Adana, Çukurova Üniversitesi.

BARD, Jean (1977), *Pour Lire Pour Rire*, Paris, Hachette.

BAŞARAN, İbrahim Ethem (1991), *Eğitime Giriş*, Ankara, Kadioğlu Matbaası.

BAYKAL, Erdoğan (1994), *Türkiye’de Sürdürülen Yabancı Dil olarak Almanca Öğretiminde Oyun ve Oyunsal Uğraşı*, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, Ankara Üniversitesi.

BEYAZITOĞLU, Ethem Nazif (1996), *Hayat Bilgisi Dersinde Bir Yöntem Olarak Eğitsel Oyunların Etkisi*, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, Ankara Üniversitesi.

BİLEN, Mürüvvet (1999), *Plandan Uygulamaya Öğretim*, Ankara, Anı Yayıncılık.

BİLSOY, Erday (1992), Suggested Games to Enhance Gramatical Correctness and Communicative Effectiveness in English Language Teaching, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

CALAQUE, Elizabeth, *Activités Ludiques et Apprentissage de la Langue*, Grenoble, Université Stendhal.

CALAQUE, Elizabeth, (1997), *L'enseignement Précoce du Français Langue Etrangère*, Grenoble, Université Stendhal.

CAN, Tuncer (2004), Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretmenlerin Yetiştirilmesinde Kuram ve Uygulama Boyutuyla Oluşturmacı Yaklaşım, *Yayınlanmamış yüksek Lisans Tezi*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi.

ÇALIŞKAN, Serap (1999), Almanca Öğretiminde Oyun Tekniği İle Öğretim Yöntemleri, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya, Sakarya Üniversitesi.

ÇEBİ, Ahmet (1984), Aktif Öğretim Yöntemlerinden Rol Oynama, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, Ankara Üniversitesi.

CHARLES, C.M.(1999), *Öğretmenleri İçin Piaget İlkeleri*, Ankara, Anı Yayıncılık.

ÇAKIR İLHAN, Ayşe (1999), *Drama*, İstanbul, Devlet Kitapları Müdürlüğü.

DEMİREL, Özcan (1997), *İlköğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretim*, İstanbul, MEB Yayınları.

DEMİREL, Özcan (2000), *Plandan Uygulamaya Öğretme Sanatı*, Ankara, Pegema Yayınevi.

DEMİREL, Özcan (2003), *Yabancı Dil Öğretimi*, Ankara, Pegema Yayınevi.

DEMİRCAN, Ömer (2000), *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri*, İstanbul, Der Yayınları.

DİLAÇAR, Agop (1968), *Dil, Diller ve Dilcilik*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, Sayı:2639.

DOĞAN, Mehmet (1996), *Yabancı Dil Öğrenimi ve Yabancı Dilde Öğretim*, Ankara, Bilge Dergisi, 10: 11-14.

EKMEKÇİ, Özden F. (1983) , *Yabancı Dil Eğitimi Kavram ve Kapsam*, İstanbul, Türk Dili: Özel Sayısı.

ERDEN, Münire (1995), *Eğitim Psikolojisi: Gelişim-Öğrenme-Öğretme*, Ankara, Arkadaş Yayınevi.

ERTÜRK, Selahattin (1972), *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara, Hacettepe Üniversitesi Basımevi.

GARCIA MAYO, Maria del Pilar (2003), *Age and The Acquisition of English as a Foreign Language*, Multilingual Matters , Clevedon ,Bufa.

GENÇ, Ayten (1999), *İlköğretimde Yabancı Dil*, Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 10:299-307, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi Basımları.

GENÇ, Ayten (2004), *Türkiye’de İlk ve Orta Öğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretimi*, Sosyal Bilimler Dergisi, 10:107-111, Bişkek, Manas Üniversitesi.

GİRGİN, Günseli (2005), *Oyunlarla Kavram Eğitimi Etkinlik Örnekleri*, Ankara, Anı Yayıncılık.

GÜVEN, Hanife (2000), *Mondialisation,Géopolitiques et Avenir des Langues*, La confrence d'ouverture de Jacques Attali, Paris.

HADFIELD, Jill (1999), *Beginners’ Communication Games*, China , Longman.

HADFIELD, Jill (1999), *Advanced Communication Game*, China , Longman.

HALLIWELL, Susan, (1992), *Teaching English in The Primary Classroom*, Essex, Longman.

HILL, L.A - FIELDEN,R.D.S. (1974), *English Language Teaching Games for Adult Student*, London, Printed Ofset.

JULIEN, Partice (1988), *Activités Ludiques*, Paris, CLE International.

KAF, Özlem (1998), Hayat Bilgiler Dersinde Bazı Sosyal Davranışların Kazandırılmasında Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisi, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Adana , Çukurova Üniversitesi.

KARABACAK, Nermin (1996), Sosyal Bilgiler Dersinde Eğitsel Oyunların Öğrencilerin Erişi Düzeyine Etkisi, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, Hacettepe Üniversitesi.

KARASAR, Niyazi (1999), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara, Nobel Yayınları.

KENNEDY, Marianne D. (1991), *Play-Language Relational in Young Children With Developmental Delays: Implications for Assessment*. Journal of Speech and Hearing Research, 34:112-122.

KOÇ, Filiz (1999), Yaratıcı Dramanın Sosyal Bilgiler Dersinde Bir Yöntem Olarak Öğrenmeye Etkisi, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, Ankara Üniversitesi.

KUZGUN, Yıldız (2000), *İlköğretimde Rehberlik*, Ankara, Nobel Yayın.

LARSEN-FREEMAN, Diana (2003), *Techniques and Principles in Language Teaching*, Oxford, Oxford University Pres.

LEE, W.R. (1979), *Language Teaching Games and Contests*, New York, Oxford University Pres.

LOPEZ, Javier Suso (2003), *Jeux Communicatifs et Enseignement Apprentissage des Langues Etrangere*, Granada, Université de Granada.

MARTINEZ, Pierre (1996), *La Didactique des Langues Etrangères*, Paris, Presses Universitaires de France.

M.E.B. (2004), *Ortaöğretim II. Yabancı Dil Fransızca Programı*. Ankara, M.E.B Yayınları.

MUSSATTI, Tulia (1986), *Representational and Communicative Abilities in Early Social Play*, Human Development, 29: 49-60.

ORLICH Donald C. (1985), *Teaching Strategie*, Toronto, B.C. Healt and Company.

İZGÖREN KUTAY, Meltem (2003), *Oyunlarla Dil Öğretimi*, Ankara, Academyplus Yayınevi.

PEHLİVAN, Hülya (1997), Örnek Olay ve Oyun Yoluyla Öğretimin Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrenme Düzeyine Etkisi, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Ankara, Hacettepe Üniversitesi.

PHILLIPS, Sarah (1998), *Young Learners*, Oxford, Oxford University Pres.

RICHARDS Jack, RENANDYA Willy (2002), *Methodology In Language Teaching*, Cambridge, Cambridge University Pres.

SELÇUK, Ziya (2000), *Gelişim ve Öğrenme*, Ankara, Nobel Yayınevi.

SENEMOĞLU, Nuray (1997), *Gelişim Öğrenme ve Öğretim:Kuramdan Uygulamaya*, Ankara , Özsen Yayınevi.

SENEMOĞLU, Nuray (2001), *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim*, Ankara, Gazi Kitabevi.

SÖNMEZ, Veysel (1997), *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı*, Ankara, Anı Yayıncılık.

TAŞLI, Feriha (2003), İlköğretimde İngilizce Öğretiminde Oyun Tekniğinin Erişmeye Etkisi, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Niğde, Niğde Üniversitesi.

TRAINAUD, Annie (1979), *Des Jeux Pour Apprendre*, Paris, Hachette.

TELMAN, Nursel (1998), *Eğitici Öğrenme Yöntemleri*, İstanbul, Epsilon Yayıncılık.

ÜSTÜNDAĞ, Tülay (1988), Dramatizasyon Ağırlıklı Yöntemin Etkliliği, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, Hacettepe Üniversitesi.

VARIŞ, Fatma (1988), *Eğitimde Program Geliştirme :Teori ve Teknikler*, Ankara, Ankara Üniversitesi.

WEISS, François (1983), *Jeux et Activités Communicatives dans la Classe de Langue*, Paris, Hachette.

WRIGHT, Andrew (1985), *Games for Language Learning*, London, Cambridge University Pres.

YANPAR, Tuğba (2005), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Ankara, Anı Yayıncılık.

YEŞİLYAPRAK, Binnur (2002), *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*, Ankara, Pegema Yayınları.

YILDIZ, Ayşe Aylin (2001), *Teaching English To Young Learners Through Games*, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara: Gazi Üniversitesi.

YILDIZ, Vesile (1992), *İzmir İl Merkezindeki Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Oyunun Yeri*, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi.

İNTERNET SİTELERİ

<http://www.adodoc.net/>

<http://www.apprendre-le-francais.com/>

<http://www.cle-inter.com>

<http://www.cu.edu.tr>

<http://www.dilokulu.com/genel.asp?id=429>

<http://www.diplomatie.gouv.fr/>

<http://www.education.gouv.fr/>

<http://www.eslteachersboard.com/cgi-bin/language/index.pl>

http://farabi.selcuk.edu.tr/suzep/turk_dili/ders_notlari/bolum_1/bolum01.html#K2

<http://www.fle.fr/>

<http://www.franccparler.org/parcours/jeux.htm>

<http://french.about.com/library/weekly/bltopicsub-teachg.htm>

<http://www.jeuxdemots.providence.learningtogether.net/>

<http://lexiquefle.free.fr/>

<http://wwwlib.umi.com/dissertations>

<http://www.liensutiles.org/languefranc.htm>

<http://www.maximumbilgi.com>

<http://www.meb.gov.tr/>

<http://www.polarfle.com/>

<http://sourtimes.org/show.asp?t=dil>

<http://www.tdk.org.tr/>

<http://www.u-grenoble3.fr/stendhal/index.html>

<http://www.ulakbim.gov.tr>

<http://www.wikipedia.org>

Ek 1

DERS PLANI

OKUL ADI: Adana Erkek Lisesi

DERS ADI: II. Yabancı Dil- Fransızca

SINIF/ŞUBE: 10/F

SÜRE: 40'+40'

KONU: Hava Durumu

KAYNAKLAR/ ARAÇ-GEREÇLER: Ders Kitabı, Havanın farklı Durumlarını Gösteren Resimli Kartonlar.

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Düz Anlatım Yöntemi, Soru- Cevap Tekniği, Oyun Tekniği

ÜNİTE YA DA KONUNUN ÖRÜNTÜSÜ:

Hava durumu

Hava durumunun sorusu

Havanın farklı durumları ve telaffuzları

ANA NOKTA: Hava durumunun doğru olarak telaffuz edilmesi gerektiği unutulmamalıdır.

YARDIMCI NOKTALAR: Hava durumunu doğru telaffuz etmek için farklı hava durumlarını unutmamak gerekir.

HEDEFLER:

1. Hava durumu bilgisi.
2. Şekille veya rakamla verilen hava durumlarını yazılı veya sözlü ifade edebilme.
3. Öğrendikleri hava durumlarını doğru olarak telaffuz edebilme ve yazabilme.
4. Farklı aylarda ve mevsimlerde havanın nasıl olduğunu ve hava sıcaklığının kaç derece olduğunu söyleyebilme.

GİRİŞ BÖLÜMÜ:

1. **DİKKAT ÇEKME:** Öğretmenin “ Bugün hava nasıl?” , “ Hava soğuk mu?”, “ Ağustos ayında ülkemizde hava nasıl olur?” gibi sorularla öğrencilerin dikkatini konu üzerine çekmesi.

2. **GÜDÜLEME:** Bu konuyu dikkatle dinler ve etkinliklere katılırsanız konuyla ilgili sorulara doğru cevap verir ve başarılı olursunuz.

3. GÖZDEN GEÇİRME: Daha sonra öğretmenin “Fransızca olarak hava durumunu sormayı ve cevap vermeyi öğreneceğiz.” diyerek dersin hedeflerinden öğrencileri haberdar etmesi. “Bundan sonra sizlerde “Hava nasıl?” sorusuna cevap verebileceksiniz” diyerek öğrencileri motive etmesi.

4. DERSE GEÇİŞ: Öğretmenin daha önceki derslerde sayılar, yılın ayları ve mevsimler konularını işlediklerini hatırlatarak, bu derste ise geçmiş derslerden yararlanarak hava durumu konusunu öğreneceklerini belirterek derse başlaması.

İŞLENİŞ:

1. Öğretmenin üzerinde güneş çizili bir kartonu göstererek “Quel temps fait-il?” diye sorması. Öğrencilerden yanıt beklemeden “Il y a du soleil.” diye cevap vermesi. Öğretmenin el kol hareketleri ile sınıfa bu cümleleri tekrar ettirmesi. Havanın farklı durumlarının çizilmiş olduğu kartonları da ayrı ayrı göstererek öğretmenin her defada “Quel temps fait-il?” sorusu ile farklı durumların cevaplarını tekrar ederek derse devam etmesi.

“Il fait chaud.”

“Il fait beau.”

“Il y a du soleil.”

“Il fait froid.”

“Il fait mauvais.”

“Il y a du vent.”

“Il y a des nuages.”

“Il y a du brouillard.”

“Il neige.”

“Il pleut.”

Daha sonra bu cümleler öğrencilere tekrar ettirerek, kalıpların öğrenilmesinin sağlanması. Ayrıca hava durumunu söylerken fiille, isimle ve sıfatla nasıl söyleneceğinin üzerinde durulması.

Farklı şehirlerin hava durumunu gösterir bir haritanın tahtaya çizilmesi ve öncelikle istekli öğrencilerden başlanarak soruların sorulması:

1. “Quel temps fait il à Adana?”

“Il fait beau à Adana.”

2. “Quel temps fait il à Rize?”

“Il pleut à Rize.”

3. “Il fait -10 ° degrés à Kars. Quel temps fait il à Kars?”

“Il fait froid à Kars.”

Diğer öğrencilerinde katılımının sağlanması.

2. Konunun anlatımından sonra öğrencilere “Hava Durumu” ile ilgili bir oyun oynanacağını söylemesi ve oyunun kurallarını anlatması:

Öncelikle öğrencilerin farklı iki grup oluşturması sağlanır. Birinci gruba “A” grubu, ikinci gruba “B” grubu denir. Üzerlerinde farklı hava durumlarının çizilmiş olduğu küçük kartonlar masa üzerine dizilir. Her birinde farklı hava durumunu gösterir bir resim bulunmaktadır. İlk gruptan bir öğrenci gelerek bir kartonu çeker ve resmi tasvir eder. Örneğin, öğrenci üzerinde kardan adam çizilmiş kartonu eline alıp “Il fait froid à Erzurum.” veya “Il neige à Erzurum.” dediğinde grubuna 1 puan kazandıracaktır. Yanlış söylemesi durumunda ise karşı gruba 1 puan kazandırmış olacaktır. Her iki grubun bütün öğrencilerinin bir kart çekip hava durumunu söylemesiyle oyun sona erecektir. En çok puan alan grup birinci ilan edilip ödüllendirilecektir.

(Öğrenciler yarışmada puan alabilmek için kalıpları doğru kullanmak ve düzgün telaffuz etmek için çaba harcayacaklardır.)

ÖZET: Fransızca da hava durumunu sorarken “Quel temps fait il?” soru kalıbını kullanmak gerektiğinin ve cevaplarken de birbirinden farklı birkaç seçenekli cümle kalıplarının kullanabileceğinin örneklerle tekrar edilmesi.

“Il fait beau .”

“Il pleut.”

“Il y a du soleil.”

“Il y a des nuages.”

DEĞERLENDİRME:

1. Quelle temps fait-il?

- a) Il fait chaud.
- b) Il y a du soleil.
- c) Il fait beau.
- d) Il pleut.
- e) Il y a du brouillard.

2. Cochez la bonne reponse.

- a) Il ya du vent. →
- b) Il neige. →
- c) Il ya des nuages. →
- d) Il fait beau. →
- e) Il pleut. →

3. Aujourd'hui, il fait 30° degrés à Mersin. Alors →

- a) Il fait mauvais à Mersin.
- b) Il ya du vent à Mersin.
- c) Il fait chaud à Mersin
- d) Il neige à Mersin.
- e) Il pleut à Mersin.

4. **ANTALYA** →

KARS →

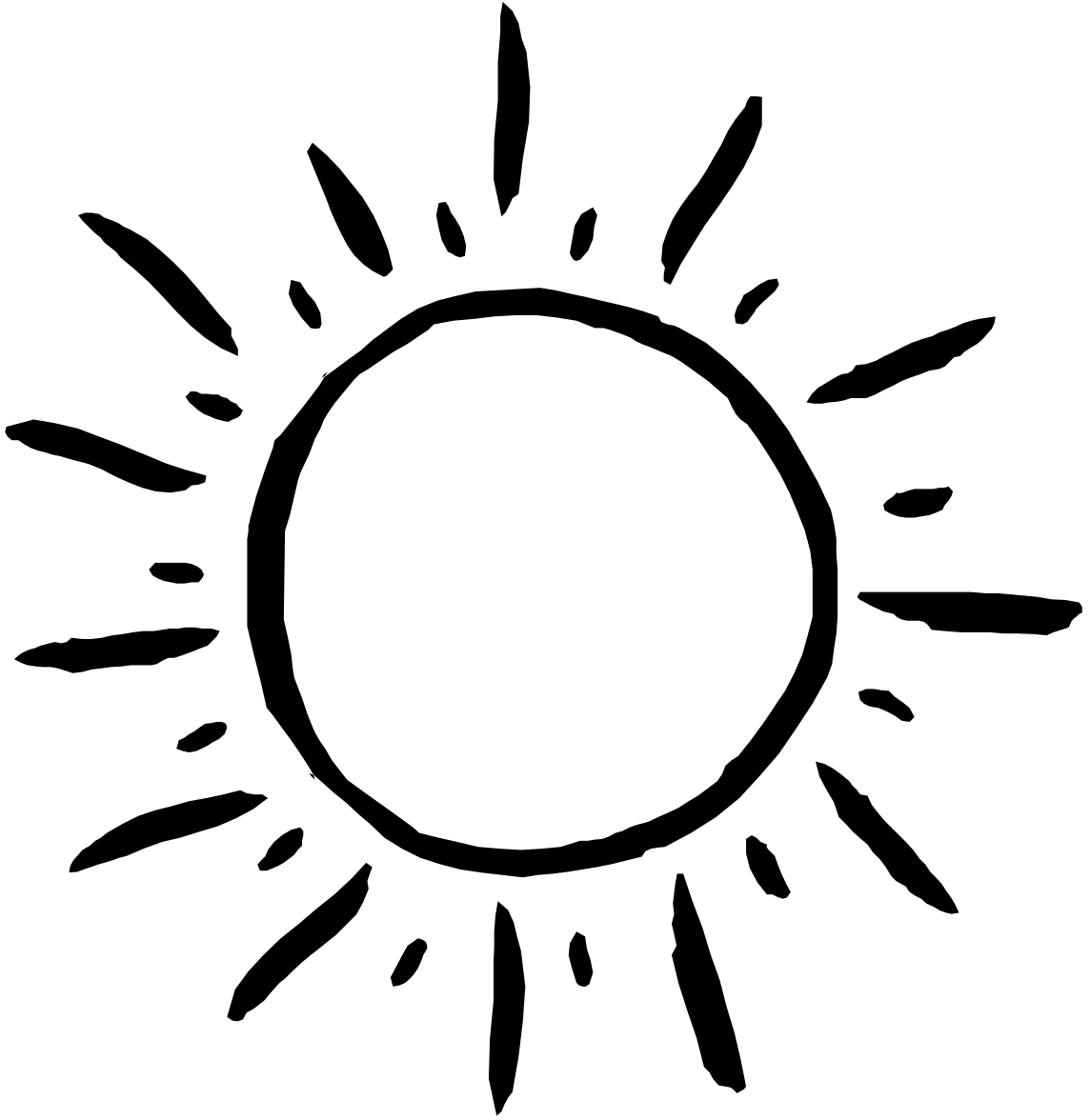
- a) Il fait mauvais à Antalya.
Il y a du vent à Kars.
- b) Il fait chaud à Antalya.
Il pleut à Kars.
- c) Il y a des nuages à Antalya.
Il y a du brouillard à Kars.
- d) Il fait beau à Antalya.
Il neige à Kars.
- e) Il neige à Antalya.
Il pleut à Kars.

5- En août, quel temps fait-il dans votre pays?

- a) Il fait mauvais dans mon pays, en août.
- b) Il neige dans mon pays, en août.
- c) Il fait froid dans mon pays, en août.
- d) Il pleut dans mon pays, en août.
- e) Il fait chaud dans mon pays, en août.

Cevap Anahtarı: 1-d, 2-b, 3-c, 4-d, 5-e

İSTANBUL

RIZE

-18

ERZURUM

DERS PLANI

OKUL ADI: Adana Erkek Lisesi

DERS ADI: II. Yabancı Dil - Fransızca

SINIF/ŞUBE: 10/F

SÜRE: 40'+ 40'

KONU: SAYILAR

KAYNAKLAR/ ARAÇ- GEREÇLER: Ders Kitabı, Sayıların Bulunduğu Küçük Kartlar ve Tombala Kartları.

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Düz Anlatım Yöntemi ve Oyun Tekniği (Sayı Oyunları).

ÜNİTE YA DA KONUNUN ÖRÜNTÜSÜ:

Sayılar

Sayıların Toplama, Çarpma , Çıkarma ve Bölme İşlemlerinin Telaffuzu

ANA NOKTA: Gösterilen bir resim ya da şekildeki, okunan bir metindeki sayıların doğru söylenmesi gerektiği unutulmamalıdır.

YARDIMCI NOKTALAR: Toplama, çıkarma, bölme ve çarpma işlemlerini doğru bir şekilde yapabilmek için sayıları iyi öğrenmeliyiz.

HEDEFLER:

1. Fransızca olarak sayıları söyleyebilme.
2. Fransızca olarak sayıların toplama, çıkarma, çarpma ve bölme işlemlerini söyleyebilme.
3. Öğrendikleri sayıları yazılı ve sözlü olarak ifade edebilme.

GİRİŞ BÖLÜMÜ:

DİKKAT ÇEKME: Öğretmenin üzerinde farklı sayıların bulunduğu kartları göstererek öğrencilerin dikkatini çekmesi.

GÜDÜLEME: Eğer konuyu dikkatlice dinlerseniz konu ile ilgili sorulara doğru cevap vererek ödül alabilirsiniz.

GÖZDEN GEÇİRME: Öğretmenin “ Fransızcada sayılar nasıl söyleniyor onu öğreneceğiz. Ayrıca basit matematik işlemleri yapılırken kullanılan matematiksel terimlerin bu dilde söylenişini ve yazılışını da öğrenerek, bu konudaki soruları yanıtlayabileceksiniz.” demesiyle öğrencilerin motivasyonu sağlanır ve öğrenciler hedeften haberdar edilir.

DERSE GEÇİŞ: Öğretmenin bazı kalıp cümleler olduğu konusunda öğrencileri uyarması, doğru telaffuzun önemi üzerinde durması ve anlaşılmayan yerler olursa tekrar anlatacağını belirtmesi üzerine ders etkinliklerine başlanır.

İŞLENİŞ:

1. Öğretmenin üzerinde basitten karmaşığa sayılar bulunan kartları öğrencilere göstererek sayıları telaffuz etmesi. Öncelikle geçmiş derslerde öğrenilen tek basamaklı sayıları hatırlatarak öğrencilerden gönüllü olanlardan bu sayıların söylenişlerini istemesi. Daha sonra daha karmaşık sayılar üzerinde durarak öğretmenin tekrar etmesi. Bir basamaklı sayıdan başlayarak dört basamaklı sayılara kadar altını çizerek, mantığı ile yazarak söylemesi. Sayıları birden başlayarak sıra halinde tahtaya yazılması ve tek tek bu sayıların telaffuzlarının yapılması. Sınıfta öncelikle istekli öğrencilerin sayıları tekrar etmesine olanak verilmesi daha sonra diğer öğrencilerden de aynı alıştırmaları yapmalarının sağlanması.

Sayıların telaffuzundan sonra toplama, çıkarma, çarpma ve bölme işlemleri yapılırken kullanılan terimleri öğretmenin tahtada tek tek göstererek telaffuz etmesi:

Un-1	Onze-11	Vingt-et-un-21	Quarante-40
Deux-2	Douze-12	Vingt-deux-22	Cinquante-50
Trois-3	Treize-13	Vingt-trois-23	Soixante-60
Quatre-4	Quatorze-14	Vingt-quatre-24	Soixante-dix-70
Cinq-5	Quinze-15	Vingt-cinq-25	Quatre-vingt-80
Six-6	Seize-16	Vingt-six-26	Quatre-vingt-dix-90
Sept-7	Dix-sept-17	Vingt-sept-27	Cent-100
Huit-8	Dix-huit-18	Vingt-huit-28	Mille-1000
Neuf-9	Dix-neuf-19	Vingt-neuf-29	Million-1 000 000
Dix-10	Dix-neuf-19	Trente-30	Milliard-1 000 000 000

Daha sonra öğretmenin, üzerinde basitten karmaşığa toplama, çıkarma, çarpma ve bölme işlemlerinin yapılmış olduğu kartları öğrencilere göstererek tek tek sayıları ve matematiksel terimleri söylemesi. Gönüllü olan öğrencilerden aynı şekilde kartlar üzerindeki sayıları ve matematiksel terimleri telaffuz etmesini istemesi. Diğer öğrencilerin de katılımını sağlaması.

2. Öğrencilere sayılarla ilgili bir oyun oynayacakları söylenerek oyunun kurallarının anlatılması:

Bu oyunun Tombala oyunundan bir tek farkı, sayılar dışında bazı işlemlerde bulunmasıdır. Oyun sırasında öğrencilerin öğretmenin torbadan çekip okuduğu sayıları iyice dinleyerek anlaması, oyuna tam olarak katılması için gereklidir.

Öğretmenin öğrencilerin her birine üzerinde karışık olarak sayıların ve işlemlerin bulunduğu kartları dağıtması ve öğrenciler hazır olunca öğretmenin içinde üzerinde sayılar bulunan kartları tombala torbasından çekmeye başlamasıyla oyun başlar. Kartlar üzerinde toplam onbir farklı sayı ve üç farklı işlem bulunmaktadır. Öğrenciler öğretmenin torbadan çekip okuduğu sayılar veya işlem kartlarında varsa küçük bir kağıtla o sayının veya işlemin üzerini kapatır. Kartında yan yana beş sayı çıkan öğrenci "BİRİNCİ ÇİNKO" diyerek oyunun birinci aşamasını bitirir ve ödüle hak kazanır. Oyun devam eder ve "İKİNCİ ÇİNKO" yu yapan öğrenci de ödüle hak kazanır. En son kartındaki tüm sayıları okunan öğrenci "TOMBALA" diyerek oyunu bitirir ve büyük ödülü alır. Ödüller daha önceden öğretmen ve öğrenciler tarafından belirlenmiş ödüllerdir. Tüm sınıfa derse katkılarından dolayı teşekkür edilerek pekiştireç verilir.

ÖZET: Sayıların baştan itibaren genel bir tekrarının yapılması, öğrencilerin telaffuzu üzerinde durularak yapılan hataların düzeltilmesi.

DEĞERLENDİRME:

1. **2564** →

- a) Deux mille cinq cent soixante- quatre.
- b) Cinq mille deux cent cinquante.
- c) Trois mille cinq cent soixante-douze.
- d) Deux mille quatre cent soixante-dix.
- e) Quatre mille six cent soixante-quatre.

2. **25+6= 31**

- a) Vingt plus cinq égale vingt et un.
- b) Vingt-cinq plus six égale trente et un
- c) Trente-cinq plus six égale quarante et un.
- d) Vingt-deux moins six égale dix-huit.
- e) Cinquante plus six égale cinquante- six.

3. **44: 4= 11**

- a) Quarante-quatre divisé par onze, ça fait quatre.
- b) Quarante-quatre multiplié par deux, ça fait vingt-deux.
- c) Cinquante-cinq divisé par cinq, ça fait onze.
- d) Quarante-quatre divisé par quatre. Ça fait onze.
- e) Cinq multiplié par quatre, ça fait vingt.

4. **Le numéro des gares parisienne: C'est le quarante-cinq , quatre-vingt-deux, cinquante, cinquante.**

- a) 45 62 40 40
- b) 65 42 55 55
- c) 45 82 50 50
- d) 70 72 35 35
- e) 55 62 60 60

5. Aéroport de Rossy: 45 62 17 83

- a) C'est cinquante-cinq, soixante-deux, dix-huit, quatre-vingt.
- b) C'est cinquante, soixante-dix, dix-sept, quatre-vingt-deux.
- c) C'est cinquante-sept, soixante-deux, douze, quatre-vingt-deux.
- d) C'est quarante-cinq, soixante-deux, dix-sept, quatre-vingt-trois.
- e) C'est trente-cinq, soixante-deux, dix-six, quatre-vingt-trois.

Cevap Anahtarı: 1-a, 2-b, 3-d, 4-c, 5-d

$$25+6=31$$

Vingt-cinq plus six égale trente et un

$$55/5= 11$$

Cinquante-cinq divisé par cinq, ça fait onze.

Ek 3

DERS PLANI

OKUL ADI: Adana Erkek Lisesi

DERS ADI: II. Yabancı Dil - Fransızca

SINIF/ŞUBE: 10/F

SÜRE: 40'+40'

KONU: Meslekler

KAYNAKLAR/ARAÇ-GEREÇLER: Ders Kitabı, Havanın farklı Durumlarını Gösteren Resimli Kartonlar.

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Düz Anlatım Yöntemi, Soru- Cevap Tekniği, Oyun Tekniği.

ÜNİTE YA DA KONUNUN ÖRÜNTÜSÜ:

Meslekler

Meslek sorusunun sorulması

Mesleklerin doğru dilbilgisi kalıbıyla sorulup söylenebilmesi ve düzgün telaffuz edilmesi.

ANA NOKTA: Mesleklerin doğru dilbilgisi kalıbıyla sorulup söylenmesi ve düzgün telaffuz edilmesi gerektiği unutulmamalıdır.

YARDIMCI NOKTALAR: Meslek adlarını doğru ve yerinde kullanabilmek için farklı meslekleri unutmamak gerekir.

HEDEFLER:

1. Meslekler bilgisi.
2. Meslekleri yazılı veya sözlü ifade edebilme.
3. Öğrendikleri meslekleri cümle içinde doğru olarak kullanabilme ve telaffuz edebilme.
4. Hangi mesleğin hangi mekanlarda yapıldığını ve işlevlerini kavrayabilme ve ifade edebilme.

GİRİŞ BÖLÜMÜ:

DİKKAT ÇEKME: Öğretmenin bir öğrenciye yönelerek “ Baban ne iş yapıyor?”, “Annenin mesleği nedir?” gibi sorular sorması. Daha sonra gazete ve dergilerden kesilmiş mesleklerle ilgili resimleri sınıfa dağıtarak öğrencilerin dikkatini konu üzerine çekmesi.

GÜDÜLEME: Bu konuyu dikkatli dinler ve etkinliklere katılırsanız başarılı olduğunuz gibi bir takım sürprizleri de bulabilirsiniz.

GÖZDEN GEÇİRME: Öğretmenin “ Tanıştığımız bir kişiye mesleğini sorabileceğiz, aynı zamanda kendi mesleğimizi ve diğer kişilerin mesleklerini de söyleyebileceğiz.” diye bir kısa açıklama yapması ve ana hatlarıyla dersin hedeflerinden öğrencilere bahsetmesi.

DERSE GEÇİŞ: Öğretmenin “Bu derste bazı kalıp cümleler var. Bu cümleleri düzgün bir şekilde ve doğru olarak telaffuz etmeniz gerekiyor. Anlamadığınız yerleri sorun, tekrar anlatırım.” demesi ve derse geçiş için gerekli ortamı sağlaması.

İŞLENİŞ:

Öğretmenin bir erkek öğrenciyi tahtaya kaldırarak “ Quelle est ta profession?” diye sorması ve hemen cevabı kendi vererek öğrenciyi tekrarlatması:

“ Je suis étudiant.”

Daha sonra öğretmenin kendi mesleğini söylemesi ve soru kalıbıyla beraber tahtaya yazması:

“Je suis professeur.” İstekli öğrencilere bu soruyu sorarak cevap alması.

Öğrenci cevaplarından sonra tahtadaki öğrenciyi ve kendini göstererek

“Je suis profeseur.”

“Il est étudiant.” diyerek vurgu yapması.

Daha sonra bir kız öğrenciyi işaret ederek “ Elle est étudiante.” demesi ve iki öğrenci arasındaki eril-dişil farkını bu iki cümleyi tekrar ederek ortaya çıkarması.

Ayrıca sınıf içindeki bir kaç öğrencinin mesleğini sorup sınıftan cevap alması:

1. “Quelle est la profession de Duygu?”

“Elle est étudiante.”

2. “Quelle est la profession de Mehmet?”

“Il est étudiant.”

Öğretmenin diğer meslekleri tahtaya eril-dişil durumuyla yazarak, her meslek için tanınmış kişilerden örnekler vererek öğrencilerinde derse katılımını sağlayıcı sorularla konunun pekişmesini sağlaması.

1. “Quelle est la profession de Zerrin Özer?”

“Elle est chanteuse.”

2. “Quelle est la profession de Kenan Doğulu?”

“Il est chanteur.”

3. “Quelle est la profession de Brad Pitt?”

“Il est acteur.”

4. “Quelle est la profession de Julia Roberts?”

“Elle est actrice.”

5. “Quelle est la profession de Ronaldinho?”

“Il est footballeur.”

Meslek adlarının dilbilgisi kalıplarıyla verilmesinden sonra daha önceki derslerde gördüğümüz sözcüklerden yararlanılarak hangi meslek sahibinin hangi mekanda çalıştığını gösteren örneklere yer vermesi:

“Qui travaille dans....?” Soru kalıbını vermesi ve bu kalıbı öğrencilere uygulaması:

1. “Qui travaille dans une usine?”

“L'ouvrier travaille dans une usine.”

2. “Qui travaille dans une boulangerie?”

“Le boulanger travaille dans une boulangerie.”

Konunun anlatılmasından sonra öğretmen tarafından bu konu üzerine oyun oynanacağına söylenmesi ve oyunun kurallarının açıklanması.

Her şeyden önce bunun bir eğitici oyun olduğunun belirtilmesi. Yarışma ortamından çok, rahat bir öğrenme ortamı oluşturulması gerektiğinin açıklanması. Oyun kurallarına uyulması, oyun sırasında saygı çerçevesinden çıkılmaması, rakip grubun üyelerine karşı kırıcı olunmaması, kazanmak için kural dışı hareketler yapılmamasının anlatılması.

Sınıfın iki takıma ayrılması ve “A” grubu, “B” grubu olarak isimlendirilmesi. Her gruptan sırasıyla bir öğrencinin kalkarak masanın üzerinde her birinde ayrı bir meslek yazan kağıdı çekerek diğer grup öğrencilerinin sorularına “oui” veya “non” diye cevaplar vererek beş soru ve üç tahmin haklarından sonra mesleğini söylemesi. Karşı grubun tahtadaki öğrencinin mesleğini doğru olarak tahmin ederse on puan alması, bilemezse diğer grubun on puan alması ile oyunun devam etmesi. Ders sonunda en çok puanı alan grubun oyunu kazanması ve öğretmen tarafından ödüllendirilmesi.

ÖZET: Fransızcada “Mesleğiniz nedir?” veya “Mesleğin ne?” sorularının “Quelle est votre profession?”, “Quelle est ta profession?” cümleleri ile sorulacağını, cevaplarken de “Je suis.....” Kalıbı kullanılarak cevap verileceğinin, ayrıca bir diğer kişinin mesleğinin nasıl sorulacağı ve nasıl cevaplanacağını birkaç örnekle tekrar edilmesi.

“Quelle est la profession de.....?”

“Il est .....

“Elle est .....

DEĞERLENDİRME:

1. Quelle est votre profession?

- a) je suis élève.
- b) Il est élève
- c) Elle est élève
- d) Tu es élève.
- e) Vous êtes élève.

2. L'infirmière travaille dans.....

- a) Un lycée.
- b) Un bureau.
- c) Une usine
- d) Un salon de coiffeur.
- e) Un hôpital.

3. Quelle est la profession de Sezen Aksu?

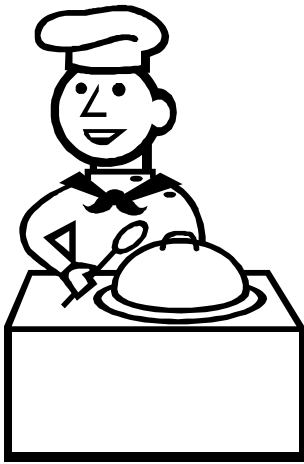
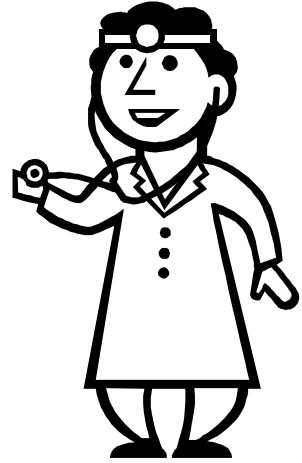
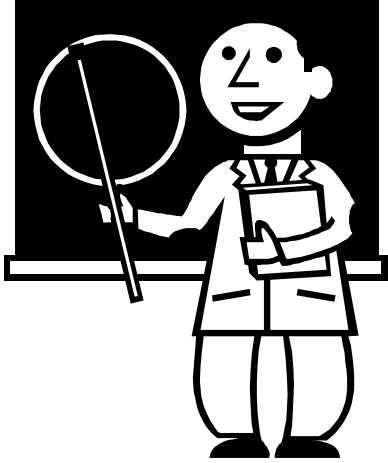
- a) Elle est professeur.
- b) Il est chanteur.
- c) Elle est chanteuse.
- d) Elle est vendeuse.
- e) Il est garçon.

4. Qui travaille dans un lycée?

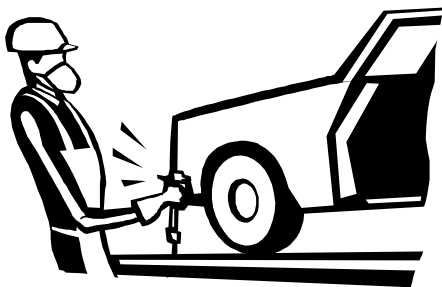
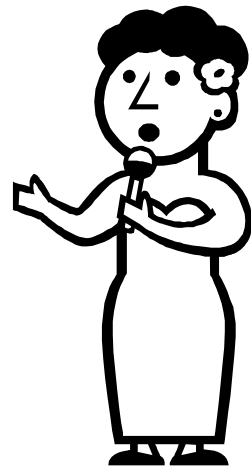
- a) L'acteur
- b) Le professeur
- c) L'ouvrier
- d) Le musicien
- e) L'architecte

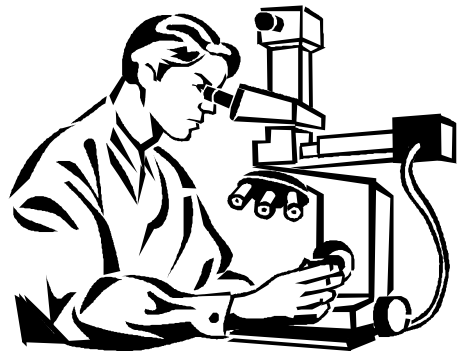
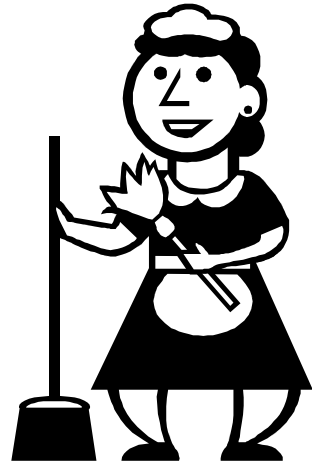
- 5.
1) Kadir İnanır	a) Journaliste
2) Maradona	b) Comédien
3) Mehmet Ali Birand	c) Acteur
4) Sertap Erener	d) Footballeur
5) Cem Yılmaz	e) Chanteuse
-
a) 1→e, 2→b, 3→c, 4→a, 5→d
b) 1→d, 2→c, 3→a, 4→b, 5→e
c) 1→c, 2→d, 3→a, 4→e, 5→b
d) 1→b, 2→c, 3→d, 4→e, 5→a
e) 1→a, 2→b, 3→e, 4→d, 5→c

Cevap Anahtarı: 1-a, 2-e, 3-c, 4-b, 5-c

DERS PLANI

OKUL ADI: Adana Erkek Lisesi

DERS ADI: II. Yabancı Dil - Fransızca

SINIF/ŞUBE: 10/F

SÜRE: 40'+ 40'

KONU: YER BİLDİREN EDATLAR

KAYNAKLAR/ ARAÇ- GEREÇLER: Ders Kitabı, Yer Bildiren Edatları Belirten Resimli Kartonlar.

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Düz Anlatım Yöntemi, Soru- Cevap Tekniği, Oyun Tekniği.

ÜNİTE YA DA KONUNUN ÖRÜNTÜSÜ:

Yer bildiren edatlar.

Yer bildiren edatların cümle içinde kullanımı.

Yer bildiren edatların doğru kullanımı ve düzgün telaffuz edilmesi.

ANA NOKTA: Yer bildiren edatların cümle içinde doğru kullanılması ve düzgün telaffuz edilmesi gerektiği unutulmamalıdır.

YARDIMCI NOKTALAR: Yer bildiren edatları doğru ve yerinde kullanabilmek için anlamlarını iyi öğrenmek gerekir.

HEDEFLER:

1. Yer bildiren edatlar bilgisi.
2. Yer bildiren edatları yazılı veya sözlü ifade edebilme.
3. Yer bildiren edatların hangi durumda kullanılacağını kavrayabilme.
4. Bu edatları cümle içinde doğru olarak kullanabilme.

GİRİŞ BÖLÜMÜ:

DİKKAT ÇEKME: Tahtaya ekte de görülen yer bildiren edatları görsel olarak açıklamayı sağlayacak büyük bir resmin çizilerek öğrencilerin dikkatinin konu üzerine çekilmesi.

GÜDÜLEME: “Bu konuyu iyi dinlerseniz bu konuyla ilgili çıkacak sorulara çok rahat bir şekilde cevap verebilir ve başarılı olabilirsiniz.” sözleri ile öğretmenin öğrencileri motive etmesi.

GÖZDEN GEÇİRME: Öğretmenin bu konu öğrenilirse öğrencilerin bir nesnenin veya kişinin yerini doğru bir şekilde ifade edebileceklerini belirterek dersin hedeflerini ana hatlarıyla açıklaması.

DERSE GEÇİŞ: Öğretmenin derste öğrenilmesi gereken bazı kelimeler olduğunu ve bunların cümle içinde doğru kullanılması gerektiğini belirtmesi ve anlaşılmayan yerlerin tekrarlanacağını ifade etmesiyle derse başlamak için gerekli ortamı sağlaması.

İŞLENİŞ:

1. Öğretmenin derse başlarken ekte görüldüğü gibi tahtaya çizilen resim üzerinde nesnelere göstererek yerlerini “Où est .....?” soru kalıbı ile sorması ve cevabı beklemeden hemen cevap vermesi:

“Où est le café?”

“Il est à **coté de la** boulangerie.” ou

“Il est à **coté de la** boucherie.” ou

“Il est **entre** la boulangerie et la boucherie.”

“Où est le restaurant.?”

“Il est **en face du** café.”

Daha sonra diğer yer bildiren edatlar (derrière, sur, sous, dans, au bord de, à gauche de, à droite de...) üzerine de resimden farklı örnekler vererek öğretmenin her bir edatı farklı bir cümlede kullanması ve el kol hareketleri ile de anlamlarını anlatması.

Her bir yer bildiren edat ile ilgili örnek verdikten sonra öğrencilere konu üzerine tek tek soru sorması:

“Où est la boulangerie?”

“Il est à gauche du café.”

“Où est le garçon?”

“Il est au bord de la rivière.”

“Où est la femme?”

“Elle est dans la voiture.”

“Où est le chat?”

“Il est sous la voiture.”

2. Konunun anlatılıp, örneklerin verilmesinden sonra öğretmenin öğrencilere konuyla ilgili bir oyun oynayacaklarını söylemesi ve oyunun kurallarını açıklaması:

Öğrencilerin “A” ve “B” grubu olarak iki grup oluşturması. Yer bildiren edatların cümle içinde kullanımını sağlayacak bir resmin tahtaya çizilmesi. Her iki takım içinde hazırlanmış olan küçük kağıtların ters bir şekilde öğretmen masasına dizilmesi. Sırasıyla her gruptan bir öğrencinin gelerek masadan bir kağıt seçmesi ve tahtaya çizilmiş resmi baz alarak soruya cevap vermesi.

Örnek:

“Où est le garçon?”

“Il est sous l’arbre”.

Öğrenci kağıttaki soruya doğru cevap vermesi grubuna 10 puan kazandırırken, doğru cevap verememesi ve karşı grubun 10 puan kazanması.

Oyun her iki grubun öğrencilerinin kağıtlarda yazılı sorulara cevap vermesi ile devam etmesi. Oyunun sonunda en çok puanı alan grubun birinciliğinin ilan edilmesi.

ÖZET: Fransızcada “Où est.....?” soru kalıbının kullanılmasının tekrar edilmesi. Ayrıca bu sorunun cevaplandırılmasında kullanılan yer bildiren edatların tekrar özetlenmesi:

Entre, dans, sous ,sur, derrière, à coté de, à gauche de, à droit de, en face de gibi yer bildiren edatlar üzerine farklı örnekler verilmesi ve öğrencilerin anlamadıkları yerler üzerinde durularak dersin son bulması.

DEĞERLENDİRME

Observez le dessin et complétez les phrases.(Pour les questions 1- 2- 3)

BOUCHERIE	CAFE	RESTAURANT

1 . La boucherie est ..... café.

- a) à côté du
- b) en face du
- c) derrière
- d) sur
- e) sous

2. .... est entre la boucherie et le restaurant.

- a) La voiture
- b) La table
- c) Le café
- d) La boulangerie
- e) L'arbre

3. Cochez la bonne reponse.

- a) La boucherie est à gauche du café.
- b) Le café est en face du restaurant.
- c) Le restaurant est entre le café et la boucherie
- d) La boucherie est entre le café et le restaurant
- e) Le café est derrière le restaurant.

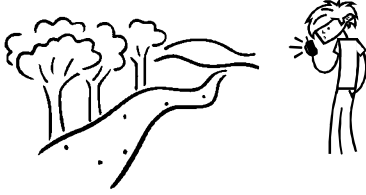
4.

L'oiseau est ..... l'arbre. Le chien est ..... l'arbre.

- a) sous / dans
- b) entre / sur
- c) en face de / sous
- d) sur / derrière
- e) derrière / dans

5. **Où est le garçon?**

- a) Il est dans la voiture.
- b) Il est sur l'arbre
- c) Il est entre la table et la chaise.
- d) Il est au bord de la rivière.
- e) Il est à côté du café.

Cevap Anahtarı: 1-a, 2-c, 3-a, 4-d, 5-d

BOUCHERIE	CAFE	RESTAURANT

La boucherie est à gauche du café.

Le café est entre la boucherie et le restaurant.

La boucherie est à gauche du café.

EK 5

ÖN TEST- SON TEST

1. Quel temps fait-il?

- a) Il fait chaud.
- b) Il y a du soleil.
- c) Il fait beau.
- d) Il pleut.
- e) Il y a du brouillard.

2. Cochez la bonne reponse.

a) Il ya du vent. →

b) Il neige. →

c) Il ya des nuages. →

d) Il fait beau. →

e) Il pleut. →

3. Aujourd'hui, il fait 30° degrés à Mersin. Alors →

- a) Il fait mauvais à Mersin.
- b) Il ya du vent à Mersin.
- c) Il fait chaud à Mersin
- d) Il neige à Mersin.
- e) Il pleut à Mersin.

4. **ANTALYA** →

KARS →

- a) Il fait mauvais à Antalya.
Il y a du vent à Kars.
- b) Il fait chaud à Antalya.
Il pleut à Kars.
- c) Il y a des nuages à Antalya.
Il y a du brouillard à Kars.
- d) Il fait beau à Antalya.
Il neige à Kars.
- e) Il neige à Antalya.
Il pleut à Kars.

5. **En août, quel temps fait-il dans votre pays?**

- a) Il fait mauvais dans mon pays, en août.
- b) Il neige dans mon pays, en août.
- c) Il fait froid dans mon pays, en août.
- d) Il pleut dans mon pays, en août.
- e) Il fait chaud dans mon pays, en août.

6. **2564** →

- a) Deux mille cinq cent soixante- quatre.
- b) Cinq mille deux cent cinquante.
- c) Trois mille cinq cent soixante-douze.
- d) Deux mille quatre cent soixante-dix.
- e) Quatre mille six cent soixante-quatre.

7. $25+6= 31$

- a) Vingt plus cinq égale vingt et un.
- b) Vingt-cinq plus six égale trente et un
- c) Trente-cinq plus six égale quarante et un.
- d) Vingt-deux moins six égale dix-huit.
- e) Cinquante plus six égale cinquante- six.

8. $44: 4= 11$

- a) Quarante-quatre divisé par onze, ça fait quatre.
- b) Quarante-quatre multiplié par deux, ça fait vingt-deux.
- c) Cinquante-cinq divisé par cinq, ça fait onze.
- d) Quarante-quatre divisé par quatre. Ça fait onze.
- e) Cinq multiplié par quatre, ça fait vingt.

9. Le numéro des gares parisiennes: C'est le quarante-cinq , quatre-vingt-deux, cinquante, cinquante.

- a) 45 62 40 40
- b) 65 42 55 55
- c) 45 82 50 50
- d) 70 72 35 35
- e) 55 62 60 60

10. Aéroport de Rossy: 45 62 17 83

- a) C'est cinquante-cinq, soixante-deux, dix-huit, quatre-vingt.
- b) C'est cinquante, soixante-dix, dix-sept, quatre-vingt-deux.
- c) C'est cinquante-sept, soixante-deux, douze, quatre-vingt-deux.
- d) C'est quarante-cinq, soixante-deux, dix-sept, quatre-vingt-trois.
- e) C'est trente-cinq, soixante-deux, dix-six, quatre-vingt-trois.

11. Quelle est votre profession?

- a) je suis élève.
- b) Il est élève
- c) Elle est élève
- d) Tu es élève.
- e) Vous êtes élève.

12. L'infirmière travaille dans.....

- a) Un lycée.
- b) Un bureau.
- c) Une usine
- d) Un salon de coiffeur.
- e) Un hôpital.

13. Quelle est la profession de Sezen Aksu?

- a) Elle est professeur.
- b) Il est chanteur.
- c) Elle est chanteuse.
- d) Elle est vendeuse.
- e) Il est garçon.

14. Qui travaille dans un lycée?

- a) L'acteur
- b) Le professeur
- c) L'ouvrier
- d) Le musicien
- e) L'architecte

- 15.**
1)Kadir İnanır	a) Journaliste
2)Maradona	b) Comédien
3)Mehmet Ali Birand	c) Acteur
4)Sertap Erener	d) Footballeur
5)Cem Yılmaz	e) Chanteuse

- a) 1→e, 2→b, 3→c, 4→a, 5→d
- b) 1→d, 2→c, 3→a, 4→b, 5→e
- c) 1→c, 2→d, 3→a, 4→e, 5→b
- d) 1→b, 2→c, 3→d, 4→e, 5→a
- e) 1→a, 2→b, 3→e, 4→d, 5→c

Observez le dessin et complétez les phrases.(Pour les questions 16- 17- 18)

BOUCHERIE	CAFE	RESTAURANT

16. La boucherie est ..... café.

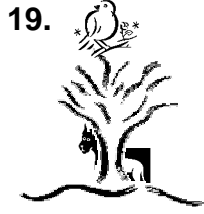
- a) à côté du
- b) en face du
- c) derrière
- d) sur
- e) sous

17. .... est entre la boucherie et le restaurant.

- a) La voiture
- b) La table
- c) Le café
- d) La boulangerie
- e) L'arbre

18. Cochez la bonne réponse.

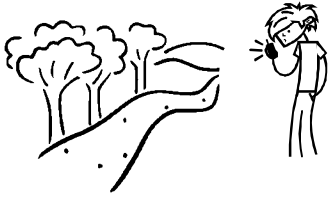
- a) La boucherie est à gauche du café.
- b) Le café est en face du restaurant.
- c) Le restaurant est entre le café et la boucherie
- d) La boucherie est entre le café et le restaurant
- e) Le café est derrière le restaurant.

L'oiseau est ..... l'arbre. Le chien est ..... l'arbre.

- a) sous / dans
- b) entre / sur
- c) en face de / sous
- d) sur / derrière
- e) derrière / dans

20. Où est le garçon?

- a) Il est dans la voiture.
- b) Il est sur l'arbre
- c) Il est entre la table et la chaise.
- d) Il est au bord de la rivière.
- e) Il est à côté du café.

Cevap Anahtarı: 1-d, 2-b, 3-c, 4-d, 5-e, 6-a, 7-b, 8-d, 9-c, 10-d, 11-a, 12-e,
13-c, 14-b, 15-c, 16-a, 17-c, 18-a, 19-d, 20-d.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Kadriye SUSÜZER
Doğum yeri ve Tarihi : Kars, 23.09.1968
Medeni Durumu : Evli
İş Adresi : Yüreğir Cumhuriyet İlköğretim Okulu
Telefon : 2484068

ÖĞRENİM DURUMU

Yüksek Lisans :Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fransız Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı, 2003-2006.
Lisans :Çukurova Üniversitesi, Eğitim fakültesi, Fransız Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı, 1998-2003.
Ön Lisans :Çukurova Üniversitesi, Ceyhan Meslek Yüksek Okulu, Pazarlama Bölümü, 1986-1988.
Lise : Adana Kız lisesi, 1983-1986.
Ortaokul :Adana Kız Lisesi, 1980-1983.
İlkokul :Havuzlubahçe İlkokulu, 1975-1980.

ÇALIŞTIĞI KURUMLAR

10 Mart 2004 Tufanbeyli Kirazlıyurt İlköğretim Okulu.
16 Ağustos 2004 Yüreğir Cumhuriyet İlköğretim Okulu.